

KAKŠNO SLOVENIJO SI ŽELIM

Uredil: Anej Sam

Strokovno ocenili: Neža Maurer, Borut S. Pogačnik,
Jožica Frigelj, Erih Tetičkovič, Vesna Jarc, Vid Sagadin Žigon

Lektorirala: Renata Hari

Oblikovala in za tisk pripravila: Ksenija Konvalinka

Natisnil: Schwarz print

Založila: Jasa, Kopitarjeva 1, Maribor

www.onezimosvet.si

jasa@onezimosvet.si

gsm 041 787 228; 041 390 604

© Jasa

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

172(02.053.2)
821.163.6-93-82

KAKŠNO Slovenijo si želim / pripravil Anej Sam. - Maribor :
Jasa, 2019. - (Zbirka Onežimo svet)

ISBN 978-961-93578-7-3
1. Sam, Anej
COBISS.SI-ID 302338048

KAKŠNO SLOVENIJO SI ŽELIM

Pripravil Anej Sam

vezimo svet. onesim

Maribor, 2020

TAKO JE GOVORILLO ČISTO SRCE

Molči! – to je še vedno pogosta zapoved odraslih otrokom. Zakaj naj otrok molči? Ker ne razmišlja politično in bi lahko povedal resnico. Številni odrasli se tega bojijo. *Jasa* pa je ravnala nasprotno in je nastala ta knjiga. A to je poslanstvo.

Otrok seveda mora ozavestiti lastne obveznosti in meje svobode. Pri tem ga mora spremljati občutek, da je soudeleženec pri oblikovanju vsakdanjega življenja. In resnično lahko odraslim pomaga, da se pravilno odločajo. Če pravilno odločanje želijo, seveda. V otroku je živ naravni čut za pravico, ločevanje dobrega in zlega; za njega ne obstajajo delitve človeštva in sveta, ki jim sledi večina odraslih – otrok sočuti z vsem bivajočim, vse je njegovo, za vse bi poskrbel. In zato: če hočeš pokvariti družbo – pokvari otroka.

Kakšno Slovenijo si želim? – to je najpomembnejše vprašanje. Če človek ve, kaj želi, si bo prizadeval za uresničitev. S to knjigo so otroci odprli številne teme, ki se jih odrasli ne lotevajo. Otroci zahtevajo ohranjanje lepih slovenskih navad. Že dolgo nisem slišala, da bi kdo na to opozarjal. Dragoceno je, da knjiga vsebuje to poglavje – to je naše bistvo in bitnost – brez ohranjanja tradicije in lepih navad bi kot narod izbledeli.

Otroci čutijo, da jim nekdo krade domovino; oni bi to verjetno težko razložili, ampak pravilno čutijo. Prispevek »Ne želim si kapitalizma« gimnazijke iz Ilirske Bistrice (kraj, v katerem sem začela učiteljsko pot) bi jaz imela kot plakat – dramilo duhovno inertni, zelo inertni Sloveniji in Evropi. Številni otroci to čutijo in govorijo o razprodaji skupnega premoženja tujcem in domačim zaslužkarjem, o odmiranju tovarn, lenuhih, ki se redijo na naši vljudnosti in uslužnosti. Nad tem se moramo vsi zamisliti, najprej politiki. Pred stoletji so nas ropali Turki v krvavih bojih, danes nas ropajo brez orožja. Pa se še ropamo medsebojno.

Otroci čutijo, da niso varni, in to so jasno povedali. Politiki ta problem skrivajo. V času mojega otroštva so bile hiše vedno odklenjene, tudi ko smo šli od doma. Ni bilo kriminala; čutili smo, da smo vsi bratje, vrata so lahko bila odklenjena – kdo pa ti je danes blizu, koga čutiš kot brata ...

Ker otroci niso pretrgali vezi z naravo, se čudijo številnim bedarijam odraslih. In sporočajo, da hočejo imeti mamo in očeta; nekatera dekleta so zapisala, da se hočejo poročiti in imeti otroke. To je dobro – oddaljevanje od narave pa je strašno; če bomo s tem nadaljevali, bomo kot kakšni izgubljeni kometi begali po vesolju. Stvar je preprosta: daj bika biku in – kaj dobiš? Ne bo teleta, ne bo mleka. Mi smo kot otroci opazovali živali in nam je bilo vse jasno. Kaj opazujejo otroci danes? Narava je najboljša učiteljica.

Šele s to knjigo nam je nekdo povedal, da so knjige lahko škodljive. Za nekatere je pisanje poslanstvo – tako bi moralo biti – za druge je možnost zaslužka in pišejo, kot da bi štrikali zokne.

Številne pomembne teme, tudi usodne, odpirajo otroci s to knjigo – celo vprašanje smisla življenja. Odrasli nimajo za to časa – njih zanima denar. Otrok pa je v neki skrivnostni povezavi z naravo in čuti nevarnost. Kot žival. Zato vse priznanje *Društvu Jasa*, da so dali besedo tistim, ki govorijo brez strahu. In imamo še eno knjigo, ki je poslanstvo.

Neža Maurer, učiteljica, novinarka, pesnica

Mogoče je temeljna težava že v naši odločitvi, pa naj gre za zdravje, okolje, sobivanje in prihodnost, med *biti* ali *imeti*. Vsi naši načrti in zgodbe se vrtijo okoli te preproste odločitve vsakogar izmed nas.

Iz otroških zapisov je mogoče potegniti premiso, da so vsi pri tej odločitvi na strani biti, ker (še) čutijo, da življenje pelje samo v tej smeri in da pomeni *imeti* smrt in izničenje *biti* s tega sveta. Talmudska legenda pravi, da se tik po rojstvu otroka angel dotakne njegovega čela, da pozabi resnico, ki jo je vedel še trenutek pred tem, ker bi bilo življenje z njo neznosno.

Otroci najbolj in najbolje razumejo dileme o varovanju človekovega okolja z živalmi in rastlinami vred. Samo dobičkonosni liberalni in državni kapitalizem od Vladivostoka pa do Washingtona tega ne razume in tudi noče razumeti. Današnji profit, tako toksičen in izmuzljiv, pomeni sprevrženim ekonomistom in politikom več kot pa prihodnost številnih generacij, ki bi jih morala Zemlja v prihodnjih stoletjih poroditi v ta svet. Samo ta je lahko: mrtev ali življenja poln planet.

Vse želje in hrepenenja najmlajših so usmerjeni v spoštljivo empatijo do vsake žive *biti*. Odrasli, če imamo še kaj srca, to občasno občutimo kot tihi in rahli zven vesti, ki pa ga prevečkrat oglušijo zvok tehnoloških izumov, ki so vse naravnane k *imeti* in vedno znova *imeti*. Toda vse, prav vse stvari so naravnane proti *biti*, naj gre za pravico, sočutje in tudi čisto zdravo, nekdanje človeško, pamet. *Biti* prihaja iz duše, iz globalnega etra, ki obdaja zemljo in vse živo na njej. In kot bi hoteli osvojiti in si pridobiti vsa bogastva tega materialnega sveta, izničujemo vse, kar je živega in kar biva, da bi to spremenili v imetje, ki je mrtvo, neplodno in strah zbujujoče.

Mojster Eckhart, veliki mistik, je v oddaljenem 13. stoletju opisoval pomen *biti* nad *imeti*, kar je veliki humanist 20. stoletja, Erich Fromm, tudi vpeljal v svojo študijo o *imeti* ali *biti*. Človek je umeščen vedno v pravi čas, ko ga tam čakajo tudi prave naloge, in kdor se tega ne zaveda, se je preprosto rodil zaman in ni izpolnil poslanstva, ker ni Odposlanec Luči, ampak prinašalec Smrti vsega, kar je bilo pred njim še vredno.

Otroci so nedvomno prvi Poslanci Luči, ker njihovi značaji še niso oblikovani. Značaj pa vedno pomeni kletko in smrt *biti*. Kolikor traja otroštvo, toliko časa je Luč prisotna, pozneje pa otopi v sivino vsakdanjika. Človek je ukleščen v navade, ki mu jih svet ljudi, ki prisegajo na *imeti*, namešča kot komat volom na polju, čeprav se zdi, da ga je sam izbral in da ravna moralno, pa je le v toku, ki ga nosi proti velikanskemu slapu, iz katerega ne bo več izplaval, temveč se utopil v Niču. V tem smislu gre razumeti tudi Otona Župančiča, ko je v pesnitvi *Duma* zapisal: »Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti,« ter nato v drugi kitici, da je »... pil nje bolesti.« Kako preroško in kako dandanašnje zvenijo te besede, kot odsev odločitev vsakogar od nas, ali se poda na pot prelestnosti ali pa na pot bolestnosti, kamor gotovo vodi odločitev za *imeti*.

Ta odločitev, se zdi, je nezavedna ločnica, ki na nezavedni ravni v tej knjigi opozarja na izbiro, ali jaz in moja domovina Slovenija v prihodnje še *bivava* ali pa jo nekdo *ima*, ker nam jo je ukradel. In na to zadnje ne moremo in ne smemo pristati *otroci* po letih in *otroci*, ki so (še) ostali v dušah nas *odraslih*.

Borut S. Pogačnik, sociolog, psihoterapevt in publicist

Knjiga *Kakšno Slovenijo si želim*, ki jo je tenkočutno uredil in z besedo povezal Anej Sam, je glas številnih otrok, ki pravzaprav zelo dobro vedo, kakšno Slovenijo si želijo in potrebujejo. Zato knjige ne smemo brati kot skupka želja – knjiga bi morala postati temeljna usmeritev ravnanja in delovanja nas vseh. Predvsem pa bi morala postati obvezno čtivo za vse odločevalce; otroci namreč nanje naslavlajo svoja razmišljanja, in to popolnoma odkrito, brez slepomišenja, hinavščine in laži, torej točno tako, kot (žal) le oni zmorejo in znajo.

Ob poglobljenem branju in poznavanju otroške čistosti, naravnega čuta za pravičnost ter njihovega nedolžnega zaupanja in vere v prihodnost se lahko odrasli globoko zamislimo ob vseh grehah, ki jih dnevno izvajamo nad sabo, soljudmi in naravo. Kljub izrazito materialistični in egoistični usmeritvi družbe otroci izpostavljajo človeka in poudarjajo pomen medčloveških vezi in odnosov.

Knjiga lahko postane opomnik, ki gradi na otroški spontanosti in ne popušča očitni družbeni pokvarjenosti, skorumpiranosti ter vztraja pri veri v človeka in v njegovo moč spreminjanja. Številni predhodni apeli niso dosegli ušes tistih, ki bi morali slišati, zato imajo v knjigi spet in spet besedo otroci, ki se izražajo z raznoterimi sporazumevalnimi sredstvi. Razmišljajo tehtno, realno, kritično. Radi bi bili ponosni na svojo domovino in državo, a zgolj z govorjenjem o pomenu domoljubja in »državljsko vzgojo« ter z ravnanji, ki so v nasprotju s tistim, kar govorimo, ne bomo preslepili nikogar. Še celo otrok ne, pravzaprav njih še najteže. Slej ko prej bomo morali pogledati resnici v oči. Otroci se čutijo odrinjene, brez možnosti vplivanja, soodločanja.

Žal se prepogosto izkaže, da tisti, ki so prvi poklicani, ki bi najbolj morali vedeti, kako in kaj, enostavno nimajo vizije. Ostajajo na nivoju plebejske komunikacije z leporečnimi floskulami, kot so recimo »otroci so naše največje bogastvo«, »otroci so naša prihodnost« ali »na mladih svet stoji«. V življenju lahko človek naredi krasne reči, če si ustvari vizijo in se je drži. Zato naj knjiga postane vodnik pri iskanju izgubljenih vizij.

Otroci so dokazali, da imajo jasno vizijo prihodnosti. Natančno vedo, kako bi moralo biti, natančno vedo, česa si ne želijo, česa ne sprejemajo, česa nočejo. Prisluhnjimo jim!

Mag. Jožica Frigelj, prof. razrednega pouka

Že pred leti so otroci soustvarjali pri nastajanju knjige *Slovenija ima srce*. Pri tem so ustvarili prispevke, ki si zaslužijo pozornost tudi kot svojevrsten opomin v čuječnosti in kot močno dramilo. In ob prebiranju te knjige v slovenskih šolah in ob poznavanju resničnosti današnjega dne so v svoji čisti, nedolžni in željni duši izrazili v novi knjigi, ki je pred nami, svoje videnje, želje ...

Povedali so, kakšno življenje in s katerimi človeškimi vrednotami si želijo v tej naši predragi domovini, ki je edini kraj, na katerem je varen, kot je zapisal Jaka iz Dravograda. Da bi bila v njej naša svoboda in slovenski jezik večna, da bi vsak človek pomagal sočloveku in tudi drugim bitjem, živalim, ki so enako kot mi vsi otroci ene same matere – matere Zemlje, ki jo moramo spoštovati, ohranjati njene lepote, če želimo resnično srečno življenje. Življenje brez nasilja, brez trpljenja, brez ponižanja, brez mučenja še in še nas mladi opozarjajo na različne prave vrednote življenja. Srce vsakega človeka je domovina, pa čeprav včasih igra kot razglašena violina – so zapisali. Niso vedno sledili »aktualni politični korektnosti«, povedali so tudi tisto, kar jih moti, česar »se ne sme«. Toda v njihovi duši in razmišljanju so edino vodilo resnica, iskrenost, ljubezen. Tega se moramo zavedati!

Kot velikega ljubitelja živali me je ganila otroška skrb za živali – skrb za celoto. Zavedajo se, da so ogrožene bolj ali manj druge vrste, če izgine ena živalska ali rastlinska vrsta. Tudi človek. Krutost do živali priča o naravnem nagnjenju h krutosti. Ostra je obsodba otrok slehernega nasilja. V apelu pomagati živalim se čuti misel Victorja Hugoja, da je pes lahko angel varuh, da ima pes v življenju en sam cilj – da podari svoje srce. Zatorej spoštujmo te kosmatince, pomagajmo jim! Ozavestimo pomen misli državnika in misleca Gandhija: O veličini in moralni razvitosti nekega naroda je moč soditi po njegovem odnosu do živali.

Veliko, še veliko je lepih misli in želja naših otrok, kaj storiti, da bi lahko s ponosom rekli, da živimo v najlepši, najsrečnejši Sloveniji, saj ima resnično srce!

Kakšno Slovenijo si želim je odlična tematika in je nekaj, o čemer vsi razmišljamo. Radi govorimo in pretežno kritiziramo vse, kar ni v redu in česar si ne želimo, ne govorimo pa o tistem, kar si želimo. To je knjiga, ki bi jo moral prebrati vsak, še posebej posamezniki, ki vodijo našo državo. Zato vse pohvale *Društvu Jasa*, ki si upa potrkati na našo vest in nam s tem pokazati ogledalo. Gre za izjemno dobro celostno pripravljeno knjigo, ki pokaže iskreno otroško dušo, ki vidi vse dogajanje okoli sebe brez filtrov, in njeno še nepokvarjeno razmišljanje, bodisi z besedo ali ilustracijo, ki se ujema s starodavnimi in sodobnimi misleci.

Na zelo subtilen način nam pokaže, kako zelo smo se že kot družba izgubili in oddaljili od nas samih, od našega jezika, ki je ohranil kup zanimivih elementov, ki so jih drugi slovanski jeziki izgubili. Pomena dvojine se niti ne zavedamo dovolj in se bojim, da bo slovenski jezik počasi izginil zaradi vedno večje uporabe tujk, kar pomeni degradacijo jezika in umiranje na obroke. Sploh ne vemo, da se je staroslovanski jezik do dvanajstega stoletja imenoval slovenski jezik. In ta razčlenjenost, ki je posledica vpliva tujih jezikov, ga slabi, saj bi morali ohranjati knjižni jezik, ki je temelj za kulturo naroda. Če uničimo kulturo in jezik, to pomeni, da smo obsojeni na propad.

Ne razumemo tudi, da nas celovita spolna vzgoja lahko dviguje kot družbo. Kar nekaj časa nam je vzelo razumevanje, da je zdravje ljudi medsebojno povezan sistem. Tako kot učimo otroke telesnega in čustvenega zdravja, je treba v to vključiti tudi spolnost kot sestavni del tega. To ni nekaj za na drugi tir. Naše znanje in poudarek na spoštovanju, odgovornosti, vzajemnosti, užitku, kontracepciji in privolitvi določata kakovost in posledično fizične in čustvene izkušnje spolnosti. Celovita vzgoja o spolnosti in odnosih uči, da ne gre samo za »seks«, ampak za to, da smo spolna bitja. Poudarja pomen človeške povezanosti, kako se odzvati na privlačnost in želje ter kaj storiti s pozornostjo drugih. Poučevanje otrok spolnega samozavedanja pomaga pri ustvarjanju meja. Zgodnji pogovor z otroki o spolnosti kot običajni temi nam pomaga izogniti se pogosto nerodnim in naglim posegom, ki se neizogibno javljajo prepozno. Skrivnosti okoli spolnosti povzročajo strah in sram, medtem ko ustrezna odprtost otroke vzpodbuja k pravi vprašanju.

Živimo v družbi, ki je hiperseksualna in žal premalo obveščena. Svojo spolnost smo resnično lahko raziskovali šele od leta 1965, ko je bila razveljavljena prepoved uporabe kontracepcije. Demokratizacija kontracepcije je omogočila spolno revolucijo in ta revolucija do danes velja za grožnjo tistim, ki mislijo, da bo omejevanje dostopa do izobraževanja in vzgoje o spolnosti in odnosov preprečilo propad naše družbe. Toda realnost kaže, da odsotnost vzgoje povzroči ločitev fizičnega dejanja spolnosti od njegovih posledic. Družba, ki celo varno spolnost vidi kot »umazano«, je družba, ki uspeva na spolnih škandalih in ne na spolnih informacijah. Spolnosti ni možno ločiti od čustev in družbene kontinuitete.

Otroke je treba vzgajati z jasnim razumevanjem svojega telesa – kako telo deluje, kako je treba zanj skrbeti in kako so vsa telesa unikatna in posebna in jih je tako treba tudi obravnavati. Zakaj poimenujemo vsak del telesa po njegovem dejanskem imenu, razen genitalij? Ste morda že

slišali vzdevek za kolena? Ali pazduho? Starši otrokom ponavadi povedo vse, kar morajo vedeti o usekovanju nosu in brisanju ritke, le redkokdaj pa omenijo, da je spolovilo lahko vir ugodnih in prijetnih občutij. Tako se otroci naučijo, da starše lahko vprašajo za nasvet praktično o vsem, razen o spolnih občutjih. Kar je neznanska škoda, saj otroci na področju spolnosti in z njo povezanih občutij potrebujejo vodenje staršev v enaki meri kot pri brisanju ritke ali pri učenju vožnje avtomobila.

Treba je preoblikovati pripoved o spolnosti in odnosih za naše mlade, začeti pa moramo zgodaj, ker velikokrat vidimo, da so najstniki nemočne žrtve, ki jih preplavijo hormoni, in verjamem, da bi jih starši morali zaščititi pred pozivi, ki jih ne morejo nadzorovati. Seveda to bremeni starše in zato najstnike usmerjajo stran od odnosov, kar pa naredi več škode kot koristi. Celovito izobraževanje ustvarja samozavedanje, odgovornost in empatijo. Pošiljanje otrok v svet brez tega razumevanja grozi družbi kot celoti.

Zaradi vsega, iskrene čestitke avtorjem in uredniku!

Vesna Jarc, psihoterapevtka in seksualna terapevtka

Ko prebiram to knjigo, se mi še enkrat vsiljuje ugotovitev o zgrešenosti prevladujoče miselnosti, ki nas uči, da so otroci še nerazvita bitja, ki se morajo s pomočjo naše vzgoje šele opolnomočiti. Ne zavedamo se, da otroci že do sedmega leta starosti ali celo še prej razvijejo svojo osebnost, svoj odnos do sebe in do okolja, v katerem živijo. Edino, kar jih ločuje od nas odraslih, je neizkušenost, odsotnost izkušnje, ki bi jih in jih slejkoprej bo naučila, da so tudi padci, porazi, razočaranja in izgube sestavni del življenja. Če je prednost odraslih ljudi izkušnja, potem je prednost otrok iskrenost, tista izvorna, prvinska, brezkompromisna in direktna, ki smo jo odrasli iz različnih razlogov skozi leta potlačili.

Zato me na neki način sploh ne presenečajo izjemen besedni zaklad, izostren občutek za empatijo, lucidna logika razmišljanja, brezkompromisna ostrina in druge značilnosti otroškega pogleda na svet, ki ga učinkovito predstavi pričujoča publikacija. V njej so v središču pozornosti otroška razmišljanja o različnih perečih in hkrati večnih temah našega časa v besedi in sliki. Ne glede na to, ali otroci govorijo o razliki med domovino in državo (»Na domovino sem ponosen – države me je sram«), o trenutnem kapitalističnem sistemu, ki spodbuja pohlep (»Tajkune vodi le pohlep, / ki je s financami prežet.«), o nasilju v družini in družbi na splošno (»Nasilje v družini – sledi slabo urejene družbe«), o zamolčani socialni stiski določenega sloja ljudi pri nas (»Revščina, droge, samomor ... – sad nepoštenih politike«), pa tudi o bolj intimnih oziroma psiholoških temah, kot je problematizacija sočutja in pri nas tako pogosto opevanega altruizma (»Ozavestiti patološko sočutje«), ter o

tradicionalnih družinskih vrednotah («Novi časi ubijajo tradicionalne vrednote») in lastni projekciji prihodnosti («Želim imeti moža in tri otroke»), je v njihovem spopadanju z vsemi temi temami čutiti prvinski otroški eros, sposobnost čudenja (strg.: thaumzein), ki je bila že v antiki osnovni filozofski princip, iskrenega čustvovanja in tudi izjemno modrih in prizemljujočih nasvetov.

Knjigo bogati tudi njena interaktivna struktura, saj na obeh robovih poteka posebna pasica, ki vsebuje citate odraslih, pomembnih osebnosti na različnih področjih človekovega razmišljanja in ustvarjanja (Dante Alighieri, Karl Marx, Voltaire, Friedrich Nietzsche, če omenim samo nekatere), osrednja ideja knjige pa je povezana z znano Andersenovo pravljico *Cesarjeva nova oblačila*, ki je tudi objavljena v knjigi ter spretno in učinkovito uokvirja poanto tega čudovitega in izjemno dragocenega projekta, v katerem otroci neusmiljeno odstirajo tančice s človeške in družbene maskarade ter brez oklevanja pokažejo na našo goloto.

Vid Sagadin Žigon, pesnik

OTROCI ODLOČEVALCEM: KAJ BO Z NAMI?

Kot čudežno ljubimkanje modrosti in lepote skoraj dve stoletji živi Andersenova pripoved *Cesarjeva nova oblačila*. Ta neugasljiva luč človeške logike osvetljuje po širnem svetu bedo interesne previdnosti odraslih in svetost čistih občutkov mladih src, ki utripajo v kraljestvu notranje lepote. Zato tudi s to knjigo krepimo Andersenovo sporočilo – pripoved *Cesarjeva nova oblačila* objavljamo v drugem stolpcu, osrednji del od prve do zadnje strani pa smo dali otrokom.

To je bilo nujno storiti. Človek, ki je zmožen zaznamovati nemo trpljenje sobivajočih in krč na obrazu mimoidočih zaradi strašne slutnje, vidi, da je večina prebivalstva v stanju malodušja in otožnosti, ta pa se postopoma pretaka v razjedajoči obup. Posameznik, ki je zmožen povezovanja dogodkov in posledic, vidi: za večino prebivalstva Slovenije bo stvarnost kmalu neznosna. In tako kot druga evropska ljudstva, slovenski narod postopoma odmira. Zdrav posameznik čuti paniko, geniji so jo začutili zdavnaj – »Čas zahteva nove orientacije« (Kosovel).

So stanja, ko nam človeška dolžnost nalaga: *Zakričati je treba!* Komu pa dati besedo – kdo je pripravljen zakričati? V Sloveniji imajo, bolj ali manj, vsi odrasli – intelektualci in »navadni« ljudje, bogasledilci in neverujoči, »levi« in »desni« ... – možnost javno izraziti videnje stvarnosti. Odločevalcem torej nekaj sporočiti in prispevati k pravi strani življenja. Tisti, ki pa to možnost izkoriščajo, večinoma le zagotavljajo »znanstveno« in »intelektualno« kritje grdobijam. Življenja razkrojevalci pa ne morejo biti reševalci. Zato smo besedo dali otrokom in tistim, ki so bili v svojem času pripravljene zakričati, čas pa jih je potrdil kot celovite mislece in visoke moralne like (zraven je nekaj sodobnikov, ki dramilno delujejo). Čas je avtor vseh avtorjev.

V šolskem letu 2016/17 in 2018/19 smo z osnovnimi in srednjimi šolami izvajali natečaj *Kakšno Slovenijo si želim?* Šolam smo izročili našo knjigo *Slovenija ima srce* in pristojne zaprosili, naj učenci oziroma dijaki berejo prispevke po lastni izbiri, premišljajo o naši stvarnosti in sporočijo odločevalcem (z močjo besede ali likovne stvaritve), kakšno Slovenijo si želijo. Natečaj so izvajale tudi nekatere splošne knjižnice s svojimi mladinskimi oddelki, *Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem*, *Bolnišnična šola Kliničnega centra Ljubljana*, *Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – območna izpostava Maribor* ter slikarka in likovna pedagoginja Kaja Lukač.

Knjiga *Slovenija ima srce* je posebej posrečena osnova za takšno premišljevanje. Prvo poglavje so ustvarili otroci (z otroki smo velikokrat izvajali različne ustvarjalne natečaje), drugo poglavje je dokumentarno – javna poročanja o dejanjih odraslih, ki so spoj čistosti otroka in izkušenj odraslega.

Resnica je kot sonce. Zaradi nje vse vidimo, ne moremo pa je gledati.

Victor Hugo: *Kup kamnov*

In ti dve poglavji upravičujeta naslov knjige. Tretje in četrto poglavje pa sta dejansko glas ljudstva. Več kot sto posameznikov – sledilci različnih življenjskih programov, z vseh področij življenja – so povedali, kaj je dobro ali slabo v Sloveniji. Nekateri niso sledili »politični korektnosti« in so povedali tudi tisto, česar se »ne sme«.

Knjigo je bralo 8.240 učencev in dijakov, 2.033 jih je želelo sodelovati pri oblikovanju naše stvarnosti in so nam izročili prispevke. Odlomek teh hotenj je knjiga, ki jo držite v roki.

Dobroželjni bralci bodo ugotovili, da so številni otroci zakričali: *Cesar je nag!* Odrasli, ki s prilizljivimi besedami dolga leta častijo cesarjeva nova oblačila, bodo zdaj v zrcalu srečali popačen obraz. Namesto razbijanja zrcala (bolečino omili, bolezen poglobi) predlagamo: Sprejmite resnico kot sveto upravičenost. In boste vsak dan srečali v zrcalu lep obraz. Zdravilno in krepčilno bo!

The image features a complex, black and white floral pattern. The background is filled with various stylized leaves, stems, and flowers. In the center, there is a prominent red flower with five petals and a dark center. The overall design is intricate and detailed, with a mix of different floral motifs. The text 'PLAMEN HOTENJA' is overlaid on the pattern in a bold, red, sans-serif font.

PLAMEN HOTENJA

OTROČĚ

Otročè ni znalo brati
in je v šolo hodilo,
da bi se naučilo.

Težko se je učilo ...
Pa je vseeno ihtelo
ob ptičku z zmečkano glavo ...

Otročè je čutilo.

Neža Maurer: Nežina steza

Kar storiš otroku, storiš bogu
samemu.

Victor Hugo: Človek, ki se smeje

Ni nič slabega, če se človek rodi
na kurjem dvorišču, če prihaja iz
labodjega jajca.

*Hans Christian Andersen:
Grdi raček*

Ko sem bil deček, nikdar z
razpoko v srcu.

*William Butler Yeats: Premišljevanje
starega ribiča*

Želim si živeti v državi,
v kateri bi imeli otroci možnost povedati svoje mnenje.

Ambrož Oman
Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Če otroci bi določali*

Če otroci bi določali,
kaj, kdaj, kje, kako in zakaj,
nič ne bi bilo tako kot zdaj.

Prevladala bi mir in tišina,
tako kot torta fina.
Ko v šolo bi stopili,
bi sladoled dobili.

Delavci visoke bi imeli plače,
da bi vsi nosili hlače.
Ceneje bi bile vse igrače
in domov ne bi nosili kače.

Otroci bolj pošteni smo,
saj v pesmi uživamo.

Larisa Finžgar
Osnovna šola Rada Robiča Limbuš

* Besedilne prispevke učencev in dijakov, ki smo jih dobili v klasični obliki, objavljamo kot »slike«, brez kakršnihkoli uredniških posegov. Pri preostalih besedilih je lektorica popravila le tipkarske napake, kakšno vejico pa dodala ali odstranila le, če je bilo nujno za razumevanje stavka. Ker so otroci prispevke večinoma naslavljali z nazivom projekta, jim je urednik določil naslov, ki nakazuje vsebino.

Lara Vozlič, Gimnazija Celje - Center

Kakor se samorastnik zgrabi z okolico, tako se morate tudi vi, Hudabivniki, zgrabiti z življenjem. Kjer stojite, poženite korenike. Ne dajte se teptati od drugih, ne prenašajte ponižno krivic, ali tudi vi ne prizadevajte nikomur, nobenemu bližnjemu kakih krivic.

Prežihov Voranc: Samorastniki

Tolikšna nedolžnost v tolikšni temi; takšna čistost v takšnem objemu, takšni posegi neba so mogoči samo otrokom in nobena neskončnost se ne more približati tej veličini otrok.

Victor Hugo: Človek, ki se smeje

Otroškost kaže moža, kot jutro dan.

John Milton: Izgubljeni raj

Govor resnice je preprost.

Seneka

Beseda urednika (2)

Moder človek skrbi poglavitno za korenino.

Konfucij: Pogovori

Nietzsche (brez dvoma največji mislec novejšje zgodovine) nas je opozarjal na tragičnost potrebe evropskega človeka, da postaja »vedno boljši«.

Potreba po *biti boljši* je seveda vrlina, toda – pozor – dobrota mora biti pametna. Novodobna potreba po biti »vedno boljši« pa je posledica nesamozavesti in strahu – pred sabo in človekom nasploh. In ker mora človek biti »vedno boljši«, ne sme povedati, da mu zgodovinske izkušnje prednikov nekaj pomenijo, da ljubi domovino. S tem bi – po »moderni« evropski ideji – užalil čustva drugih, drugačnih ...

Da Nietzsche ni pretiraval – le z močjo vseobsegajoče miselne predelave stvarnosti je bil zmožen, tako kot drugi geniji, odpotovati v prihodnost in videti, kako bo – priča tudi naša stvarnost. Pisatelj Boris Pahor, avtor *Nekropole*, ki se ji klanja vsa intelektualna Evropa, občasno opozori na pomen ohranjanja slovenske kulture, jezika, značaja ... Del javnih občil pa ga že obravnava kot nacionalista (v internetnih razpravah je »naci«). Vodnik, Prešeren, Finžgar, Cankar, Kosovel, Kosmač, Kajuh (spomnimo se le njegove *Slovenske pesme*) ... so izpisali ode domovini, to pa je bilo samoumevno. Če bi danes objavljali, bi bili »naciji«.

V preteklosti je bil pojem *nacionalizem* celoviteje obravnavan. Bila je jasna ločnica med izvirnim nacionalizmom (osnova suverenosti državne skupnosti in nosilec splošnih družbenih interesov je zgodovinsko izoblikovana zrela nacija, to pa je pogoj za ohranjanje kulture, jezika in značilnosti naroda ter globalnega življenjskega večglasja) in ponarejenim (sem pripadnik »izbranega ljudstva« in sem nekaj višjega). V našem času pa je pojem o nacionalizmu kot zdravem občutku izginil. Že Kosovel je to zaznamoval: »Nacionalizem nima več moralne moči, da bi služil ideji. Zato služi oblastnikom.« (*Pravica*)

To pa je strašnost, zaradi katere potrebujemo Andersena – čista srca, ki še niso imela časa, da se pokvarijo, in misli, »ki so dotaknjene samo od srebrne rose mladosti« (Kosovel). Brez takih src in misli ne bi bilo te knjige. Posebej pa ne poglavja *Čistost*.

The image features a complex, high-contrast floral pattern. The background is filled with various black and white line-art elements, including leaves, stems, and different types of flowers. A prominent feature is a large, solid red flower with five petals, positioned in the lower-left quadrant of the central area. To its right, there is a bright orange, multi-pointed starburst or flower-like shape. The overall composition is dense and intricate, with a central focus on these two colored elements.

ČISTOST

Kdor ljubi svojo domovino, jo z enim samim objemom svoje misli obseže vso; ne samo nje, temveč vse, kar je kdaj ljubil in kar bo ljubil kdaj pozneje. Zakaj ljubezen je ena sama in nerazdružljiva; v en kratek utrip srca je stisnjeno vse – mati, domovina, Bog.

Ivan Cankar: Ottakring

Tisti, ki s svojo silo pomagajo obvarovati meje, torej ne samo dobro storé nam ubogim kristjanom, temveč s tem tudi svojo lastno srečo in blaginjo podpirajo.

Primož Trubar: Glagolska postila

Zategadelj moramo domovino ljubiti in spoštovati takó kakor starše. Da, če postava preučenega Platona v tem kaj velja, bi morala domovina glede ljubezni imeti prednost pred očetom in materjo.

Janez V. Valvasor: Posvetilo v Die Ehre des Herzogthums Krain

Ko spustijo se veke

V naročje si me odprto sprejela,
me nežno ovila in toplo objela.
Postala si mi temelj pod nogami,
postala ljubezen, ki me vedno predrami.
Na polju sva obljubila si zvestobo,
vsak dan s teboj prinesel je svetlobo.
Ti si zvezde prinesla mi v življenje,
iz krhkega srca izbrisala trpljenje.
V cvetu sem našel tvojo lepoto,
iz srca si odnesla mi sramoto.
Naučila si me ceniti zelenje,
me naučila gojiti hrepenenje.
Ponudila si mi varno roko,
me nahranila s soljo in moko.
S teboj odprl sem pot do upanja,
se preizkusil v tehniki zaupanja.
V trenutku ob tebi minila je žeja,
za naju le smrt bila je meja.
Čez čas sem hvalil te v oblakih,
v skali in v gorah vsakih.
Moja duša s teboj ostala je močna,
prevzela je nobena ni zver krvoločna.
S preprostostjo prešla sva kapitalizem,
v luči morale zapustila hedonizem.
Telesa ali duha niti praska ni ranila,
v tebi se moč je svobode rodila.
Bila nedolžna sva v dostojanstvu,
se odločno obrnila proti pijanstvu.
V tebi sem živel in bil sem zdrav,
kot otroka si me naučila, kaj je prav.
Moja si domovina in upam na pravičnost,
da te moje sanje postanejo resničnost.

Nikolaj Horvat
Gimnazija Murska Sobota

*Narodi so kakor veje enega drevesa
ter ne smejo eden drugega rasti
ovirati.*

*Anton M. Slomšek: Narodnost,
znamenje naše dobe*

*Svoj narod in njegovo lastnijo
ljubiti je dolžnost vsakega
blagosrčnega človeka. Kako
pa boš narod ljubil, ako ga ne
poznaš, ako ga le poznaš po
vrhu, ako ne pogledaš v najbolj
skrito in notranjo stran njegovega
življenja?!*

*Josip Jurčič: O slovenskih narodnih
pripovedih in pravljicah*

*Ni praznik, predragi mi, naše
življenje,
življenje naj bode ti delaven dan!
Od zore do mraka rosán in potán
ti lajšaj in slajšaj človeško trpljenje!
Ne plaši se znoja, ne straši se boja,
saj moško dejanje krepcuje moža,
a pokoj mu zdrave moči pokonča.*

Simon Gregorčič: Življenje ni praznik

Obrazi slovenskih deklic in fantičkov vsebujejo svežino in čisto lepoto njihovih pokrajin. Nikjer, zdi se mi, nisem opazil takšne podobnosti in takšne enotnosti človeških obrazov in okolja, v katerem se rojevajo in živijo. Njihov nasmešek ne »zapeljuje« in ne obljublja, temveč daje vse, kar je treba dati in kar lahko da, preden karkoli obljubi. Ta nasmešek preseneti kot gorski izvir brez šuma in glasu. Kot čudovita, mehka in sveža oranžna goba, ki na predvečernem soncu naenkrat pokuka iz temne plasti vlažnega listja ob vaših nogah, preseneti kot obzorje, ki se nenadoma pokaže med borovimi vejami. Kot neizgovorjena, a zanesljiva beseda, vam ta nasmešek kaže, da ste tu varni: lahko ostanete, kolikor hočete, in odidete, ko poželite. On je neminljiva mladost kraja, po katerem se gibljete; mimogrede vas ožari, sije pa tudi, ko nikogar ni, že zaradi sebe. Sije, ker ne more drugače.

Ivo Andrić: Znakovi pored puta*

Človek je kakor drevo, ki raste šele iz svoje zemlje v veselje.

Srečko Kosovel: Pravica

* Ko gre za citate, ki sem jih prevajal iz originala ali srbohrvaškega prevoda (sicer je večina iz knjig slovenskih založnikov), naslovov knjig nisem prevajal. Morebitna pomanjkljivost v prevodu torej ne bo škodovala prevajalcu knjige, ki je tudi v slovenščini.

Moja domovina

Srce je vsakega človeka domovina,
pa čeprav včasih igra kot neuglašena violina.

Dovolj je, da v njej se počutiš doma
in da jo pogrešaš,
ko si na drugem koncu sveta.

Dovolj je, da pogrešaš njene zelene gozdove,
večerni veter med lasmi ...
ker brez domovine ljubezni do nje ni.

Kdo si?
Človek brez domovine?
Kam boš odšel, ko vsa tvoja slava mine?

Nekaj se v meni budi ...

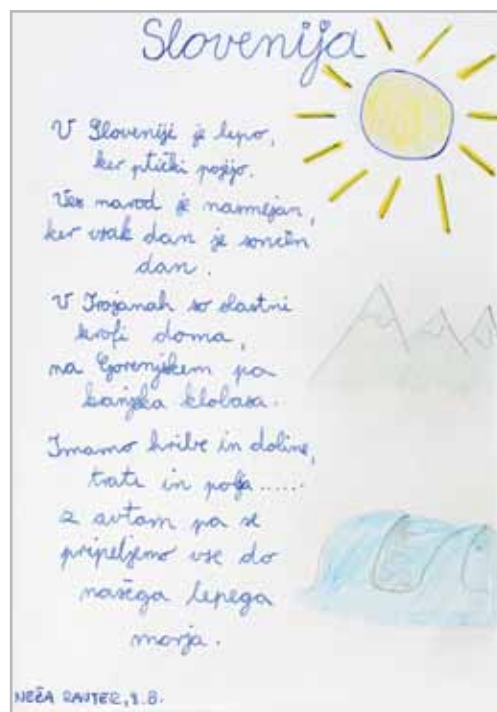
In takrat zaskrbljeno, a hkrati ponosno rečem:
Slovenija, moja domovina si!

Julija Fridrih, Osnovna šola Oplotnica

Eva Rajter, Tjaša Merkelj

Bolnišnični šolski oddelki Osnovna šola Ledina, Ljubljana

Neža Rauter
Osnovna šola
Predoslje Kranj

NA GORI

Na gori, ki se pne v nebo,
samotna cerkvica stoji
in tam nad njo molče gredo
oblaki beli romarji.
Kot blede vdova gleda tam
na vitke ceste, na vasi.
Nihče ne stopi več v njen hram,
njen zvon nikdar več ne zveni.
Le včasih še, ko treteta
skoz votla okna vetra dih,
v večerni zrak zašepeta
o Turkih in o romarjih ...
Le včasih še ko lunin sij
zvonik ji dvigne nad meglé
v dolini starec zadrhti,
postane in spet dalje gre.

Janez Menart

Na zemlji je dolina rož, s tihoto
ograjena.

Kajetan Kovič: Adam in Eva

Resnični ljudje so le tisti, ki lahko
prodrejo v same sebe, kozmični
ljudje, ki so sposobni poglobiti se
do svoje zveze z velikim svetovnim
procesom. Ti delajo čuda z
zaprtimi očmi, ker znajo uporabiti
vso moč sveta, ki je ravno tako v
njih kot zunaj njih.

Robert Musil:
Zablode gojenca Törlessa

Tobija Zemljčič
Osnovna šola Martina Konšaka Maribor

Da, zdi se mi, da mali narodi bolj
ali vsaj drugače ljubimo svojo
domovino, kakor jo ljubijo veliki.
Majhna je ... in ker ne moremo
opevati njene prostranosti,
opevamo in povečujemo njene
kotičke, ki pa so polni lepote, kajti
lepota je podobna resnici; resnica
ne potrebuje debele knjige, da se
nam razjasni, lepota ne širnega,
brezmejnega prostora, da se
razmahne, razbohota in razcvete.
Naj prostranost bobni in poje
svojo mogočno pesem, resnična
lepota tiho žari. Svojo domovino
poznamo, kakor poznamo obraz
svoje matere: domače so nam
njene gube in gubice, poteze
veselja in sreče, brazde bridkosti
in skrbi. Nenehno čutimo objem
njenih kmečko raskavih, a srčno
dobrih in toplih rok, stiskamo se
k njej in jo branimo že tisoč let,
branimo jo največkrat preprosto,
kar z golimi rokami, toda branimo
jo uspešno, kajti prvi porok zmage
je besna zaljubljenost, ki ne
presoja in se zato tudi ne umika
pred sovražnikovo premočjo.

Ciril Kosmač: Pomladni dan

Obsijala ga je velika svetloba, ki
izhaja iz dolžnosti.

Victor Hugo: Človek, ki se smeje

Preveč smo se ogledovali po
Evropi, premalo po sebi.

Srečko Kosovel: Človek

Bitje domovine

borili smo za svojo se pravico,
Prešeren nam podaril je Zdravljico.
Sledili boji so nepopisni,
nato Slovenci postali smo neodvisni.

Vsak človek si je kraj izbral,
kjer bo vsak dan jedel, delal, spal.
Ta kraj, ki dom se imenuje,
človeka za vedno zaznamuje.

Dom ni le hiša, ki nas otopli,
je kraj, kjer je družina, kjer si ti.
Lahko imaš vilo ali le kočjo poševno,
vse ti je lahko dom, pa če je še tako revno.

In prav tu, kjer živimo mi,
lepotam konca in kraja videti ni,
naša domovina zelo je raznolika,
pa čeprav sploh ni velika.

Takšnih lepot, kot jih imamo mi,
na vsem preostalem svetu ni.
Zato zapomnimo si, domovina ni samoumevna,
pa tudi če je čisto majhna ali revna.

Tilen Kralj
Osnovna šola Neznanih talcev Dravograd

Moja Slovenija

Slovenija preprosta zelena je država,
že Valentin Vodnik je dejal, da njena lega je najprava.
Pisana zastava: bela, modra in rdeča –
to zagotovo naša je sreča.
Aljažev stolp vrh Triglava krasi,
nanj se vzpenjamo pravi Slovenci vsi.
Naša prestolnica lepa bela je Ljubljana,
za katero velja, da nikoli ni zaspana.
Kdor se tukaj srečati želi,
se pri spomeniku našega pesnika Franceta Prešerna dobi.
Vsako leto njen rojstni dan slavimo
in vse dobro, kaj dobro, odlično ji želimo.
Naj do svojih državljanov še naprej ostane
ljubeča, prijazna in čuteča.
Da zaradi svojih naravnih in kulturnih lepot ne bi postala preveč samovšečna,
želim si, da naša svoboda in slovenski jezik bila v njej bi večna.

Ema Kolmanko

Bolnišnični šolski oddelki Osnovna šola Ledina, Ljubljana

Eva Zdolšek, Šola umetnosti Kaja Lukač

*Po domače je vse, prav po domače!
Ne maram tujinske šare v hiši!
Preprosta bodi izba, toda okusna;
ko človek odpre duri, naj občuti v
srcu: doma sem! Tista navlaka iz
nemških fabrik bi mi ostala tuja,
pa če bi do desetkrat preplačal in
deset let gledal! Domače življenje
se ne razodeva samo v besedi –
vsaka zavesa naj razodeva, vsak
prtiček, vsak stol; in vse bodi
drugo drugemu sorodno – naj se
ne prerekata preproga in tapeta ...
Sedli ste pa na divan, ko vam ga
nisem pokazal; ali bi storili tako v
našarjeni, gosposkohladni izbi?*

Ivan Cankar: Hoja v šolo

*Kar je višji vrsti ljudi v hrano ali
v tolažbo, je zelo drugačni in nižji
stopnji skoraj strup.*

Friedrich Nietzsche: Onstran dobrega
in zlega

*Snežec beli vrh gora,
tebi sonček se smehlja;
gleda zvezda te lepo,
modro ljubi te lepo -
a pastirček sred miru
tebi vriska – juhuhu ...*

Josip Vandot: Kekec na volčji sledi

Beseda urednika (3)

Kot največje moč, je zgodovina potrdila tiste, ki so, delujoč za splošno dobro, sebe plemenitili; izkušnje potrjujejo, da je najsrečnejši tisti, ki je osrečil največ ljudi. Vzgojitelj mora biti vzgojen.

Karl Marx: *Theses on Feuerbach*

Ali je glas vzgojitelja vedno vzgajajoč?

Že Andersenova pripoved – berimo jo z dolžnim spoštovanjem – vsiljuje ugotovitev, da je najprej treba vzgojiti nekatere vzgojitelje. *Cesarjeva nova oblačila* namreč častijo tisti, ki jim vzgojitelji (starši, učitelji, družba) niso pravočasno osvetlili poti za pravo stran življenja.

Tudi udeležba otrok in mladostnikov pri sooblikovanju naše stvarnosti skozi to knjigo potrjuje: med vzgojitelji so precejšnje razlike. Nekateri so v motivu za naš natečaj videli nekaj vzvišenega, sodelovanje pa kot redko priložnost za oplojevanje ustvarjalnih talentov otrok in mladostnikov, krepitev kritiškega mišljenja in višanja etične opremljenosti. Zagotavljanje možnosti torej, da se na poti v odraslost znajdejo na pravi strani življenja. Pa še kot opomin odločevalcem k čuječnosti. In so si, kljub preobremenjenosti, zagotovili čas za branje knjige *Slovenija ima srce*, mlade bralce pa povabili, naj z besedo ali risbo izrazijo doživetja.

Nekateri naše pobude niso povsem razumeli, še hujše pa je, da so tudi takšni, ki so sodelovanje odklonili iz nepedagoških razlogov. So tudi primeri izvajanja aktivnosti z zatiranjem svobodomiselnosti in plemenitih hotenj otrok, ki niso uglasena s »politično korektnostjo«.

Otrok še ni spoznal želje po bogastvu ali vplivnem položaju. Nič ne ve o preigravanjih, s katerimi si odrasli zagotavljajo nekaj, kar jim ne pripada. Stisko staršev in drugih sobivajočih, trpeče ihtenje kogarkoli v bližini pa doživlja boleče. Da, čisto srce (spomnimo se na cviljenje kužka ob gospodarju ali komerkoli v stiski). Pri izražanju občutkov sledi srcu – ne pozna nevarnosti zaradi izrečene besede. Zato *Oropana upanja* in druga poglavja v nadaljevanju vsebujejo toliko prvič izrečene resnice o našem vsakdanjiku, da bi se odrasli morali vdirati v zemljo zaradi sramu. Vzgojitelji teh otrok so lahko ponosni – opravljajo starševsko, poklicno in človeško dolžnost.

OROPANA UPANJA

CESARJEVA NOVA OBLAČILA

Pred mnogimi leti je živel cesar, ki je tako zelo oboževal lepa nova oblačila, da je ves denar porabil samo za razkošne obleke. Ni se menil za svoje vojake, ni mu bilo mar za gledališče, še celo v gozd se je peljal samo zato, da bi razkazoval svoja nova oblačila. Imel je opravo za vsako uro v dnevu, in kot pravijo o kralju, da je v posvetovalnici, so o njem vedno dejali: »Cesar je v oblačilnici!«

V velikem mestu, v katerem je prebival, je bilo življenje nadvse pisano, vsak dan so prihajali tujci z vseh koncev in krajev, nekega dne pa sta prišla tudi dva sleparja. Izdajala sta se za tkalca in pravila, da znata tkati najlepše blago, ki si ga lahko sploh zamislite.

Ne samo da so bile barve in vzorci izredno lepi, ampak so imela oblačila, ki sta jih šivala iz takega blaga, nenavadno lastnost, da so bila nevidna za

Na domovino ponosen – zaradi države me je sram

Domovina je kraj, kjer živim. Je vse, za kar mi je mar. Je lepota, v kateri se zbudim. To so moji starši in vse, kar imam rad, to je moja domovina. Toda država, v kateri živim, to ni isto kot domovina.

Moje ime je Jaka in živim v družini s staršema, bratom ter sestrico. Odkar sem se rodil, živim v hiši na Robindvoru. Če bi prišel v drugo državo, z mojo družino nikoli ne bi našel svoje prave domovine. Saj ta ni samo kraj, kjer si doma, domovina je veliko več. Je kraj, kjer si preživel svoja leta otroštva, je kraj, kjer si dobil najlepše spomine, je kraj, kjer se najbolje počutiš. Ko pomislim na to, mi je zelo lepo pri srcu.

Toda ko pomislim na Slovenijo kot državo, se vse spremeni. Marsikdo misli, da je Slovenija popolna. Toda ni vse, kot bi želeli. Slovenija je moja domovina, v njej vidim veliko lepote. Od lepih pokrajin do majhnih vasi. Do visokih gor. To je moja Slovenija. Toda takoj, ko v to vključiš politiko, premoženje, cene, postane groznejše od blatnih luž.

Ponosen sem na vse znamenitosti, ki so v njej. Včasih gledam videe o Sloveniji, ki so jih posneli tujci. Ko pohvalijo našo državo, sem zelo ponosen. Toda nisem samo ponosen, da je Slovenija tako zanimiva, ampak še bolj pomembno je, da sem ponosen, ker živim v njej in ker je to moja prava domovina. Tukaj se počutim prostega, nikoli se ne počutim zaprtega. To je zato, ker imam okoli sebe prijetne ljudi ter prijatelje. In počutje je ena najbolj pomembnih stvari. Če se v domovini ne počutiš sprejetega, potem to sploh ni prava domovina. Šola ni slaba. Čeprav jaz nisem tip, ki bi redno delal domače naloge in se učil. Pa vseeno dobim petice. Seveda je malo nepravilno, da imam tako znanje, medtem ko se drugi učijo, da dobijo trojko ... Vseeno sprejemem. Od nekdaj sem rad pisal domišljajske spise. Toda to bo moj prvi spis, ki ne bo vključeval neresničnosti ali veseljcev.

Seveda pa moram do svoje domovine biti tudi kritičen. In ker ima vsak svoje želje, zakaj potem jaz ne bi imel želja za izboljšanje naše domovine? Predvsem bi si želel, da bi vse družine imele denar, tistim falotom, ki pa imajo ves denar zase in ga nočejo darovati, pa bi izpraznil žep do zadnjega centa. Lakota je huda stvar, ki je nikoli nočem doživeti. Pa ne ta lakota, ko ti kruli v želodcu. Mislim na to, da od lakote dobesedno umiraš. Če bo Slovenija z denarjem in službami ravnala tako kot zdaj, bo na koncu še predsednik lačen. Mislim, otrok se trudi v šoli in gre naprej v višjo šolo. Konča vse, potem pa ... Ne najde službe. Kako naj se preživlja? In če ima otroke, kako naj jih nahrani? Samo upam, da se bo vse uredilo.

Čeprav sem star skoraj 13 let, vem vse to o moji domovini in še več. Toda edini razlog, da to znam, ni, kar se učimo v šoli ali kar koli drugega, razlog je ta, da imam svojo domovino rad, in je edini kraj, na katerem sem varen.

Jaka Sekolovnik
Osnovna šola Neznanih talcev Dravograd

Odhajamo stran,
čuti in spreglej
to **SLOVE**nsko prihodnost

Nika Vrešnjak, Gimnazija Celje - Center

vsakogar, ki ni sposoben za opravljanje svoje službe ali pa je tako neumen kot noč.

»To morajo biti zares lepa oblačila,« si je mislil cesar. »Če bi jih imel na sebi, bi lahko ugotovil, kateri možje v mojem kraljestvu niso sposobni za opravljanje svoje službe, vedel pa bi tudi, kdo je pameten in kdo neumen! Seveda, tako blago mi morata prècej stkati!« In je dal sleparjema veliko denarja vnaprej, da bi se lotila svojega dela.

Res, postavila sta dvoje statev in se pretvarjala, da tketa, na statvah pa nista imela prav ničesar. Meni nič, tebi nič sta zahtevala najfinjšo svilo in najsijajnejše zlato, oboje sta vtaknila v svojo malho in tkala s praznimi statvami pozno v noč.

»No, zdaj pa bi le rad zvedel, koliko blaga sta že stkala!« si je mislil cesar, vseeno pa ga je precej stisnilo pri srcu ob misli, da ga neumni in tisti, ki sploh niso sposobni za svojo službo, ne morejo videti. Kakopak je bil prepričan, da se mu zase ni treba bati, vseeno pa je želel poslati najprej koga drugega, da bi pogledal, kako napredujeta. Vsi ljudje v mestu so vedeli,

kakšno nenavadno moč ima blago, in vsakdo je nadvse želel videti, kako nesposoben ali neumen je njegov sosed.

»Kar svojega starega poštenega ministra pošljem k tkalcema!« je razmišljala cesar. »On bo še najbolje ocenil, kakšno je blago, kajti on je pameten človek in nihče ne opravlja svoje službe bolje od njega!«

Pa se je stari dobrodušni minister podal v sobano, kjer sta sedela sleparja in delala na praznih statvah. »Bog obvaruj!« si je mislil minister in napel oči. »Saj ničesar ne vidim!« Vendar ni nič rekel.

Tkalca sta ga povabila, naj stopi bliže, in ga vprašala, ali ni vzorec res lep in barve čudovite. Potem sta pokazala proti praznim statvam in ubogi stari minister je še kar naprej napenjal oči, vendar ni ničesar videl, ker tudi ni bilo kaj videti.

»Ljubi bog!« si je mislil, »jaz da sem neumen! Tega si nisem nikoli mislil in tudi nihče ne sme izvedeti! Da sem mar nesposoben za svojo službo? Ne, nikakor ne smem povedati, da ne vidim blaga!«

»No, ne boste nič rekli?« je dejal eden od tkalcev.

Resnica

Sive škatle v mestu.
Niti enega drevesa ni.
Gospod za cesto leži.
Njemu samo po kruhu diši.

Delavci garajo za denar.
Nikomur za njih ni mar.
Premalo cenjeno njihovo je delo,
zato morajo še na socialo,
ker za položnice jim od plače ni ostalo.
Jih treba je res do konca izžeti
in jim slednjo trohico ponosa vzeti?

Tajkune vodi le pohlep,
ki je s financami prežet.
Se kopljejo v denarju,
svoj jaz prodali so sveta vladarju.

Le kam nas vodi tale svet?

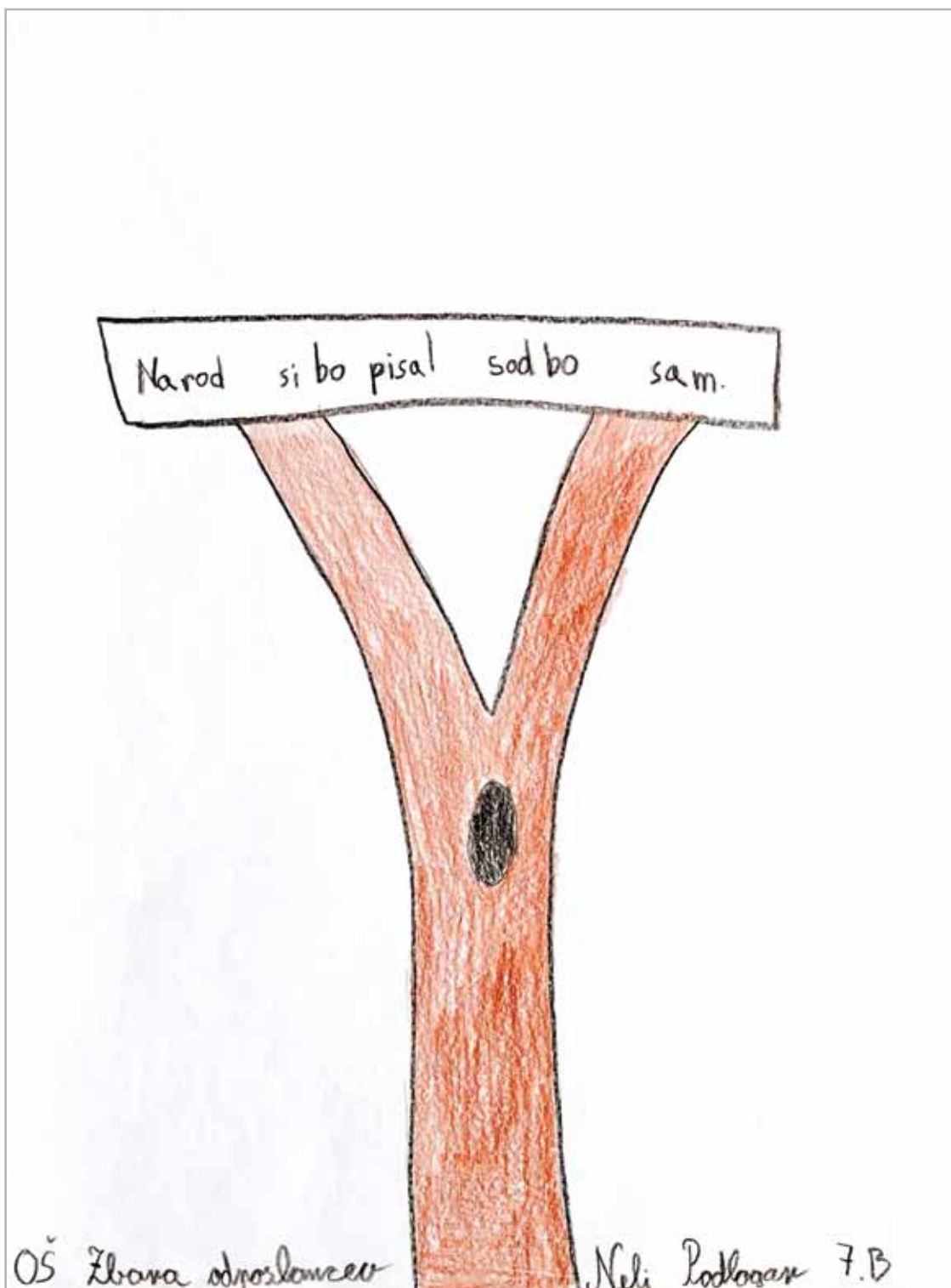
Ministri, postanite drugačni!

Vse za našo domovino!

Preženite krivico!
Povabite moralo in pravico,
da nekaj mladih bo ostalo,
sicer bo tudi vas pobralo ...

Nik Škorjanc

Osnovna šola Pohorskega bataljona Oplotnica

Neli Podlogar
Osnovna šola Zbora odposlancev, Kočevje

»O, kako lepo je, res ljubko!« je dejal minister in pogleda skozi očala. »Ta vzorec in te barve! Da, cesarju bom povedal, da mi izredno ugaja!«

»No, to naju veseli!« sta dejala tkalca in še povedala imena barv ter nenavadnega vzorca. Stari minister je nadenjal ušesa, da bi lahko ponovil, ko se vrne k cesarju na dvor, in tako je tudi storil.

Zdaj pa sta sleparja zahtevala še več denarja, še več svile in zlata, ki sta ju potrebovala za tkanje. Oboje sta pobasala v svoje žepe, na statve pa ni prišla niti ena nitka, vendar sta kot prej neumorno tkala na praznih statvah.

Cesar je kmalu nato poslal tja drugega dobrodušnega uradnika, da bi pogledal, kako tkalca napredujeta in ali bo blago kmalu narejeno.

Zgodilo se mu je kot prve mu, gledal je in gledal, ker pa so bile statve prazne, tudi ni imel kaj videti.

»Ali ni to res lep kos blaga?« sta vprašala sleparja in mu pokazala ter razložila vse o čudovitem vzorcu, ki ga sploh ni bilo.

»Neumen pa že nisem!« si je mislil minister. »Torej nisem sposoben za to dobro

službo? Res čudno, vendar tega ne sme nihče opaziti!« In tako je hvalil blago, ki ga ni videl, in jima zagotavljal, kako je navdušen nad lepimi barvami in čudovitim vzorcem. »Da, zares je ljubko!« je dejal cesarju.

Vsi ljudje v mestu so govorili o prekrasnem blagu.

Zdaj pa si ga je želel ogledati tudi cesar, dokler je še bilo na statvah. Z gručo izbranih mož, med katerimi sta bila tudi dobrodušna ministra, ki sta že bila tam, je šel k zvitima sleparjema, ki sta zdaj tkala na vso moč, a brez vsake niti ali sukanca.

»Ali ni res sijajno!« sta dejala oba dobrodušna uradnika. »Poglejte, vaše visočanstvo, kakšen vzorec, kakšne barve!« In sta pokazala proti praznim statvam, kajti prepričana sta bila, da drugi blago zagotovo vidijo.

»Kaj takega!« si je mislil cesar. »Saj ničesar ne vidim! Strašno! Sem mar neumen? Nisem sposoben za cesarja? To je najstrašnejša stvar, ki se mi je mogla zgoditi!«

»O, res je lepo!« je dejal cesar, »nadvse ga odobram!« In je zadovoljno pokimal ter opazoval prazne statve; ni

Zaradi vlade roža ovni

Slovenija je dehteca roža,
lepše rože mi, da te vonj odpelje
v divzelo brez skel.

Oh, ta roža, lepa roža,
zdaj pa zdaj miri.
Vrha roža roža, lepa roža
inkrat ovni.

Nara roža, lepa roža
se pokonci vrtijo.
Vlada rože križ drevi,
na obupamo se mi,
upanja več ni.

Daj mo naša domovina
preklosti več ni,
kje so zdaj ministri ti,
pametni vsi.

Želimo si Slovenijo,
ki ni prazna, brez ljudi,
ki pravični bi bili,
ki radili drevesa več bi.

Katarina
Korpič
OS Franceta Prešerna
5. b

Moja domovina je lepa, ni prav, da so nekateri zelo bogati, nekateri pa so revni.

Samo Felc
Osnovna šola Črni Vrh

Predlagam:

- Boljše pogoje za življenje starejših ljudi.
- Da bi si vsi lahko privoščili zdravljenje, ko je to potrebno.
- Da bi starejši prej odšli v pokoj in bi mladi dobili delo.

Ožbej Očko
Osnovna šola Selnica ob Dravi

Zakaj predsednik ne sme lagati?

Mislim, da sem lahko hvaležen, da živim v Mariboru, saj je tukaj veliko ljudi, ki so prijazni in hvaležni. Toda še vedno so nekateri, ki so nesramni, grobi in nehvaležni, ki po moje sploh ne bi smeli živeti v Mariboru. Ampak takšni ljudje ne obstajajo samo v Mariboru, marveč jih je še veliko več drugje po Sloveniji.

Zaradi tega si želim, da bi bila Slovenija prijaznejša, ker potem ne bi bilo toliko spopadov med mesti, pokrajinami in podobno. Najprej bi začel s tem, da bi vsak človek moral pomagati drug drugemu, še posebej tistim, ki so v stiski.

Tretja stvar, ki me moti o Sloveniji, so ljudje, ki mislijo, da so najpametnejši, najboljši, saj prav takšni ljudje potem prepričajo druge ljudi, ki niso ravno pametni. Za primer vzemimo človeka, ki kandidira za predsednika Slovenije in obljubi, da bo izboljšal avtoceste. Ljudje, ki ga poslušajo, so obupani in ga izvolijo, a čez leto dni avtoceste niso obnovljene. Takšni ljudje oziroma lažnivci me zelo jezijo.

Naslednja stvar, ki si jo želim za Slovenijo, so aktivni državljani, ker mislim, da jih je veliko premalo, da bi nam povedali, kaj vse se dogaja s Slovenijo. Pomembni so zelo, saj pokažejo, da se tudi ljudstvo države zaveda svojega položaja.

Treba pa je pomisliti tudi na druge države, ki imajo še hujše težave, ki jih ljudstvo ne more razrešiti. Slovenija je kljub vsemu temu res lepa država, s srečnimi ljudmi.

Marko Plos
Osnovna šola bratov Polančičev Maribor

hotel reči, da ničesar ne vidi. Vsi v njegovem spremstvu so gledali in gledali, videli pa niso prav nič več kot drugi, vseeno pa so pravili kot cesar: »O, res je lepo!« In so mu svetovali, naj si prvič nadene ta lepa nova oblačila za skorajšnji veliki spreved.

»Čudovito je! Ljubko! Odlično!« je šlo od ust do ust, in sploh so bili o tem vsi nadvse zadovoljni. Cesar je vsakemu sleparju posebej podelil viteški križ, da si ga bosta pripela na gumbnico, in naslov dvorska tkalca.

Vso noč pred jutrom na dan spreveda sta sleparja bedela in imela prižganih šestnajst sveč. Ljudje so lahko videli, da zavzeto šivata cesarjeva nova oblačila. Pretvarjala sta se, da jemljeta blago s statev, z velikimi škarjami sta rezala v zrak, šivala z iglo brez niti in nazadnje dejala: »Poglejte, zdaj so oblačila narejena!«

Cesar se je z najodličnejšimi dvorjani osebno podal tja in sleparja sta eno roko privzdignila, kot da nekaj držita, in dejala: »Poglejte, to so hlače! To je plašč! In še ogrinjalo!« In tako naprej. »Oblačila so lahka kot pajče-

vina! Skoraj bi lahko mislili, da nimate ničesar na sebi, ampak ravno po tem se blago odlikuje!»

»Da!« so dejali dvorjani, vendar niso ničesar videli, ker tudi ni bilo kaj videti.

»Ali bi vaša cesarska visokost najmilostneje blagovolila sleči svoja oblačila,« sta dejala sleparja, »da vam bomo naredili nova, tu pred velikim ogledalom!«

Cesar je odložil vsa oblačila in sleparja sta se pretvarjala, da mu podajata posamezne kose novih, navidezno sešitih oblačil, cesar pa se je vrtel in obračal pred ogledalom.

»Jedeta, kako vam pristanjajo! Kako se vam prilegajo!« so vsi pravili. »Kakšen vzorec! Kakšne barve! Res dragocena oprava!«

»Zunaj že čakajo z baldahinom, ki ga bodo nosili nad vašo visokostjo v sprevodu!« je dejal glavni obrednik.

»Sem že pripravljen!« je rekel cesar. »Ali mi ne pristoji?« In se je še enkrat zavrtel pred ogledalom! Želel je namreč zbuditi vtis, da si natančno ogleduje svojo razkošno opravo.

Komorniki, ki naj bi nosili vlečko, so po tleh tipali z

Revščina, droge, samomor ... – sad nepoštenih politik

Onesnaževanje je velik problem vsega sveta. Vsi imajo neke ideje, kako bi lahko izboljšali to in ono, vedno se nekdo spravi izumljat novi izdelek, ampak nikoli, čisto nikoli se nihče ne spomni, kam bi vse to neki dan pospravili. Vedno lahko kaj novega naredimo, ampak odpraviti pa ne moremo. Plastika, steklo in še veliko drugih umetnih snovi se razgrajuje več stoletij, tisočletij ... Želim si čisto Slovenijo.

Droge so resen problem. Zaradi njih ljudje umirajo, so fizično in psihično nestabilni, so odvisni od njih ... Kdo se jih je sploh spomnil? Kdo jih je sploh izumil in zakaj? Ne vemo. Potem pa ljudje poskušajo rešiti take težave, pa čeprav so tudi sami odvisni od njih. Take laži se zelo lahko prodajajo in ljudje resnično verjamejo, da jih bo nekdo odrešil prepovedanih substanc. To lahko rešimo z zdravniško pomočjo in s tem, da uničimo vsa mamila na svetu. Želim »čisto« Slovenijo.

Kriminala je ogromno. Zgodijo se nalašč, npr. umori, ter ponesreči, kot npr. prometna nesreča zaradi alkohola. V gostilnah in barjih bi morali imeti neko mejo, kot na primer, ko dovolj spiješ, ti ne smejo več dati alkohola oz. morajo vedeti, da imaš varen prevoz do doma. Želim varno Slovenijo.

Samomori se dogajajo zato, ker ljudje mislijo, da ne zmorejo, se jim zdi prenaporno, prepričani so, da niso popolni na svoj način, da so ničvredni. Lahko se zgodijo tudi samo zaradi tega, ker nekdo komu grozi, ga izsiljuje ali pa ga večkrat osramoti pred celo šolo. Želim prijazno Slovenijo.

Kot lahko vemo že iz zgodovine, je nekoč obstajalo več slojev prebivalstva; plemiči in bogati, kmetje ali svobodni kmetje in sužnji. Sedaj pa te plasti počasi izginjajo. Vedno več je revnih, ljudje se jim »trudijo pomagati«. Zelo malo je takih ljudi, ki pomagajo komu z ulice ali pa komu, ki nima hrane. Nekatere dobrodelne organizacije sploh ne pomagajo ljudem v Afriki, temveč porabijo denar zase. Želim resnično in bolj dobrodelno Slovenijo.

In nazadnje politika. Verjetno sploh ne bi mogli prešteti vseh zarot in zahrbtnih dejanj, ker jih je toliko, da me kar glava boli. Z denarjem bi lahko storili kaj koristnega, ampak ne, saj oni so »sveti predsedniki in ministri«, ki morajo skrbeti za svoj izgled in razred in raje pokličejo novinarje, da si pridejo ogledat nov avto na dvorišču. Če pa nekdo želi, da se uvede nov zakon oz. pravilo, ki bi škodilo glavnim organom v državi, tega oni ne bi sprejeli, ker jim ne bi bilo všeč in bi verjetno dobili manj denarja, čeprav bi bilo morda koristno. Moram reči, da nekateri ljudje so pravični, vendar drugim gre le za denar. Želim pravično Slovenijo.

Katjuša Hafner
Osnovna šola Stražišče Kranj

Nasilje v družini – sledi slabo urejene družbe

Mislím, da je še vedno ena izmed glavnih problematik današnje družbe nasilje v družini. V največji meri je posledica hib v urejenosti družbe.

Nasilje je zelo občutljiva zadeva, ki je po mojem mnenju še vedno tabu tema v družbi, o kateri se večinoma ne govori. Ljudje bi morali svoje tegobe, zadrege, doživete krivice, nemoč in vse vsiljeno še posebej obravnavati, saj bi tako tudi žrtve zlorab lažje povedale in delile z družbo, kar se jim dogaja.

Glede na današnji moderni svet poznamo že preveč oblik zlorabe, celo takšne, ki si jih brezskrbni ljudje ne znamo predstavljati. Menim, da bolj kot se razvija svet, bolj se razvijajo in tudi skrivajo zlorabe v družinah. Menim, da je nasilje oziroma zloraba v družini najhujša oblika, ki se lahko človeku zgodi. Družina je skupnost, ki ji ljudje najbolj zaupamo in jo najbolj ljubimo, zato nasilje znotraj te skupnosti po mojem mnenju ljudi najbolj prizadene in zato si zlorabe marsikdo ne prizna in o tem ne govori, dokler ni prepozno.

Res je, da svet podpira žrtve z različnimi podpornimi skupinami in anonimnimi telefoni, ki bodo žrtvam olajšali življenje po nasilju ali med njim, vendar je tega po mojem mnenju še vedno premalo oziroma te skupnosti še vedno niso dovolj učinkovite, dokler ne pride do najhujšega, smrti. Žrtve nasilja bi morale dobiti vsaj to možnost, da nasilje v družinah ne bi bila več tabu tema, saj bi se potem žrtve lažje povezale z drugimi žrtvami in bi lažje sprejele, da so žrtve nasilja v družini. Marsikdo verjetno še vedno ne bi prijavil nasilja ali pa ne bi sprejel svojega položaja in tega, da se to res dogaja, vendar bi vsaj vedeli, da niso edini.

V današnjem svetu je veliko tabujev, o katerih se ne govori, vendar vedno pogosteje zaradi nasilja v družini prihaja tudi do vedno več smrtnih žrtev. Smrtne žrtve so rezultat molka o nasilju v družini, ki bi ga lahko z ustreznimi pogovori in dejanji, podporo in uničenjem tabuja ustavili.

Zato predlagam, da bi se razvili sestanki in ustanovilo društvo Skupaj za žrtve nasilja v družini. Čez celotno Slovenijo bi poiskali različne prostovoljce, ki so že doživeli zlorabo, ali pa prostovoljce, ki bi želeli samo pomagati žrtvam zlorab. Skupaj bi omogočili žrtvam srečanja, na katerih bi lahko odkrito govorile o zlorabah, svoje zgodbe pa bi delili z nekom, ki je tam samo za njih in jih podpira, razume in vsaj ve, kaj so prestale. Podprimo žrtve zlorab in jim omogočimo, da spregovorijo brez posledic in še preden bo prepozno. Dajmo jim vedeti, da niso tabu družbe in da jih ves svet podpira tudi v najslabših trenutkih!

Doroteja Čeh
III. gimnazija Maribor

rokami, kot da bi dvigovali vlečko, stopali so s privzdignjenimi rokami, saj si niso upali pokazati, da ničesar ne vidijo.

Tako je cesar stopal v sprevodu pod lepim baldahinom, vsi ljudje na cesti in na oknih pa so govorili: »Jedeta, cesarjeva nova oblačila so brez primere! Kako lepo vlečko ima na plašču! Kako čudovito mu pristojil!« Nihče ni hotel pokazati, da ničesar ne vidi, saj bi pomenilo, da je nesposoben za svojo službo ali pa da je sila neumen. Nobena cesarjeva oblačila še niso požela toliko odobravanja.

»Pa saj nima ničesar na sebi!« je dejal majhen otrok.

»Ježeš, poslušajte glas nedolžnega,« je rekel oče; in drug drugemu so šepetali, kaj je dejal otrok.

»Saj nima ničesar na sebi!« je nazadnje vzkliknilo vse ljudstvo. Cesar se je zdrznil, kajti zdelo se mu je, da imajo prav, vendar si je takole mislil: »Zdržati moram do konca spreveda.« Komorniki pa so tudi šli za njim in nesli vlečko, ki je sploh ni bilo.

*Sem spal, ko so drugi trpeli? Ali
spim tudi v tem trenutku? Kaj
bom jutri, če se mi bo zazdelo, da
se zbujam, mislil o tem dnevu?*

Samuel Beckett: En attendant Godot

*Samo konec sveta, ki bi se
dejansko zgodil, bi bil prepričljivo
svarilo pred koncem sveta. Samo
katastrofa, ki bi se dejansko
zgodila, bi priskrbela dokaz za
resnico, ki se mora pokazati
apokaliptično in zdaj, da bi bila
povsem resnična. Torej bi bila
edina katastrofa, ki bi jo vsi
razumeli, tista, ki je ne bi nihče
preživel.*

*Peter Sloterdijk: K filozofski situaciji
alternativnih gibanj*

*Danes ne vidimo ničesar, kar
hoče postati večje, slutimo, da gre
vedno bolj navzdol in navzdol v
tanjšo, dobrodušnejšo, pametnejšo,
prijetnejšo, povprečnejšo,
ravnodušnejšo, v nekaj še bolj
kitajskega, še bolj krščanskega –
človek postaja, o tem ni nobenega
dvoma, vedno »boljši«. Prav v tem
je prekletstvo Evrope – s strahom
pred človekom smo izgubili tudi
ljubezen do njega, spoštovanje
pred njim, upanje vanj, celo voljo
zanj. Pogled na človeka poslej
utruja – kaj je danes nihilizem,
če ne to? Mi smo utrjeni od tega
človeka.*

*Friedrich Nietzsche:
H genealogiji morale*

Svareča pesem

Vesela podnevi,
žalostna ponoči,
kaj skriva?
Nasilje prekriva.

Družina nasmejana,
skrivnosti predana,
nasilje zakrito,
ljudje se smejiijo.

Skrito za zaveso,
žalost v otroku,
tišina med dvema,
družina je kriva.

Življenje nepravilno,
otroku krivico naredi,
otrok tišino naredi,
a v sebi kriči.

Tematska tišina,
temen prostor,
noč je vidna,
čustva nevidna.

Prisiljena tišina,
da groza je prikrita,
da žalost je skrita,
je življenje ne mika.

Čustva nevidna,
vedno zakrita,
z odejo prekrita,
tišina jo mika.

Amna Abidović, Šolski center Postojna

Zlasti pri tisti moralni in verski vzgoji, ki je je otrok deležen doma, kjer je staršem dovoljeno – pravzaprav se od njih to celo pričakuje –, da namesto svojih otrok odločajo, kaj je resnica in kaj je laž, kaj je prav in kaj je narobe. Vedno bom trdil, da imajo otroci temeljno človekovo pravico, da ne pohabimo njihovega duha z izpostavljanjem škodljivim idejam drugih ljudi, ne glede na to, kdo so. Starši potemtakem nimajo nikakršne od boga dane pravice, da bi indoktrinirali svoje otroke, kot se jim zdi pravilno: nikakršne pravice, da bi jih vzgajali v ozračju dogem in vraževerja ali da bi zahtevali, naj sledijo ravni, ozki poti njihovih osebnih verskih nazorov. Skratka, otroci imajo pravico, da njihovega duha ne zmedemo z nesmisli, nam kot družbi pa je naložena dolžnost, da jih varujemo pred tem. Zato staršem ne bi smeli dovoliti, da otroke učijo, na primer, da je vsaka beseda v Bibliji sveta resnica ali da na njihovo življenje vpliva gibanje planetov, tako kot jim ne dovolimo, da bi otrokom izbijali zobe ali jih zapirali v podzemne ječe.

Richard Dawkins: Bog kot zabloda

Vse religije namreč bolj ali manj operejo možgane vernikov, zlasti otrok, od katerih zahtevajo nekritično sprejemanje takih ali drugačnih dogem.

Cvetka Hribernik: o knjigi - Bog kot zabloda

Kar se danes imenuje duh časa, je podganja dirka demoraliziranih sinov, ki se zapuščeni od vseh dobrih rojstnih duhov čutijo obsojeni na izpraznjeno dinamiko.

Peter Sloterdijk: Prihajati k svetu – prihajati k jeziku

Kajti obup ni bolezen človeka, ampak družbe.

Srečko Kosovel: Človek

V geometriji ne obstajajo nikakršne sekte; nihče ne pravi Evklidisti ali Arhimedisti. Ko je resnica očitna, ni možno ustvarjati stranke in partije.

Voltaire: Dictionnaire philosophique

Pravi patriotizem ne pripada nobeni stranki.

Tobias George Smollett: The Life and Adventures of Sir Launcelot Greaves

Kaj bi bilo, ko bi vsakdo imel vse pravice? Mar si lahko zamišljate, kako bi bilo, če bi vladali vsi? Voliti je isto kot biti prepuščen vetrovom na milost in nemilost. ... Nered ne ustvarja reda. ... Kakšna tiranija ta takoimenovana svoboda! ...

Victor Hugo: Človek, ki se smeje

Neskončna zanka

Danes je nov jutri pripeljalo.
Obrisali spet smo jutrišnje zrcalo.
Mož neznani se ne spotakne ob sistemsko oviro.
Odpira prepovedana vrata z neznansko silo.
Vse samo, da bi zakrili utvare.
In kdaj končali bomo to neskončno zanko.
Ni kraja, kot je naš kraj.
A vendar prenapihljen balon naposled počī.

Maj Andrejč
Gimnazija Murska Sobota

Zaradi strank je Slovenija skregana

V Sloveniji se počutim varno, veselo in seveda domače. To ne pomeni, da je vse popolno.

Zelo pomembno bi bilo, da bi pozabili na različne strankarske interese in bi prav vsi delali za dobro vseh državljanov – šele tedaj bi lahko rekli, da je naša država na pravi poti.

Želim si pa tudi, da se bi Slovenci med seboj boljše razumeli. Zaradi strank je preveč kreganja in krivic. Plače in pokojnine so večinoma premajhne. Ljudje s takšnimi plačami ne morejo preživeti. Pokojnine so premajhne - starejši ljudje ne zmorejo plačevati recimo domov za starejše občane. Ponavadi jim pomagajo sinovi ali hčerke. Zaradi tega je večina slovenskega prebivalstva starejša. In čez čas bo mlajšega prebivalstva veliko manj kot starejšega.

Če bi to odpravili, bi se širilo splošno zadovoljstvo. In življenje bi bilo veliko lepše.

Zelo pomembno bi bilo, da bi pozabili na različne strankarske interese in bi prav vsi delali za dobro vseh državljanov – šele tedaj bi lahko rekli, da je naša država na pravi poti. Če bi to odpravili, bi se širilo splošno zadovoljstvo. In življenje bi bilo veliko lepše.

Želim si, torej, le prijazno, pošteno Slovenijo, prelepa pa že tako in tako je.

Barbara Ribič
Osnovna šola Maksa Durjave Maribor

Parlament kot cirkus

Slovenija je majhna država, ki ima približno dva milijona prebivalcev. Ker nas je malo, moramo držati skupaj, a nekateri se s tem ne strinjajo in bi hoteli, da se medsebojno kregamo.

Slovenija se mi je od nekdaj zdela odlična, ampak zdaj vidim, da se lahko spremeni veliko stvari na bolje, npr. zmanjšanje onesnaženosti. V primerjavi z drugimi državami je Slovenija čista, vseeno pa bi lahko zmanjšali količino škropiv v kmetijstvu, tovarn, ki onesnažujejo zrak, in zmanjšali količino snovi, ki onesnažujejo okolje (tudi cigarete na primer).

Vedno sem si želel bolj pravično Slovenijo. To bi lahko dosegli tako, da bi na oblast prišli pošteni ljudje, ki ne vodijo države za svoje koristi.

Ko sem bil majhen, sem si vedno želel, da bi po mestu vozili tramvaji, a ne vem, če je bila to dobra zamisel. Želim si tudi, da bi bila Slovenija bolj poraščena z gozdom, saj sem bil približno tri mesece nazaj zelo jezen, ko so krčili gozd za mojo hišo. Čeprav ga še več stoletij ne bo zmanjkalo, so posekali ravno Črni gozd, ki mi je bil od nekdaj všeč. Ime je dobil, ker je bil ves čas črn, saj so bila drevesa tako skupaj, da svetloba ni pronicala skozi njihove krošnje.

Ko sem bil zelo majhen, star okoli pet let, sem si želel, da bi bilo v Sloveniji več cirkusov, vendar danes vidim, da je že dovolj »cirkusa« v parlamentu.

Anže Stanonik
Osnovna šola Stražišče Kranj

Ti beseda, vsemogočna

Bolj kot bolečina,
bolj kot muka,
bolj kot prevara
in nož v hrbtu, najbolj beseda boli.
Beseda, ki brez nadzora
bila je izrečena,
brez sita v glavi
na jezik izpuščena.
Namen ta zloben je imela,
da bi tebe prizadela,
očrnila in v sramoto te ovila.
Kar je izrečeno,

je v večnost položeno,
nikoli za vrnitev odobreno.
Četudi le opazka,
trditev ali komentar,
pazi, da ne zaide
na čudno stran.
Besede lahko človeka zadušijo ...
Imajo tisto moč in znanje,
ki pravimo mu
obrekovanje.

Gašper Kastelic
Gimnazija Ilirska Bistrica

*Kjer vsi lažejo, nihče ne laže.
Kjer je vse laž, laži ni.*

Danilo Kiš: Enciklopedija mrtvih

*Pretirana svoboda se tako pri
državi kakor posamezniku sprevrže
v pretirano hlapčevstvo.*

Platon: Država

*Ni dovolj govoriti, treba je
govoriti resnico.*

William Shakespeare: Sen kresne noči

*Darovali ste svobodo tistim, ki
ne vedo, kaj bi z njo, obenem ste
dovolili, da se čez bisere grmadita
prah in umazanija.*

William Golding: Free fall

*Nenadoma se je odprla možnost,
da vsem poveš vse, toda če
premislimo, ni bilo kaj povedati.*

Bertolt Brecht: Umetnikova pot

Tisti, ki nima težav z vestjo ob kraji igle, bo ukradel tudi lokomotivo, če se mu za to ponudi priložnost.

Rudi Ringbauer: Božje resnice

Demokracija je v tem, da izbereš svoje diktatorje, potem ko so ti povedali tisto, kar ti misliš, da hočeš slišati.

Alan Coren: Daily Mail

Bodite neusmiljeno radodarni, kadar vračate hudo človeku, ki je prizadejal hudo vam. Če vam je dal kamen, ko ste ga prosili kruha, mu zavalite gôro na glavó.

Maksim Gorki: Malomeščani

Kadar se človek pogrezne na dno življenjske revščine, se oprime nebeških utvar.

Émile Zola: Lurd

Ker sem imel usmiljenje z ljudmi, sam nisem vreden zdaj usmiljenja.

Ajshil

10 zapovedi:

- Preprečiti vojne,
- Zmanjšanje prepilov,
- Več službenih priložnosti,
- Zapiranje tistih, ki bogatijo z goljufijo,
- Pomoč revnim,
- Ukiniti suženjstvo,
- Pomoč osebam s posebnimi potrebami,
- Povedati svoja mnenja in predloge politikom,
- Zmanjšanje uničevanja narave,
- Biti enaki do vseh ljudi, ne glede na raso, spol ali verska prepričanja.

Jaša Hmelak, Osnovna šola Oplotnica

Sprašujem se, zakaj ne menjajo nepoštenih politikov in jih nadomestijo z drugimi, pametnejšimi?

Tomas Kotnik, Osnovna šola Selnica ob Dravi

Želim si, da med državljani ne bi bilo toliko sporov, predvsem da se ne bi toliko prepirali v politiki, ampak da bi držali skupaj za skupno dobro vseh. Zares, zakaj se politiki toliko prepirajo?

Sandra Spasojević, Osnovna šola Elvire Vatovec Prade Koper

Zakaj vedno več ljudi dela v sosednjih državah? Zakaj jim tam lahko omogočijo boljše pogoje za delo in večje plače, pri nas pa ne? Če hočete izboljšati gospodarstvo, morate navadnim delavcem prisluhniti in jim dati več, saj brez njih tudi višji sloji bogatih ljudi ne morejo lepo živeti.

Mitja Kositer, Osnovna šola Selnica ob Dravi

Za svojo domovino si želim, da bi bilo manj kreganja. Da bi vsi imeli dom, da bi poskrbeli za brezdomce. Politiki bi lahko bolj mislili na vse druge ljudi, ne le nase! Naj se postavijo v čevlje tistih, ki nimajo dovolj hrane, denarja, zdravja.

Alja Hadner, Osnovna šola Selnica ob Dravi

Brez dobrih zakonov ni pravice

Slovenija. Majhna država na jugu Evrope. Polna bogastev in naravnih lepot. Tako raznolika na tako majhnem območju. Prijazni ljudje in dobra družba. Kaj si sploh lahko še želimo?

Marsikaj. Še zdaleč ni vse tako rožnato, kakor morda izgleda na prvi pogled. Da bi Slovenija bila idealna država, v kateri bi lepo živeli tako mladi kot starejši, je potrebnega še veliko dela, truda in vztrajnosti. Velikokrat začnemo s spremembami, ko pa vidimo, kaj vse je potrebno, da se nekaj uresniči, hitro idejo opustimo in vse ostane tako, kot je bilo na začetku. Pripravljeni moramo biti sodelovati in si med seboj pomagati. Nihče si ne sme prilastiti več, kot potrebuje, saj tako ostalim onemogoča zagotavljanje osnovnih potreb za dostojno življenje. Pri tem nas ovirajo zakoni, ki so pogosto krivični, nedomišljeni in zavirajo posameznika pri napredovanju in razvoju. Tudi mediji radi diskriminirajo, saj zavajajo ljudi, da ti sledijo ponujenim stereotipom. Vsi moramo imeti enake pogoje in enake pravice. Država mora to zagotoviti s pomočjo zakonov, ki so pravični in dajejo ustrezen okvir za reševanje aktualnih problemov. Da bi rešili probleme, moramo k skupni blaginji prispevati vsi. Čisto vsi. Le tako bomo lahko svet obrnili na bolje.

Nuša Valenčič
Gimnazija Ilirska Bistrica

Osvobojeni smo, svobodni ne.

Saša Vuga: Opomin k čuječnosti

Greh je samemu sebi vseč. Drugače ga sploh ne bi bilo.

Oskar Davičo: Pesma

Kako hude stvari se morajo zgoditi, preden se bodo lahko dogajale boljše?

Peter Sloterdijk: K filozofski situaciji alternativnih gibanj

Oprostitev zločina je nov zločin.

Cicero

Slabi zakoni so vzrok mestu najhujšega zla.

Solon

Ne svetuj meščanom, kar jim godi,
temveč kar jim koristi.

Solon

Živ je, to pa pomeni, da se upira
horizontalni izenačevanja. Živ je, to
pomeni, da je drugačen od vsega
in vseh.

Oskar Davičo: Pesma

Režimi, ki vodijo človeške množice
v bedo, morajo paziti, da bi v bedi
kdo ne pomislil na režim. Zato
veliko govorijo o usodi. Ta, ne oni,
je vzrok pomanjkanja.

Bertolt Brecht: Umetnikova pot

Sicer pa so najmočnejše skupine
modernih družb v političnem,
ideološkem, podjetniškem in
vitalnem smislu toliko vložile
v najnevarnejše tehnike
mobilizacije, da niti nesreče
največjih razsežnosti ne morejo
zbuditi načelnega dvoma o smeri
in načinu poteka civilizacijskega
procesa.

Peter Sloterdijk: K filozofski situaciji
alternativnih gibanj

Človekove pravice

So vsi ljudje svobodni,
to pravi prvi člen,
se najde kak hudobni,
ki vidi te kot plen.
Ni važna barva kože,
saj vsi smo Božji dar,
si Micka, Francka, Jože,
nikomur to ni mar.
Te v kremplje svoje ujame,
ime ni važno tam,
zanj si le kup krame,
k' ne ve ne kod ne kam.

Četrty člen izgine,
v trenutku suženj si,
tu ni demokracije,
nad tabo vsak rohni.
Enaki vsi pred zakonom,
to šala najbrž je,
svet je pred potopom
poln diskriminacije.

Matija Jošt Čušin
Gimnazija Jesenice

Klea Štivan, Živa Vesnaver
Osnovna šola Ketteja in Murna, Ljubljana

Nujno bi bilo, da bi naši politiki bili bolj pošteni.

Amanda Sivec
Osnovna šola Selnica ob Dravi

Pokojnine so prenizke! Ljudje so celo življenje trdo delali, tudi težka fizična dela, sedaj pa vidim, kako težko shajajo. Nekateri pa prejemajo zelo veliko, pa niso težko delali nikoli!

Mitja Kositer
Osnovna šola Selnica ob Dravi

Skrb za ljudstvo le pred volitvami

Dobro je, če delamo dobro. Veliko ljudem se to zdi samoumevno, a nekateri posamezniki so tako arogantni in vase zagledani, da jim napredek Maribora, Slovenije, kaj šele celega sveta, ne pade na kraj pameti. Sem jaz edina, ki dobi tak občutek pri politikih?

Priznam, da se sama nič kaj dosti ne zanimam za politiko. A to še ne pomeni, da mi je vseeno za mojo domovino. Slovenija je čudovita država, imamo vse geografske enote, bogato zgodovino in čudovito kulturo. In čeprav smo Slovenci včasih ošabni (to se pokaže na cestah, ko te avto prehitijo, čeprav si na prednostni cesti), smo še vedno narod, ki je pripravljen pomagati. Zakaj potem župan in vsi politično močni ljudje šele pred volitvami začnejo spreminjati in pomagati Mariboru? Zakaj ne že prej? Ne vem, če se strinjate, sama pa nerada grdo govorim ali pišem o ljudeh. Toda mislim, da je to tista peščica ljudi, ki so tako ošabni, da jim ni mar za nič drugega kakor zase.

Ampak problem je tudi pri ljudstvu. Če nismo zadovoljni s tem, kako Slovenija deluje, lahko vedno sami poskusimo odpraviti problem. Lahko ustanoviš politično stranko, če ti ni do župana. Razumem, da imamo omejene vire, do koder lahko dobimo denar. Toda če lahko vsako leto pri nas popravljajo pločnik, potem lahko pomagajo revnim, brezdomcem in bolnikom.

Takšno Slovenijo si želim, takšen Maribor, kjer bi ljudje pomagali drug drugemu brez zadržkov, kjer politiki ne bi delali dobro le zato, da bi bili izvoljeni.

Res pa je, da kakršen si v otroštvu, takšen boš, ko boš odrasel. Če so te starši vzgojili v nekoga, ki misli, da ima vedno prav, če ti nihče v tvojem življenju ni rekel ne, potem ne moreš biti dobra oseba. Če seješ okrog same žaljivke, se lažeš, če si dvoičen, potem ni čudno, da Zemlja nima miru.

Taja Ekart
Osnovna šola bratov Polančičev Maribor

*Ima smisel učiti otroke krščanskih
vrlin ponižnosti in nesebičnosti,
obenem jih pripravljati za
življenje, v katerem prav
nasprotnosti teh vrlin zagotavljajo
uspeh?*

*Erich Fromm: Beyond the chains
of illusion*

*Kdor živi od laži, temu je resnica
kužna.*

Victor Hugo: Človek, ki se smeje

*Malce je čudno to splošno dobro,
ki sestoji iz kamenja v želodcu,
kostnih bolezni, zločinov,
trpljenja, smrti in prekletstev.*

Voltaire: Dictionnaire philosophique

*Trdovratni in pametni, kakor
osel, ste bili zmeraj zagovorniki
ljudstva. In marsikateri mogočnik,
ki je hotel z ljudstvom dobro
voziti, je pred svoje konje zapregel
še — oslička, kakšnega slavnega
modrijana.*

*Friedrich Nietzsche: Tako je govoril
Zaratustra*

... narod pa, ki se sklicuje ob vsaki priložnosti na sveta prava in na različne paragrafe ter spravlja dobljene klofute ponižno v žep, tak narod ne doseže nikoli ničesar in je drugim po pravici v zasmeh.

Ivan Cankar: Kralj Malhus

Oblast je preizkušnja etične moči v človeku.

Srečko Kosovel: Pravica

Vsepovsod kroži človek, izgnan iz resnice biti, okrog samega sebe kot animal rationale.

Martin Heidegger:
O »humanizmu«

Mesto je kraj sramote, kjer bogati prelat pridiga krepost ubogemu in sestradanemu ljudstvu.

Umberto Eco: Ime rože

Srce državnika mora biti v njegovi glavi.

Napoleon Bonaparte: Pisma

Opazil sem, da ljudi posebej draži logika. Na logiko so vsi alergični.

Miroslav Krleža: Panorama pogleda, pojava i pojmov

Župani morajo biti izobraženi

Kranj si predstavljam kot čisto in varno mesto. Ampak v resnici ni tako.

V Kranju si želim kakšen prostor, kjer bi lahko ljudje govorili v javnosti o politiki in vsem, kar imajo na srcu.

Kakšni bi morali biti ljudje, da bi bil Kranj takšen, kakršnega si želim. Najbolj se bom osredotočil na pravičnost in družabnost. Pri prebivalcih Kranja in vseh ljudeh sta to po mojem mnenju pomembni stvari, na katerih pa bi morali vsi delati, ker sta v resnici zelo pomembni. Zelo malo ljudi je takih, da so pravični, pa še vedno niso čisto pravični. Če bi bili vsi prebivalci Kranja čisto pravični, potem sploh ne bi potrebovali sodišča, ker nihče ne bi kradel ali lagal. Na mesto, kjer je zdaj sodišče, pa bi lahko postavili park ali pa parkirišče ali pa še celo garažno hišo. Vse to bi lahko imel Kranj, če bi bili vsi pravični.

Vse župane in mestne svetnike bi lahko preverili, kje so se izobraževali, tako da bi moral biti župan bolj izobražen, kot imeti samo opravljeno osnovno šolo. Zaradi pravičnosti bi ti bilo lažje iti na volitve, ker bi vedel vse o kandidatih in bi ti povedali, kakšne namene imajo in kaj želijo narediti s Kranjem. Posledično bi se tudi lažje odločil za tistega, ki ima boljše projekte. Slaba stran pravičnosti pa bi bila, da bi ti vsak povedal, kar si resno misli o tebi, kar pa bi te bolelo pri srcu, ker te je užalil. Verjetno bi bilo še nekaj slabih lastnosti pravičnosti, ampak še vseeno bolje, kot pa, da ljudje samo lažejo, kaj bodo naredili za Kranj.

Po mojem mnenju bi mesto potrebovalo ljudi, ki bi bili družabni. Družabnost je ena od vrlin, na katere ljudje pozabljajo. Ljudje se raje družijo z ožjo skupino prijateljev, kot da bi si poizkušali najti nove prijatelje, ki so morda celo boljši od teh, s katerimi se že družiš. Če bi bili vsi prebivalci Kranja družabni, potem bi bil Kranj najbolj povezano mesto. Z družabnostjo pa ne mislim, da bi morali biti vsi dobri prijatelji, ker bi bilo to skoraj nemogoče. Če bi bili družabni, bi lahko Kranj imel več zborovanj, kjer bi vsak lahko povedal, kar si želi. Zaradi družabnosti bi se tudi z vsakim od kandidatov za župana lahko pogovoril in bolj natančno izvedel stvari o projektih. Če bi bili vsi družabni, bi bili s tem tudi vsi bolj prijazni.

Težko je bilo povedati le dve stvari o tem, kako bi spremenili Kranj, ampak po mojem mnenju sta to najpomembnejši stvari, kar si jih želim v Kranju.

Aleš Ivičič,
Osnovna šola Stražišče Kranj

Oblastniki skrbijo le zase

Kaj je domači kraj? Kraj, kjer se počutiš domače, sprejeto ... Ilirska Bistrica je moj domači kraj. Kraj, kjer živijo moji prijatelji, sorodniki in moja družina. Zato si želim, da je v mojem kraju vse v najlepšem redu.

Žal pa ni vse tako. Na oblasti so ljudje, ki ne vedo, kaj potrebuje moj domači kraj, in ljudje, ki vidijo zgolj lastne interese. Potrebne so spremembe, do katerih bo prišlo samo, če bomo stopili skupaj in nekaj naredili. Brez skupnega delovanja in pomoči drug drugemu bo Ilirska Bistrica na žalost samo še nazadovala in se še bolj spreminjala v »mesto krožišč«.

Vladimir Urh
Gimnazija Ilirska Bistrica

In človek več ne skrbi za resnično življenje, za srečo, temveč za to, da je primeren za prodajo.

Erich Fromm: Man for himself

Vsaka družba, ki govori, da zagotavlja ljudem svobodo, jim mora najprej zagotoviti eksistenco.

Leon Blum: Novi pogovori Goetheja z Eckermannom

Potrkal sem na neumnost in na lahkovernost ljudi. Na njihovo slo po užitkih, na njihove sebične želje. Vrata so se mi na stežaj odprla.

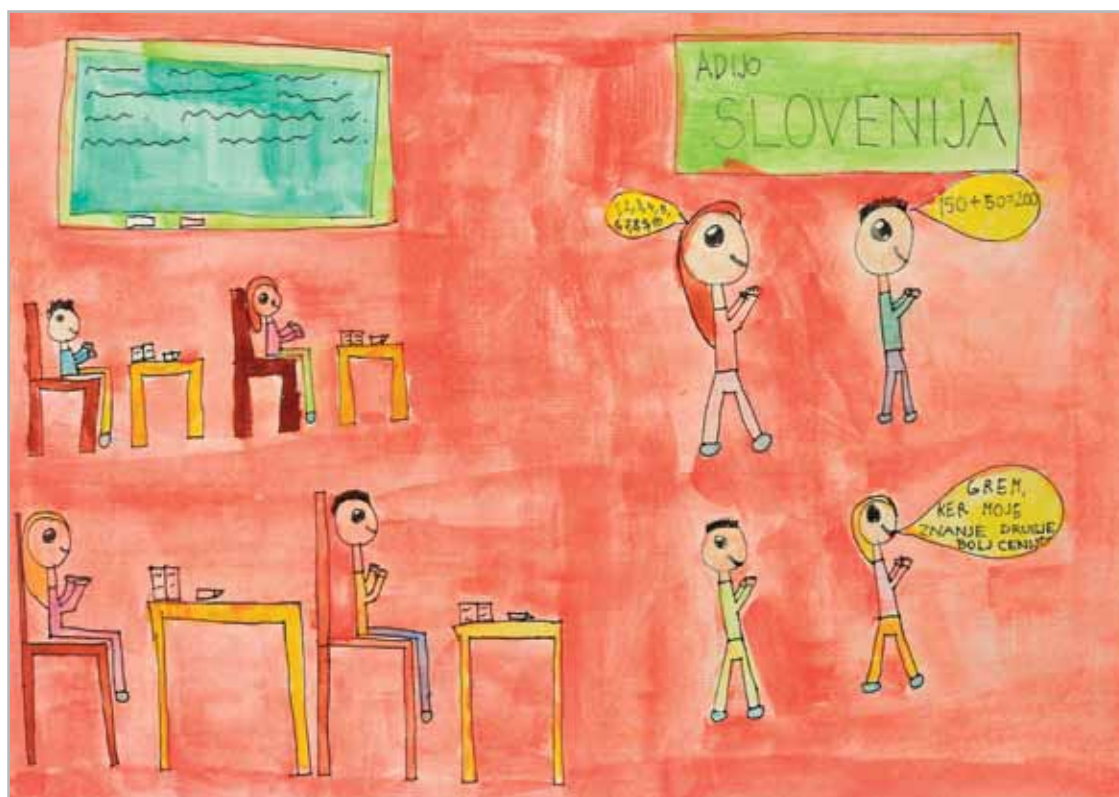
Vladimir Bartol: Alamut

Živeti kakorkoli – samo da živiš! ... Kako resnično! Moj bog, kako resnično! ... Nizkotna stvar je človek!

*Fjodor Mihajlovič Dostojevski:
Zločin in Kazen*

Zakaj mi je dan razum, če ga ne uporabljam za to, da ne bi nesrečnikov spravljala na svet?

Lev Nikolajevič Tolstoj: Ana Karenina

Danaja Šilec Ferk
Osnovna šola Martina Konšaka Maribor

Vse je tiho, sam sem, ostaja le moja budnost, ki tiktaka kot tempirana bomba, in njeno nsaprotje, temna, brezoblična masa sveta, ki mi molči naproti in me vabi k razčlovečenju. V takšnih trenutkih nam postane jasno, da je beseda Bit sinonim za Nič - vse dokler tega ne izveš, te ontološki problem ne pusti na miru.

Peter Sloterdijk: Prihajati k svetu - prihajati k jeziku

Kolikor več želja, toliko manj svobode.

Maksim Gorki: Moji univerziteti

Umazan dobiček ne prinaša nič dobrega.

Ovidij

Bogate je treba pomilovati: njihovo bogastvo jih obdaja in ne seže vanje.

Anatole France: Bogovi so žejni

Tudi v Sloveniji so boleče krivice

Vsak človek se rodi svoboden in takšen bi moral tudi ostati. Mi imamo verjetno veliko srečo, da smo se rodili v naši državi. Dobrine na svetu niso enako razdeljene. Nekateri so milijonarji in ne vedo, kaj naj še storijo z denarjem. Medtem na tisoče ljudi umira od lakote, žeje in bolezni, za katere mi še slišali nismo. Postavlja se vprašanje, kaj lahko tu storimo mi. Ne vem.

Mi smo majhni ljudje, ki, čeprav živimo v demokratični državi, ne vemo vsega, kar počne vlada. A vseeno so stvari, ki jih lahko naredimo. Krivice, bolezni in smrt se ne dogajajo samo na oddaljenih kontinentih (kot sta Afrika in Azija). Tudi v Sloveniji na ulici umre veliko ljudi, za katere nihče ne ve. Še vseeno so živa bitja – ljudje, ki so bili nekoč enaki nam. Edino njim življenje ni bilo tako naklonjeno. Si pa zaslužijo priložnost. Dokler je upanje, je tudi prihodnost. Če je nekdo odvisen od mamil, mu moramo pomagati, da ne bo več zasvojen. Če potrebuje denar, ga poskusimo zaposliti. Vendar stvari je lažje reči kot storiti. Življenje je krivično in mnogo ljudi nima niti osnovne svobode. Ampak z malimi dejanji nastane veliko. In z leti nekatere stvari spremenimo.

Nika Boršič

I. osnovna šola Rogaška Slatina

Inara Vukalić, Osnovna šola Prežihovega Voranca Jesenice

Zakaj naj bi pridne roke hranile nesramneže in lenuhe

Da bo država vesela in zadovoljna, mora imeti predvsem takšne prebivalce. Naj vsak dobi, kar si zasluži. Tisti, ki so pridni in delavni, naj dobijo največ. Tisti, ki so nedelavni, leni, nesramni ter brez pravega odnosa, pa naj dobijo manj kot ostali.

Želim, da je cenjeno prav vsako delo in se nikogar ne izkorišča. Vsi moramo imeti dobre razmere za delo. Želim si, da bi Slovenija nadzirala tovarne in druge obrate tako, da bi proizvajali le tisto, kar prebivalci resnično potrebujemo.

Vsi moramo imeti enake možnosti za izobraževanje, ne glede na to, iz kakšne družine si in iz kakšnega okolja prihajaš. Naj bodo zakoni pravični za vse. Vsaka naložba naj bo upravičena - v dobro vseh. Naj bo Slovenija država, ki stopa z ljudmi in za njih naredi vse, kar je mogoče.

Vsem vam, ki lahko pripomorete, da bo naša država uspešna, kličem – že poslanci bi morali vestno izpolnjevati svoje dolžnosti, delovati za narod in ne le zase. Pravi politik mora biti pošten, delaven in predvsem strokovnjak za svoje področje. Koristno je tudi, da dela s srcem, saj se tako lažje postavi v vlogo državljanov in se iskreno trudi za blagostanje ljudi. Koliko vas je takih?

Žak Kravos

Osnovna šola Maksa Durjave Maribor

Bilo je dovolj pojasniti, da mora biti človek že izpisan, da bi lahko pisal, in mora biti tudi spočet, da bi začel.

Peter Sloterdijk: Prihajati k svetu – prihajati k jeziku

Tisti, ki pomaga nedostojnim, ni dobrohotnež, temveč bedak.

Ezop

Evangelij »nizkih« vleče navzdol.

Friedrich Nietzsche: Das Philosophenbuch

V današnji čas korupcije, prodanosti, mrtvila, sleparije, bolezni, krivice, želodčarstva, sije svetloba od človeka, ki stoji.

Srečko Kosovel: Pravica

Veliko bogastvo je veliko suženjstvo.

Seneka

Amadej Nemeč, Šolski center Postojna

To je poziv zatiranim, naj se dvignejo zoper svoje zatiralce v imenu človečnosti.

Bertolt Brecht: Umetnikova pot

Želim ti nekaj čisto drugega, kakor so ti nekoč želeli tvoji starši, namreč, da bi preziral vse tisto, kar so ti starši želeli v izobilju. Starši s svojimi željami okradejo mnoge, da bi tebe obogatili, kajti karkoli naklanjajo tebi, je treba komu drugemu odvzeti.

Seneka: Pisma prijatelju Luciliju

*O, vi nesrečniki!
Vašemu bratu so storili silo, pa si zatiskate oči!
Zadeti glasno vpije na pomoč, vi pa molčite?
Nasilnež hodi okrog in si izbira žrtve, vi pa govorite: Nam bo prizanesel, ker mi se nismo puntali.
Kakšno mesto je to, kakšni ljudje ste vi!
Če se v mestu godi krivica, mora nastati upor, in če ni upora, potem je bolje, da izgine mesto v plamenih, še preden leže noč!*

Bertolt Brecht: Dobri človek iz Sečuana

Ko vidim revnega otroka ali odraslega, se malo zamislim. Predstavljam si, kako je živeti v njegovem življenju. Prepričan sem, da je zelo hudo. Rad bi mu pomagal na kakršenkoli način. Jaz si želim zelo drage stvari, on pa samo kos kruha. Rad bi mu podaril svoje stvari, ki so mi premajhne ali jih ne potrebujem, saj vem, da mu je težko.

Sandi Zrnić

Osnovna šola Prežihovega Voranca Jesenice

Sodobno suženjstvo

Izkoriščanje? Ta pojem so poznali že od začetka civilizacij, saj so že takrat izkoriščali sužnje. Kdo je gradil hiše za bogate ljudi? Sužnji. Kdo je delal umazana dela, na primer čiščenje? Sužnji. Kdo pa je odgovarjal za napake tudi vladarjev? Sužnji. Človeška rasa se je vzporedno razvijala ob izkoriščanju. Brez tega bi bil razvoj človeštva veliko bolj počasen. Čeprav se je do danes izkoriščanje zelo zmanjšalo, pa je še vedno prisotno, le v bolj skriti obliki.

Veliko ljudi misli, da se je ob odpravi suženjstva izkoriščanje nehalo, a to še zdaleč ni res. Cilj vsakega podjetja je, da zasluži čim več, tega pa ne more oziroma zelo težko doseže brez izkoriščanja. Nizke plače za težaška dela so izkoriščanje. Vsakdo bi moral imeti plačo, primerno svojemu delu. Problem današnje družbe je, da se bogati ljudje ne zanimajo za revne in tudi izkoriščanje z nizko plačanim delom se ne bo nehalo, saj bodo vedno obstajali brezposelni ljudje, ki bodo pripravljene delati za nizko plačo. Vse to pa je posledica hitrega razvoja tehnologije, ki jemlje ljudem službe, saj so roboti hitrejši in na daljši rok cenejši za delo kot človek. Tehnologija je stopnjo brezposelnosti zelo povečala in še poglobila razlike med bogatimi in revnimi. Problem je tudi, da če se bo našel kdo, ki bi želel odpraviti celotno izkoriščanje, ga bodo zatrli v kali, saj so bogati ljudje dandanes tako vplivni, da je nemogoče, da bi se zravnavali z revnimi. Čeprav skoraj vsi vemo, da je izkoriščanje povsem nehumano, pa se ne bo nikoli nehalo, saj družba tega ne bo dovolila in s tem se bomo morali sprijazniti.

Tudi pri nas na Jesenicah se dogaja izkoriščanje, čeprav to le redki vidijo. Fizični delavci tudi v našem okolišu delajo za nizko plačo, medtem ko nekateri ljudje na višjih položajih le lenarijo in dobivajo visoko plačo. Poudaril bi besedo nekateri, ker vseh ne moremo metati v isti koš, saj se nekateri zelo trudijo za dobro drugih. Želim si, da bi začeli težaško delo bolj ceniti in bi bilo tudi primerno plačano, kar naj bi veljalo tudi za Jesenice. Ne glede na vse pa mislim, da položaj pri nas ni tako zelo slab, saj večina ljudi lahko normalno živi s svojimi dohodki.

Blaž Kusterle

Gimnazija Jesenice

V požaru umre veliko živali

Zelo rad živim v Sloveniji. Slovenija je svobodna in varna država. Želim si, da taka ostane za večne čase. Moja domovina je lepa. Tu so lepe reke, lepe gore.

Moti me, ker nekateri ljudje kadijo cigarete in jih mečejo v naravo. Lahko pride do požara in veliko živali umre.

Želim si, da v Sloveniji ne bi bilo revnih ljudi. Pošteni bi bili do drugih. Lepo bi bilo, če ne bi bilo tatov. Počutili bi se bolj varno.

Vsi ljudje bi se imeli radi. Želim si, da bi bilo v Sloveniji več prijateljstva. Lepo bi skrbeli za živali, z njimi bi bili prijatelji. Skrbeli bi za svoje zdravje. Jedli bi zdravo hrano in zelo malo sladkarij. Nekateri, ko grejo iz verouka, grejo v trgovino in ukradejo kakšno sladkarijo.

Več bi se morali gibati na svežem zraku.

Želim si domovino brez vojn, sporov, preprirov in žalitev.

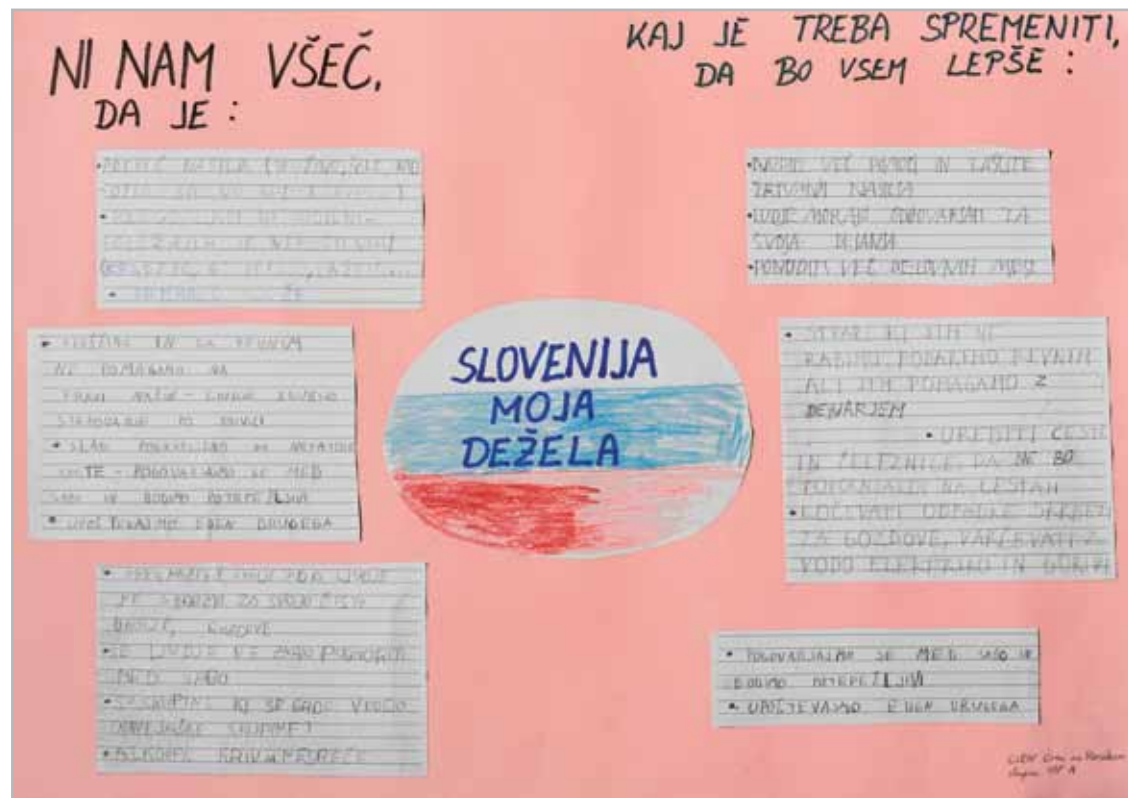
Mark Krajnik
Osnovna šola Črni Vrh

Narava ni enotna samo po razvoju, enotnost nam razodevajo vsepovsod enaka poželenja, enako veselje in trpljenje, enaki značaji. Primerjava ni literarno umetniški prijem, kakor v stari živalski basni, marveč se sklada z resnico, ki jo vidijo pesniki jasneje kakor zoologi.

Richard Lewinsohn: Živali od davnine
do naših dni

Treba je biti nadvse vljuden z Zemljo in Soncem.

Jacques Prevert: Zgodbe

Verjamem, da ima dober državljani rajši besede, ki rešujejo, kot besede, ki so všečne.

Demosten: Olinicij

Kot znanstvenik sem sovražno nastrojen proti fundamentalistični religiji zato, ker dejavno ovira znanstveno raziskovanje. Uči nas, naj ne spreminjamo svojega mišljenja in naj odklanjamo možnost, da bi spoznali kaj novega in zanimivega, kar je znotraj dosega našega spoznanja. Fundamentalizem sprevača znanost in slabi moč razuma.

Richard Dawkins: Bog kot zabloda

Vsakdo v tem mestu je bolj ali manj boječ, a sto načinov je, kako ljudje skrivajo svojo boječnost, se opravičujejo sami pred seboj in pred drugimi. In ne bi bilo treba, da je človek tak, ne bi bilo treba! Človek bi moral biti ponosen in srčen in moral bi dobro paziti na to, da bi ne dovolil nikomur, niti da bi ga po strani pogledal. Kajti če prenese samo enkrat in tudi najmanjšo žalitev in ne vzroji (ne vzroji, ker ni ognja v njem!), je opravil, vsakdo ga bo teptal, ne samo sultan in vezir, temveč tudi vezirjevi hlapci in sloni in vsakršna golazen, vse do gnide ... Ampak treba je treščiti zalego ob tla, se vzravnati in se nikomur ne pustiti. Nikomur! A kako? Kaj v tem mestu ne moreš dobiti niti pet ljudi, da bi povedali vezirju v obraz resnično in pravično besedo? Nič, nič ni mogoče! Tako je tu pri nas že od nekdaj: kdor je srčen in ponosen, ta je zlahka in hitro ob kruh in svobodo, ob imetje in življenje, kdor pa uklanja glavo in se vdaja strahu, ta spet toliko sebe izgubi, da ni njegovo življenje nič vredno.

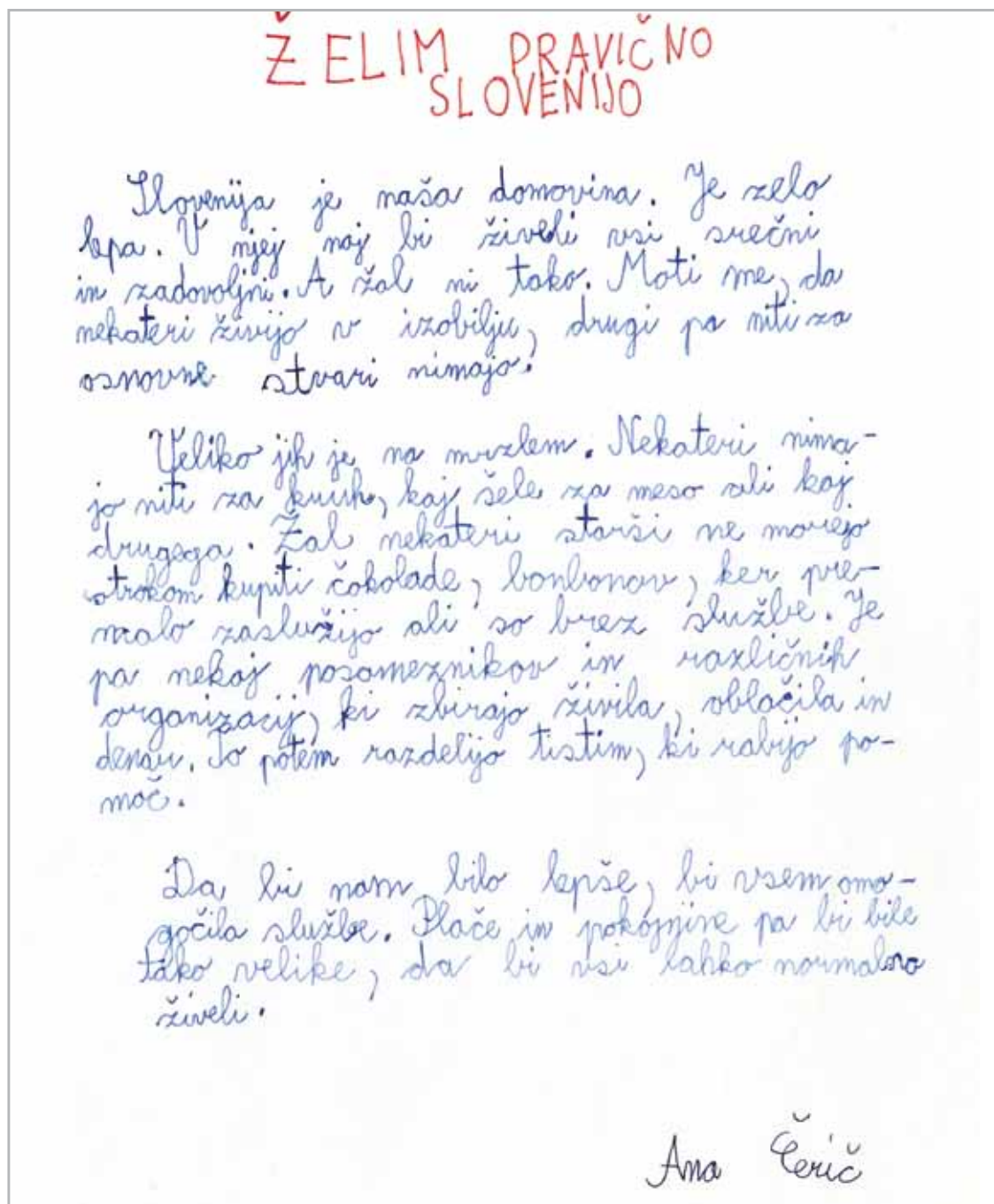
Ivo Andrić: Priča
o Vezirovom slonu

Kolikor več jezov postavite resnici,
toliko silnejšo resnico dobite!
Vedno več jezov!

Karl Marx: Cenzura in svoboda tiska

Želim si, da mi ne bi bilo nikoli treba iti iz moje domovine!

Maja Karčovnik
Osnovna šola Selnica ob Dravi

Ana Čerič, Osnovna šola Malečnik

Manca Matelič, Gimnazija Celje - Center

*Vsaka vera je samo obljubljanje
nesmrtnosti, olepševanje
onstranstva, čarobni vrt po smrti.
Ali bo mogla nova vera postaviti
kdaj ta vrt večne sreče na zemljo?*

Émile Zola: Lurd

*Toliko reči v življenju, ki smo se
jih bali. Po nepotrebnem. Živeti bi
bilo treba.*

Ivo Andrić: Znakovi pored puta

*Najbolj smo kaznovani za svoje
vrline.*

Friedrich Nietzsche: Onstran dobrega
in zlega

*Močan sem in vsemu bom dal svoj
človeški pečat.*

Oskar Davičo: Pesma

*Pamet naredi človeka, vse drugo so
prazne marnje.*

Petronij

*Država je najbolj mrzla vseh
mrzlih pošasti. Mrzlo tudi laže; in
ta laž ji leze iz ust: »Jaz, država,
sem ljudstvo.«*

*Friedrich Nietzsche: Tako je govoril
Zaratustra*

*Demonska sila kapitalizma žene
ta stroj proti koncu in rešitev je
samo ena: da se razpoči ta stroj
in da se ta človek osvobodi.*

Srečko Kosovel: Človek

*V svetu ni nobenega kvadratnega
centimetra površine, ki ne bi bil
prevrtan z granatami in oglasi.*

*Karl Kraus: Poslednji dnevi
človeštva*

*Človek slabo opazuje življenje, če
ne vidi tudi roke, ki prizanesljivo
– ubija.*

*Friedrich Nietzsche: Onstran
dobrega in zlega*

*Mediji so zagotovili uspeh
prevarantom, ustvarjajoč temelj
za nihilizem, kar je le drugo ime
za relativizem.*

*Francis Balle: Le mandarin et le
marchand*

Ne želim si kapitalizma

Želim si državo, v kateri bi vsi državljani imeli enake pravice in enako kvaliteto življenja. Vsi bi imeli pravico do poroke in družine. Prav tako bi imeli zagotovljeno brezplačno zdravljenje in šolanje, ki bi bila ustrezno urejena. Davki bi bili nižji in pokojnine višje.

Ne želim si kapitalizma, saj poudarja zgolj dobiček, temelji na pohlepu in moči. Želela bi si tudi ustrezna delovna mesta za mlade, ki so opravili študij. Več poudarka bi dala na kulturo in razvoj v tej smeri – več kulturnih stavb, dogodkov, dostopnost vsem ljudem itd., kultura ne bi smela biti zgolj privilegij bogatejših.

Lara Štemberger
Gimnazija Ilirska Bistrica

Ne smemo dopustiti, da tujcem prodajamo slovenske tovarne, saj imamo dovolj znanja, da jih vidimo sami. Država nam mora pomagati, tudi tistim, ki živijo na podeželju, v odmaknjenih krajih in nimajo dobrih povezav z mesti.

Občina naj ne jemlje kmetom kmetijskih zemljišč za gradnjo cest, industrijskih con, ampak naj za te povezave uporabijo občinsko zemljo, ki ni tako rodovitna.

Mestni ljudje se zgražajo, ko vidijo kmeta voziti gnoj, ne pomislijo pa na to, da od tega vsi živimo.

Matej Pirc
Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

Želim si, da bi tisti ki imajo veliko denarja, dali malo revnim otrokom. To ni pravično, da imajo milijone, nekateri pa niti za kruh. To me res razžalosti. Če bi jaz imel veliko denarja, bi ga en del dal revnim otrokom. Všeč mi je, ko zbiram star papir in zamaške, ker vem, da delam dobro delo.

Dominik Sekardi
Osnovna šola Prežihovega Voranca Jesenice

Želim si, da bi nehali v Sloveniji zapravljati denar za brezvezne stvari, kot je npr. prevelik znesek za drugi tir, raje bi ga namenili za zdravstvo, ki res služi ljudem.

Emin Hodžić
Osnovna šola Elvire Vatovec Prade Koper

Laura Penšek - Kozmelj, Gimnazija Celje - Center

Druga plat brezmejne lastnine je nujno brezmejna izguba, in v njej tiči vzrok za melanholijo.

Peter Sloterdijk: Prihajati k svetu – prihajati k jeziku

Gospod naj vas obvaruje zapeljevanj sveta; užitki, ki vam jih ponuja, so kratkotrajni, in prav lahko trdimo, da je v njih prekletstvo, ker propada boljše duhovno načelo v nepopisnem gnusu, v popolni onemoglosti, otopelosti za vse vzvišeno.

E. T. A. Hoffmann: Hudičevi napoji

Zaljubljeni vase, se evropski narodi gibljejo naprej s pogledom usmerjenim nazaj ... kot Dantejevi zgrešeni preroki z obrazom obrnjenim proti zadnjici.

Miroslav Krleža: Panorama pogleda, pojava i pojmov

Ko človek izgubi svobodo, ni konca spirali okrutnosti.

William Golding: Free fall

*Splošna korist mora prevladati
nad koristjo posameznika,
pravična delitev bogastva,
ustvarjenega z delom, mora
prevladati nad močjo denarja.*

Stéphane Hessel: Dvignite se!

*Človek je družbeno bitje, zato si
ne sme postavljati za svoj smoter
nečesa, kar škoduje drugim ali ruši
družbo.*

Janez Janžekovič: Smisel življenja

*Vsak otrok raste, da bi ga ponižali!
Vsaka devica raste samo zato, da
se ponudi! Vsaka roža raste, da jo
vonjaje osliniš!*

Victor Hugo: Čovek, ki se smeje

Politični zločinci so svobodni.

Srečko Kosovel: Človek

*»Dobrota« pomeni uničenje tistih,
ki dobroto onemogočajo.*

Bertolt Brecht: Umetnikova pot

Tovarne admirajo

Zagorje je mesto,
je vas in je polje,
zeleno hribovje,
s katerega gledam široko obzorje.

A čas tu obstal je,
vse je zaspalo,
ne gremo naprej,
kar sploh ni OK.

Rudnik zaprt je,
tovarn več ni,
ljudje so v stiski
in mladi so šli.

Hej, poglej me,
tudi jaz štejem,
ne delaj se,
kot da me ni!

Naj zrastejo parki,
igrišča in ceste,
da lahko v trgovini
si kupiš še preste.

Zob časa načel je
tudi že šolo,
zato bi lahko ji nudili
temeljito prenovo.

Nikar ne odlašaj!
Hitro začni,
saj časa veliko več ni,
kolo življenja hitro se vrti ...

Lina Aurora Eranovič
Osnovna šola Toneta Okrogarja, Zagorje ob Savi

Klara Junkar Klančnik, Gimnazija Celje - Center

Toda na tem svetu je nekaj stvari,
ki jih ne moremo dopuščati.
Če jih hočemo videti, moramo
dobro pogledati in jih poiskati.
Mladim pravim: malo poiščite, in
našli jih boste. Najslabši odgovor
je brezbržnost, reči »ničesar
ne moremo spremeniti, se bom
že kako znašel/znašla«. Kdor
se obnaša tako, zanika eno od
poglavitnih in nepogrešljivih
človeških lastnosti: sposobnost
razjeziti se in se nato tudi vplesti.

Stéphane Hessel: Dvignite se!

Vse, kar je pri nas veljavnega, je
noro.

Meša Selimović: Tvrđava

In drugega ni na svetu, nego samo
zalezovanje, zastrupljanje in
davljenje. Vse to se godi navadno
v tako finih formah, da človek ne
ve, ali je pil strup ali vino, ali je bil
objet ali davljen.

Ivan Cankar: Kralj Malhus

Človek počne lahko, kar mu je drago, samo gledati mora, da mu ne zdrsne frak raz ledij. Če se mu hoče krasti, lahko krade, če se mu hoče ubijati, lahko ubija; pod svetim frakom se lahko krasno krade in ubija.

Ivan Cankar: Kralj Malhus

Hlapci, ki so se radovoljno prodali, pa so bolj goreči od gospodarja samega.

Ivan Cankar: Hlapci

Hlapčevanje ubija, pravična vojna pa poživi vsako dušo.

Friedrich Hölderlin: Hiperion

Tudi jaz sem čutil to veliko bolečino, četudi sem vedel že prej, da ne more, in da ni moglo biti drugače: zakaj naše grede so zrahljane za plevel, in če vzklije roža, uvene pred časom.

Ivan Cankar: Dragotin Kette

Naše največje bogastvo je les in narava! Slovenija pa nima nobenega velikega podjetja za obdelavo lesa. Če bi ga obdelovali v Sloveniji, ga ne bi bilo treba voziti v Avstrijo in ga nato odkupiti nazaj. Lesene izdelke bi lahko prodajali po celi Evropi in s tem tudi dobili veliko delovnih mest! To si želim za mojo domovino!

Cene Šteger

Osnovna šola Selnica ob Dravi

Novi časi ubijajo tradicionalne vrednote

V letošnjem šolskem letu sem začela obiskovati Srednjo šolo Zagorje. Sama živim v sosednji dolini, dolini Črnega grabna. Zagorja ne poznam dobro, zato upam, da ga bom že to leto dodobra spoznala.

Ko se peljem po klancu navzdol iz smeri Trojan, se pred menoj odpre idilična dolina. Ravno v tem jesenskem času, ko se po pobočjih v soncu kopajo zeleni travniki, na katerih je možno opaziti živino, ki se tam pase, je meni najlepše. Lepe vasi se vijejo skozi ovinkasto cesto ob počasni rečici. Na Izlakah me preseneti, ko vidim propadajoči objekt Medijske toplice. Prav tukaj so se v otroštvu moji starši hodili namakat v bazen, menda je bilo zelo imenitno. Kar nekoliko težko mi je vse to gledati, saj bi toplice potrebovale le novo vsebino in gradnjo na starih temeljih.

Pot me pelje dalje proti Kisovcu, kjer opazim ostanke rudnika, ki je še ne tako dolgo nazaj dajal kruh mnogim družinam. Ko se spustim naprej proti Zagorju, najprej opazim veliko trgovino, kar je za mesto tudi značilno, nato pa še lepo urejeno avtobusno postajo. Prav prometne povezave z mojo dolino mi povzročajo največ težav, saj povezave s Trojan do Zagorja ni.

V Zagorju mi je všeč, ker je veliko zelenih površin, dreves in sprehajalnih poti. Zalo rada prihajam v Zagorje, saj se tukaj počutim odlično.

Urška Tratnik

Srednja šola Zagorje, Zagorje ob Savi

Kam gremo

Kaj je svoboda?
Je travnik poln cvetja?
Je tiha cesta?

Dim, tovarna, mrak,
si res tak svet želimo?
Mi nismo taki!

Sonce zasije,
nihče ni na sprehodu.
Ljudje delajo.

Mračnost, strah, mrak, dim ...
Promet se kmalu umiri,
iščem svobodo.

Na cesti ljudje,
pozdravim mimoidoče,
ne odzdravijo.

Veronika Jakelj
Gimnazija Jesenice

Gaja Pekošak, Gimnazija Celje - Center

Danes smo priča pravi eksploziji izbire in to v psihološkem smislu na nas deluje uničujoče ter nas dolgoročno lahko vodi v depresijo. Prevelika izbira sproža prevelika pričakovanja, čemur sledi razočaranje in občutek krivde zaradi napak, ki jih pri odločanju neizogibno naredimo – saj vendar vedno obstaja še boljša izbira. Kaj pa, če je za vokalom še boljši partner, če obstajajo še boljše počitnice, še boljši mobilni telefon in paket storitev, še boljši avto, zdravnik, frizer, tečaj tujega jezika, boljše sedežna garnitura, TV sprejemnik, božično darilo itd. Že majhne otroke navajamo na nemogočo izbiro in marsikateri doživi pravi živčni zlom pred prepolnimi policami skorajda enakih igrač, čokoladic, bonbonov ...

Barry Schwartz: Paradoks izbire, zakaj več pomeni manj

Z množico hodiš, v množico siliš – ne zato, ker spoštuješ to množico, temveč ker te je strah samega!

Ivan Cankar: Dana

Nekoč sem, morda povsem upravičeno, dejal: od minule kulture bodo ostale ruševine in nazadnje le pogorišče, a nad pepelom bodo lebdeli duhovi.

Ludwig Wittgenstein: Kultura in vrednota

Beseda urednika (4)

Kdor ne čuti panike, ni na tekočem, mogoče živi ob strani dogajanja, v nekakšni nesočasni votlini, neprizadet, pritajen v privatnosti, lahko tudi srečen, umaknjen v provinco, kamor novice ne sežejo.

Peter Sloterdijk: *K filozofski situaciji alternativnih gibanj*

V knjigi *Slovenija ima srce* – glas ljudstva – so tudi stališča, da otroka ne bi smeli obremenjevati z nečim, kar je zunaj krogotoka narave (Bog). In sicer so javna opozorila, da je početje duhovnikov, nekaterih staršev in učiteljev resnično zloraba otrok. Predvsem gre za učenje, da bodo grehi kaznovani z večnim peklenskim trpljenjem. Grehi! Kateri? Da, to določa starš (ki morda ni slišal za Sokrata), duhovnik (po svetopisemskem izročilu jih ne bi smelo biti), učitelj (so tudi necelovite osebnosti, ki ravna jo bedno interesno), država (»najbolj mrzla od vseh mrzlih pošasti« – Nietzsche). In če otrok pove, da bi raje opazoval metulja, ki obiskuje cvetlice (»Ali vemo, kaj bi bilo s človeštvom, če ne bi poznali cvetic?« – Maurice Maeterlinck: *Dvojni vrt*), kot hodil k maši, je to lahko greh, zaradi katerega se bo »večno cvrl v peklu«.

Ali smo se zmožni preseliti v bitje tega otroka in doživeti strašnost?

Čeprav bi morala biti izvirna človeška logika in duhovni ustroj človeštva nad zakonskimi predpisi, omenjam tudi *Deklaracijo o otrokovih pravicah* (resolucija *Generalne skupščine Združenih narodov*, 20. novembra 1959, št. 1386 – XIV), 7. načelo: »Otrok ima pravico do šolanja, ki naj bo vsaj na stopnji osnovne šole brezplačno in obvezno. **Deležen naj bo vzgoje, ki bo razvijala njegovo splošno kulturno raven in ga usposobila, da na osnovi enakih možnosti razvija svoje sposobnosti in zmožnosti za lastno presojo, čut moralne in socialne odgovornosti**, da bo lahko postal koristen član človeške družbe ...« (opomba: poudarek je urednikov).

V *Evropski uniji* (in Sloveniji) deluje nenapisano pravilo, ki se mu reče politična korektnost. Odrasli (velika večina) mu sledijo. Otroci pa še niso prekinili niti, ki jih povezuje z jedrom Univerzuma, in so povedali – tukaj je vidno – nekaj tudi o ljubezni, posebnih grdobijah priseljencev, nujnosti kaznovanja ... To možnost jim zagotavlja tudi 7. načelo *Deklaracije o otrokovih pravicah*. Niso pa ničesar povedali o duhovnikih, maši ... (le enkrat je bil omenjen učinek verouka). To pa je že neživljenjsko. In smo se malo pozanimali ... Učenka *Osnovne šole Črni Vrh* je oddala prispevek, iz katerega izhaja, da je maša nesmi selna. V prispevku, ki nam ga je izročila učiteljica Ivanka Erjavec, pa te ugotovitve ni več. S to »cenzuro« vzgojiteljice sta se strinjali ravnateljica Irena Kenk in mati učenke Janja Habe, sicer učiteljica in ravnateljica *Osnovne šole Spodnja Idrija* (razlaga, da si je otrok kasneje premislil, je dodatno zanikanje otroške izvirnosti in človeškega etosa).

Ta primer pa osvetljuje še druge zamegljenosti. So šole – *Osnovna šola Šmartno ob Paki, Gimnazija Ravne, Druga gimnazija Maribor, Gimnazija Ptuj, Prva gimnazija Celje, Osnovna šola Lava Celje, Gimnazija Vič Ljubljana, Osnovna šola Tržič, Gimnazija Velenje, Osnovna šola Trebnje, Osnovna šola Krško, Osnovna šola Ljubno ob Savinji, Osnovna šola Čepovan, Osnovna šola Spodnja Idrija, Osnovna šola Kojsko, Osnovna šola Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica* – v katerih niso skrivali navdušenja nad idejo in so napovedali strastno in tvorno sodelovanje. Po vpogledu v knjigo *Slovenija ima srce* pa – onemelost.

Zaradi neke navidezne koristnosti (sicer uborne krparije) odvzeti otroku možnost, da izrazi doživljanje vsakdanjika, ali ga cenzurirati – ovirati, mrtvičiti, ubijati najvišja hotenja, ki jih še zmore naša zmedena vrsta – je strašnost vseh strašnosti. O tem bi nekdo moral napisati obsežno knjigo.

BISTROGLED

Mislim, da jasen pogled prečisti zavest, kakor žarek luči presvetli gnijočo vodo.

André Gide: Ponarejevalci denarja

»Gospodarji« so odpravljani; zmagala je morala navadnega človeka. To zmago je hkrati mogoče jemati kot zastrupitev krvi (ta zmaga je premešala rase med seboj).

Friedrich Nietzsche: H genealogiji morale

Potnih ljudi pri nas povečini ne vidijo radi, redkega čaka prijazen sprejem, ki pride od zunaj ...

Homer: Odiseja

Postavil je nadzornika čez reveže, pa ne da bi jih preganjal, ampak da bi preiskoval, ali so res reveži, zakaj pod plaščem hlinjene pohabljenosti in izmišljenih ran se skrivajo tatinske roke in pijano zdravje.

Miguel de Cervantes: Bistroumni plemič Don Kihot iz Manče

Meni drhti srce od strahu pred hlapčevstvom.

Srečko Kosovel: Človek

Lana Bernard, Osnovna šola Franceta Prešerna Maribor

ŽELIM VARNO OTROŠTVO

Želim si, da bi moje mesto bilo bolj varno, za mladostnike, saj mi doma ne pustijo ven zaradi tega, ker jih je strah, da bi me kdo ugrabil, posilil ali kaj podobnega. Zato priporočam, da bi bili varnostniki ali kakšne podobne službe bolj aktivne po mestu, saj bi se tako zmanjšale ugrabitve ali kaj podobnega.

Lana Škulj Stojan 7.0
OŠ. Borcev za severno
mejo

Lana Škulj Stojan

Osnovna šola borcev za severno mejo Maribor

»Moj načrt je velikanski,« je povzel Hasan. »Zato potrebujem vernike, ki bodo tako hrepeneli po smrti, da se ne bodo strašili pred ničmer. Naravnost zaljubljeni bodo morali biti v smrt.«

Vladimir Bartol: Alamut

Pametnejši popusti! Kakšna žalostna resnica, ki utemeljuje vlado neumnosti.

Wolfram von Eschenbach

Leta 2022. Francijo vsakodnevno pretresajo teroristični napadi in rasni nemiri, o katerih mediji vztrajno molčijo; govori se o državljanski vojni; Judje množično zapuščajo Francijo, potem ko se v drugi krog predsedniških volitev prebije Mohammed Ben Abbas iz Muslimanske bratovščine, kajti zdi se, da bodo socialisti raje podprli slednjega kot desničarsko Nacionalno fronto – Francija je pred popolnim političnim in družbenim preobratom. Vse to neprizadeto spremlja François, univerzitetni predavatelj v srednjih letih, ki živi razočarano, osamljeno življenje zahodnega potrošnika. Roman Podreditev je pripoved o iskanju smisla, inteligentna politična (anti)utopija in uničujoča satira, ki razkriva, da ljudi poganja zgolj iskanje egoističnega užitka, vse drugo so nepomembne podrobnosti.

Beseda založnika k romanu Podreditev Michela Houellebecqa

Navada nas sprijazni z vsem.

Edmund Burke: O čudovitem in lepem

Zločin, ki postane splošen, je kmalu pravica.

Gustave le Bon: Aforizmi našega časa

Demokracija ni v tem, da dovolimo delovanje političnih strank, ki v svojih vrstah vzgajajo bodoče teroriste.

Rudi Ringbauer: Božje resnice

Ajatolah Homeini:

»Če islam ni politika, ni nič.«

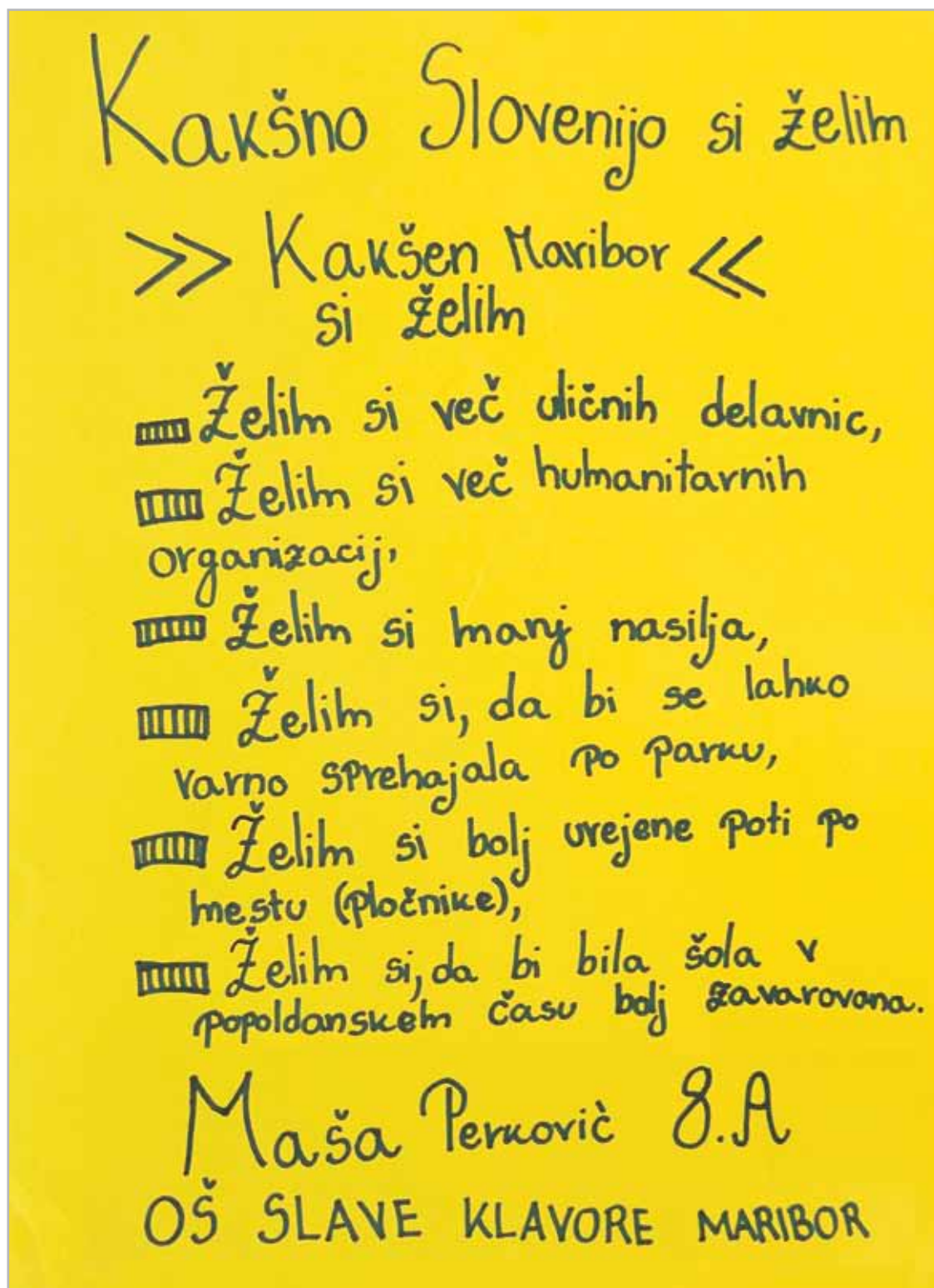
Michel Houellebecq: Podreditiv

Pri ločevanju upravičenega nasilja od neupravičenega ne gre brez ocene ciljev, za katere pri tem gre. Tam, kjer je cilj brez najmanjšega dvoma pošten in kjer – to je zelo pomembno – ne obstajajo drugi načini boja, je nasilje upravičeno, čeprav ni vselej pametno. Z okrutno tiranijo se ni mogoče boriti brez nasilja in celo krščanski teologi so opravičevali umor tirana.

Leszek Kolakowski: Mini predavanja o makszi zadevah

Sklenili smo, da se ne bomo dali preplašiti z ugovori slabokrvnega humanizma, ki je človeka pomehkužil, kristjana pa pohujšal z napačno predstavo o dobrem. Še enkrat poudarjam naše znano načelo: Ogenj v človeka ali človeka v ogenj. ... Zlo spada med omame življenja.

Edvard Kocbek: Strah in pogum

Želim si, da v Sloveniji ne bi bilo nasilja in terorističnih napadov. Da bi bilo dovolj delovnih mest za vse. Da se ljudje ne bi lagali ali kradli. Da bi bila Slovenija še čistejša, kot že je.

Tit Ogrizek
Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Želim si, da bi bila Slovenija vedno svobodna, ljubezniva in da ne bi nikoli bežala pred teroristi in napadi.

Lara Zorec
Osnovna šola Selnica ob Dravi

Prišel bo čas, ko se bodo zanamci čudili, da nismo sprevideli tako očitnih stvari.

Seneka

Ljudje, ki niso zadosti odlični, da bi videli brezdanje različno stopnjasto razvrstitev in prepade stopenj med človekom in človekom: - taki ljudje s svojim »enak pred bogom« so do zdaj gospodarili nad usodo Evrope, dokler ni bila nazadnje vzrejena pomanjšana, skoraj smešna vrsta, čredna žival, nekaj dobrodušnega, bolehnega in povprečnega, današnji Evropejec.

Friedrich Nietzsche: Onstran dobrega in zlega

Ubijejo človeka in priča pade v nezavest. To je samo naravno. Če pa zločini prihajajo tako na gosto kot dež, potem jih nihče več ne zaustavlja.

Bertolt Brecht: Umetnikova pot

Ali bomo mirno čakali, dokler se tako ne namnože, da se zatiranju ne bomo mogli več upreti?

Indijanski poglavar Tekumse v knjigi Kako naj vam prodamo modrino neba?

Planetu je pretila nevarnost. Če se namreč kruhovca lotiš prepozno, se ga ne moreš nikoli več znebiti. Razširi se po vsem planetu. Prevrti ga s koreninami. In če je planet zelo majhen, kruhovcev pa veliko, ga razdrobe v kose.

Antoine de Saint-Exupery: Mali princ

Zala Srnko, Osnovna šola Selnica ob Dravi

Opazujoč okrog sebe ljudi, s katerimi je prisiljen živeti, čuteč na sebi njihovo grobost in nizkotnost, si je predstavljal njihova prejšnja okolja in drugačne ljudi, človečne, čestite, dosledne, uvidevne in čiste, ter jih zoperstavljal tistim okrog sebe. Samoohranitveni nagon ga je prisiljeval, da olepša podobo priseljencev, oziroma da vsaj tam predstavlja človeka kot dobrega in lepega, in da se tako ščiti pred strahom in gnusobo, s katerima so ga obdajali ti okrog njega.

Ivo Andrić: Znakovi pored puta

Truma inkvizitorjev je mobilizirana na svoja mesta, a kralji, namesto da se organizirajo za vojno zoper Turke, ki grozijo z uničenjem celotne zahodnoevropske civilizacije, se medsebojno uničujejo kot žrtve obojestranskega sovraštva.

Miroslav Krleža: Panorama pogleda, pojava i pojmov

Če bi ljudje skrbem zase dodali še tiste nepotrebne skrbi, ki jih imajo za druge, bi lahko razkošno živeli.

Rudi Ringbauer: Božje resnice

MARIBOR-BREZ OROŽJA IN DROG

Moj dragi Maribor, mesto
si polno gor in dol.

Uredila bi rada te,

mogoče malo več dreves.

Okrog in okrog kakšno ograjo,

varnostnike sem in tja,

da orožja prinesiti se ne da.

Nič več alkohola, drog,

cigaretov in takšnih reči,

ki uničujejo ljudi.

Tia Turk

4.a OŠ Ludvika Pliberška
Maribor

Zelo si želim za svojo domovino, da bi ljudje imeli višje plače in pokojnine. Mislim, da bi bilo koristno, če bi odvečno hrano v šolah in trgovinah, ki ostane čista in nedotaknjena, razdelili tistim ljudem, ki je nimajo. Moti me, ko slišim, da se poseka toliko dreves. Bojim se za gozdove, naravo. Trgovine bi morale biti zaprte v nedeljo, da bi lahko tudi trgovke imele čas za otroke.

Predlagam, da bi omejili porabo bencina, vode, elektrike, delovnih ur, trdih goriv.

Predlagam tudi dosmrtno kazen za hude prekrške in zločine!

Pia Zadravec

Osnovna šola Selnica ob Dravi

Želim si, da bi bila Slovenija država, kjer ne bi bilo nasilja, izsiljevanja, kraje, prometnih nesreč. Kjer bi bilo prijateljstvo, sodelovanje, skrb za naravo in živali.

Blaž Perko

Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Danes je vse drugače kot včasih. Danes je življenje bolj tuje in bolj nevarno. Mogoče samo zaradi tehnologije, preko katere otroci prihajajo v svet zlorab, nasilja, pornografije, nemoralnosti, brezbričnosti ... Mi imamo vse to, pa še dovolj hrane, trgovine z igračami, šole, fakultete ... Kaj pa otroci, ki živijo v vojni?

Cenimo to, kar imamo, poslušajmo ptičje petje, poslušajmo drug drugega ...

Marija Petrova

Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

Ne smemo dopustiti, da bi nas pokvaril denar.

Naj vsi, ki so brezposelni, dobijo socialno podporo, naj jim država pomaga najti službe, da bodo dostojno živeli. Za tiste, ki nočejo službe, mora država narediti načrt.

Naj bodo ropi, umori, goljufija kaznovani!

Vsi, ki so bili žrtve zlorab, naj dobijo svoj mir in spoštovanje.

Vsi občani Kamnika naj poskrbijo za slogo in dobro življenje Kamničanov. K turizmu naj prispeva vsak, ki to zna in zmore, saj želimo, da se naše lepote razlegajo do daljnih dalj ... Živimo v čisto mali državi, ki ima vse bisere ...

Leon Brojan

Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

Umoriti morilca je nesorazmerna kazen za zločin, ki ga je zagrešil.

Fjodor Mihajlovič Dostojevski: Idiot

Absolutni pacifizem je pravzaprav pristanek na najhujšo tiranijo zločinca. So okoliščine, v katerih je v individualni ali kolektivni samoobrambi dovoljeno in priporočljivo človeku zadati smrt.

Leszek Kołakowski: Mini predavanja o makszi zadevah

Na smrtno kazen, ki doleti zločinca, lahko gledamo s skoraj istega vidika: da ne bi bil žrtev morilca, moraš privoliti v smrt, če sam postaneš morilec.

Jean-Jacques Rousseau: Družbena pogodba

Ni milost vse, kar se nam milost zdi: popuščanje le novo zlo rodi.

William Shakespeare: Milo za drago

To je tudi večna dilema strpnosti: ali se sme in ali je treba ohranjati strpnost do političnih ali verskih gibanj, ki so strpnosti sovražna in bi rada uničila vse mehanizme, ki branijo strpnost. Takšna gibanja morda niso nevarna, dokler so majhna, zato jih je mogoče prenašati, toda po drugi strani jih je potem, ko postanejo močna, treba prenašati, ker ni moči, ki bi jih uničila, in nazadnje lahko postane vsa družba žrtev najhujše tiranije. Tako se torej neomejena strpnost obrača proti sebi sami in uničuje pogoje, ki jo omogočajo. Priznam, da sem za to, da do gibanj, ki skušajo uničiti svobodo, ne bi bili strpni, ampak bi jih izločili iz pravnega varstva; tovrstna nestrpnost manj ogroža strpnost.

Leszek Kolakowski: Mini predavanja o maksizadevah

Brezposelno življenje ne more biti čisto.

Anton Pavlovič Čehov

Domovina je v kraju, h kateremu je priklenjena duša.

Voltaire: Fanatizem ali Mohamed prerok

To je namreč naša višina in naša domovina: previsoko in prestrmo prebivamo tukaj za vse nečiste in njihovo žejo.

Friedrich Nietzsche: Tako je govoril Zaratustra

Spoštovani politiki!

Zamislite se! Delavec v tovarni dela 8 do 12 ur na dan, ter nima časa za svojo družino. Domov pride utrujen, vse ga boli, ampak nima izbire, če hoče preživeti družino! In to s tako malo plačo!

Mitja Kositer

Osnovna šola Selnica ob Dravi

NEPOŠTENI LJUDJE IN RAZBOJNIKI NE SPADAJO V POŠTENO DRUŽBO

Slovenija je lepa dežela, kljub njeni majhnosti. V naši deželi si želimo miru in ne vojne ter umorov in umorov. Vsi imamo radi poštene in prijazne ljudi.

Tisti nepošteni ljudje pa ne spadajo v pošteno družbo, kar je logično. Če smo črni, beli, pametni ali neumni, vsi smo ljudje. Tudi ravniki ljudje so ljudje, ne živali. Ampak svedeti se moramo, da so tudi živali živi bitja, od katerih smo ljudje odvisni. Pozabiti ne smemo niti na rastline, ker nam nudijo kisik zaradi katerega lahko živimo. Pa še nekaj, denar ni najpomembnejši, pomembno je prijateljstvo.

Nik Medved

Uč Franceta Prešerna Maribor

Razred: 5. b

Pravice in dolžnosti

Kakšna Slovenija bi bila,
če bi vrečke metali iz okna na tla?
Umazana dežela!
Namesto trave bi rasla umazanija.

Jaz si želim lepo Slovenijo,
kjer ima vsak svoje dolžnosti in pravila.
Ostanke hrane naj pojejo živali,
mi pa začnimo zdravo živeti.

Julija Samykina
Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Svet je narejen tako: ko se človek ponudi za pomoč, ga drugi izkoristijo in vzamejo vse, kar ima (ponudiš prst, vzamejo celo roko).

Ana Sekirnik
I. osnovna šola Rogaška Slatina

Sonja Meško, Osnova šola Markovci

Svoboda se začinja tam, kjer razumejo pravila. Le z močjo pravil se lahko osvobodimo pravil.

Stanislav Vinaver: Priče koje su izgubile ravnotežu

Življenje je studenec veselja; ampak kjer pije tudi sodrga, so vsi vodnjaki zastrupljeni.

Friedrich Nietzsche:
Tako je govoril Zaratustra

Roko, ki jo človek poda siromaku, ta takoj izdre! Kdor izgubljenim pomaga, je sam izgubljen!

Bertolt Brecht: Dobri človek iz Sečuana

Če nas pošteno ne priviješ, naderiš in mahneš po gobcu, bomo ostali bedne cunje.

Bertolt Brecht: Umetnikova pot

Aboten bil bi, prav res, nič in mož malopriden, kdor pri tujih ljudeh bi se drznil pozvati na tekmo njega, ki daje mu streho! Le sam ponižal bi sebe!

Homer: Odisejci

Kadar daruješ, pamet potrebuješ.

Miguel de Cervantes: Bistrournni
plemič Don Kihot iz Manče

Do patološkega altruizma vodi mnogo različnih poti. Sprevržen altruizem se lahko pojavi zaradi pretirane empatije ali skrbi za druge - nekateri ljudje so pač po naravi visoko občutljivi. Lahko pa izhaja tudi iz samopotrjevanja ali olesenelega občutka gotovosti - včasih delamo prehitre zaključke in smo prepričani, da drugim pomagamo, ne da bi bili sposobni pragmatično ovrednotiti našo »pomoč« glede na rezultate.

Z drugimi besedami, naš občutek prijaznosti nas lahko zaslepi, nas naredi za žrtve manipulacije, ali pa nas preprosto zavede v prehitre odločitve, s katerimi na koncu poslabšamo situacijo, ki naj bi jo rešili. To je močna in pomembna ideja, ki jo moramo dobro razumeti, če iskreno želimo pomagati drugim.

Barbara Oakley: Pathological
Altruism

Kratkovidnemu človeku je težko opisati pot. Ne moremo mu namreč reči: »Samo tistegale deset milj oddaljenega zvonika se drži in hodi natančno proti njemu.«

Ludwig Wittgenstein: Kultura in
vrednota

Zoperstaviti se vsiljenemu altruizmu

Čeprav se ljudje zelo razlikujemo med seboj in stremimo k temu, da bi bil vsak posameznik edinstven, si vsi želimo biti srečni in živeti dobro, dostojanstveno življenje.

Za doseganje ciljev in osebne izpopolnitve se moramo potruditi, saj zaživimo lepše po dolgih letih garanja. Poleg truda, vestnosti in delavnosti pa moramo znati svoje dosežke tudi proslaviti in v življenju uživati. Podrejeni, nadrejeni ali samostojni, vsak bi moral v mladosti delati za svoje dobro in izkoristiti vse svoje sposobnosti, da bi dosegel varno in človeka vredno starost. Da pa se lahko stoodstotno posvetimo osebemu napredku, ne smemo dopustiti, da nas drugi izkoriščajo. Kljub situaciji, v kateri se lahko znajdemo, se moramo vedno najprej spomniti nase in se ne smemo siliti v nekaj, česar nismo pripravljeni ali zmožni storiti. Po navadi se ljudje trudijo zadovoljiti potrebe drugih zaradi empatije, ljubezni ali pa osebnega napredovanja.

Kljub pozitivno naravnanim ljudem, ki želijo ustreči željam drugih, se moramo vprašati, ali je usluga vzajemna. Srečujemo se tudi s primeri, ko ljudje pomagajo drugim, ker se bojijo odkloniti oziroma se po nepotrebnem čutijo dolžne to storiti. Ker do takšnih »zlorab« ali izkoriščanja ljudi prihaja na številnih delovnih mestih, bi se morali tega zavedati tudi na Jesenicah in to poskušati v čim večji meri odpraviti. Kljub temu da je problem odvisen predvsem od posameznika, bi morali bolje ozaveščati ljudi, da bi se znali postaviti zase.

Ajda Požek, Gimnazija Jesenice

Teja Vilhar, Šolski center Postojna

KO SO VRATA LAHKO ODKLENJENA

Živim v majhnem kraju, kjer sosedi poznajo soseda, kjer se ljudje med seboj še pogovarjajo in pomagajo. Tjer živim lahko zvečer še postiš odklenjena vrata in v miru spiš.

Toda pravzaprav ni tako. Zato so moje želje, da bi pravzaprav lahko vsi ljudje živeli tako kot jaz. Želim si, da bi vsi starši imeli slušne in bi lahko skubeli na svoje dečine. Najbolj pa si želim, da bi se ljudje razumeli in se ne bi kregali, ampak bi si pomagali.

Vem, da so moje želje velike, ampak bi bilo lepo, če se bi uresničile.

Teja Kaloh

V današnjih viharnih časih se bojuje okoli in okoli dušni boj, boj resnice z lažjo, svobode s tiranstvom, osebne samopridnosti s poštenostjo, boj za sveto dedino naše matere. Nevredno bi bilo iz strašljivosti ali malomarnosti odtežati se borbi.

Josip Jurčič: Pisma o slovenski literarnosti

Kadar gre za glavo, postanejo smešni vsi obziri in ideali; to so stvari, o katerih se da razpravljati samo v največjem miru in za pogrnjeno mizo. Če me prijatelj davi, mu ne bom šele dokazoval neopravičenosti in pregrešnosti njegovega početja.

Ivan Cankar: Kralj Malhus

Zagotovo ne moremo oproščati v tujem imenu, se pravi, nimamo pravice preprosto razglasiti, da so zločincem, morilcem, krvnikom odpušteni zločini, ki so jih zagrešili nad drugimi, že mrtvimi ljudmi. S tem bi si grdo prilaščali pravice drugih žrtev krivice.

Leszek Kolakowski: Mini predavanja o makszi zadevah

Moja notranjost mi silovito govori, da moram ostati človeško neodvisen in svoboden, ne samo zgodovinsko uporaben in koristen.

Edvard Kocbek: Strah in pogum

Duševnost brez razboritosti je kot ladja, ki je prepuščena nevihti in valovom.

James Joyce: *A portrait of the artist as a young man*

Daroval bo – zakaj napenjate ušesa – daroval bo krepostnim ljudem ali pa tistim, ki jih bo lahko napravil krepostne – zakaj pripravljate svoje žepe? – daroval bo tistim, ki bodo tega najbolj vredni – in te bo izbral po nadvse skrbnem preudarku –, kot človek, ki se zaveda, da je treba polagati račun tako za svoje izdatke kot za svoje prejemke, daroval bo le, če bo imel za to pravičen in sprejemljiv razlog, saj ni dar, podarjen napačnemu človeku, nič drugega kot sramotno razmetavanje, njegov žep bo odprt, ne pa preluknjan: iz njega bo veliko odšlo, nič pa ne bo padlo.

Seneka: *O srečnem življenju*

Praznoverje slabi in dela ljudi neumne; podedovano breme pobožnosti ustvarja ponižne in plašne rodove, degenerirane in ubogljive narode, ki postanejo lahek plen mogočnikov tega sveta. Ljudstva izkoriščaš, ropáš in uničuješ najlaže tedaj, če so posvetili napore svoje volje življenju onkraj groba.

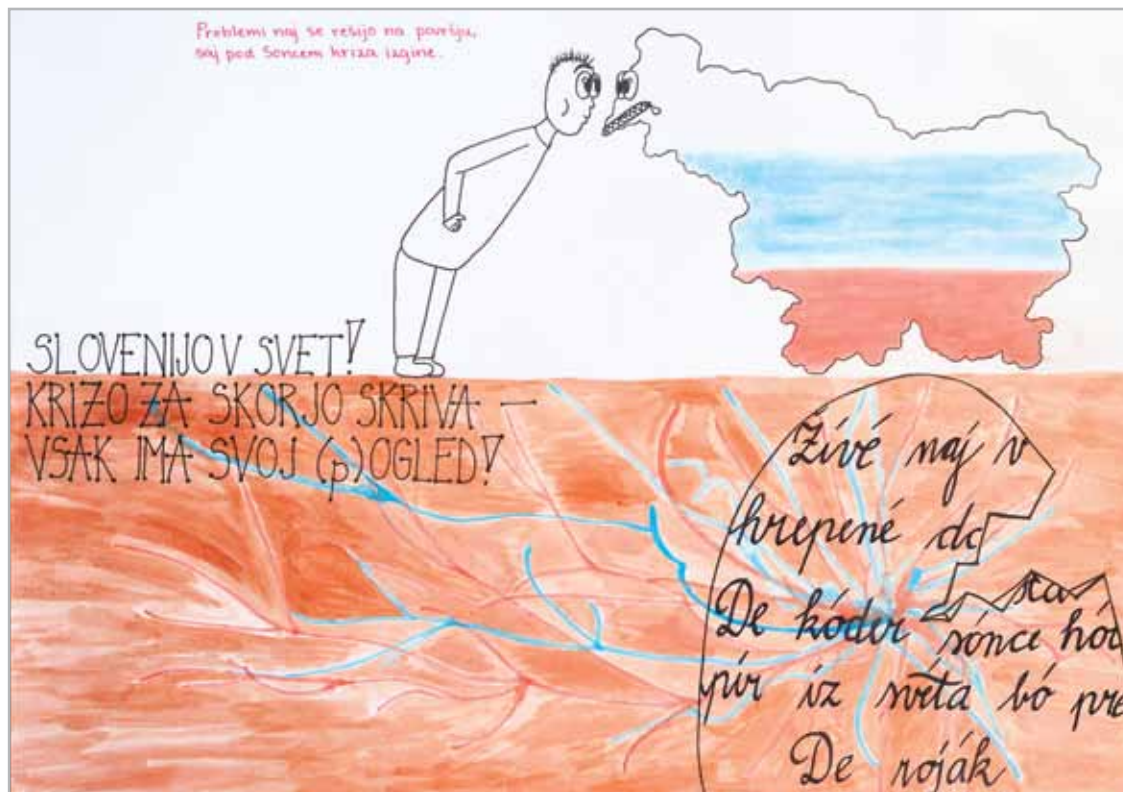
Émile Zola: *Lurd*

Ozavestiti patološko sočutje

Velikokrat se človek ne zaveda, kaj vse bi naredil, da bi zadovoljil druge, saj svoje zadovoljstvo na silo enači z zadovoljstvom drugih. Redkokdaj se vprašamo, komu bodo naša dejanja pustila zadovoljstvo, nam ali drugim. Vsekakor se moramo kdaj »žrtvovati« in narediti kaj, česar ne ljubimo, iti preko sebe, ven iz svojega varnega okolja, kar je sicer težko, vendar so občutki potem toliko boljši, saj dobimo potrdilo, da zmoremo.

Še vseeno pa se zalotimo, da delamo stvari, ki nas izčrpavajo, pri tem se silimo z različnimi poskusi delovanja v različnih strokah, le da bi drugi v nas videli veličino, bi bili z nami zadovoljni in bi nas cenili. S tem pa si v življenje prinesemo le zaigrano srečo. Vsak igralec pa se sčasoma utruji in iz njega kmalu izbruhne njegov pravi jaz. Življenje hitro beži mimo nas, zato bi se vsak moral ustaviti, prisluhnuti, najti notranjo srečo in delati v skladu z njo. Le tako iz nas pridrvita strast in veselje, ki sta med najpomembnejšimi občutki. Zato ne izgublajmo dragocenih dni z nečim, kar drugim prinaša zadovoljstvo in koristi, nam pa le ujetost in neizživetost.

Lana Jensterle
Gimnazija Jesenice

Taja Dvornik, Gimnazija Celje - Center

SLOVENIJA JE NAŠA DEŽELA

veliki umi
sorazniku v objem
tečejo v prazno

Ta obstoji prav v tem, da se ljudje po zakonu narave vobče delijo v dva razreda: v nižji razred navadnih ljudi, se pravi tako rekoč, v gradivo, ki ima edino nalogo, ploditi sebi podobne, in v razred pravih ljudi, to je, takih, ki imajo dar ali zmožnost spregovoriti v svoji okolici novo besedo. ... Trpljenje in bolečina sta zmeraj obvezni delež široke zavesti in globokega srca. Resnično veliki ljudje morajo, se mi vidi, prenašati na svetu veliko žalost.

Fjodor Mihajlovič Dostojevski:
Zločin in kazen

Zvedrila se je noč, zija nasproti življenja gnus, nadlog in stisk ne malo, globoko brezno brez vse rešne poti.

France Prešeren: *Poezije*

Od črva naj bo odvisen bog?
Bog v nas, ki se mu odpira pot
v neskončnost, naj stoji in čaka,
dokler mu črv ne gre s poti?

Friedrich Hölderlin: *Hiperion*

Edina rešitev za civilizacijo
in človeško raso se skriva v
vzpostavitvi svetovne vlade.

Albert Einstein

Vse, kar presega meje narave, ni zdravo.

Hipokrat

Beseda urednika (5)

Po Richardu Dawkinsu (*Bog kot zabloda*) večina prebivalstva »modernih« držav, vključno z neverujočimi, verjame, da je sočloveka najlažje užaliti na področju vere. Zato so verska prepričanja zavarovana z, kot pravi, »nenormalno debelim obzidjem spoštljivosti, ki bistveno presega spoštovanje, kakršno vsak človek dolguje kateremukoli sočloveku«. In imamo stanje: najvišja človeška načela lahko problematiziramo, maše nikakor ne.

Potreba evropskega človeka po biti »vedno boljši« je porodila posebno skrb za še nekatere dele prebivalstva tako, da jih je razglasila za »posebej ranljive«. Zaradi posebne skrbi, da ne bi povzročili krivice istospolno usmerjenim, ni resnih razprav o spolnosti kot dejavniku plemenitenja ali izrojevanja človeškega bitja, utrjevanja svojskosti ali redčenja duhovne substance. Iz istih razlogov ni kvalificiranih razprav o spreminjanju narodovega duhovnega stožera zaradi priseljevanja. Neopazno je bila ustvarjena klima, v kateri se o nekaterih stanjih ne sme govoriti oziroma lahko govorimo le na določen (»politično korekten«) način.

Ker so tudi učitelji, ki odgovorno in viteško opravljajo svoje naloge, knjiga vsebuje prispevke otrok, ki se z močjo življenjskosti čistega srca zoperstavljajo državnemu dušenju duše. Zanesljivo vemo, da bi jih bilo več, če ne bi bilo cenzure. Ta cenzura – celostna ali odlomkovna – kaže, da država državljanom ni zagotovila tistega temeljnega: »da se vsak posameznik razživi in zaživi tudi pravo, resnično življenje« (Kosovel). Zato je koristno Nietzschejevo spoznanje o državi kot »najbolj mrzli od vseh mrzlih pošasti«.

PRATEMELJ

Narava ne napravi ničesar zaman.

Aristotel: Politika

Da bi se človeštvo očistilo od
lastnih grehov, jih je treba le
razglasiti za tisto, kar so.

Karl Marx: Die Heilige Familie

Tako krepostna, plemenita zdi
se moja draga, ko se s kom pozdravi,
da sredi besede jezik se mu ustavi
in se pred njo povesijo oči.

In v hvali, ki oglašča se za njo,
gre skromna in s ponižnostjo odeta
in zdi se, kot da z onega je sveta
prišla pokazat čudež na zemljo.

Kdor vidi jo, presunjen vztrepeta
in skoz oči vanj lijejo radosti,
ki jih razume le, kdor jih uživa.

In z njenih usten zdi se, da razliva
se blagi duh ljubezni, poln sladkosti,
»Vzdihuj« v osuplo dušo šepeta.

Dante Alighieri: Novo življenje

S partnerjem nasprotnega spola
se živali praviloma plodijo po
standardnih pravilih svoje vrste.

Eric Berne: Sex in Human Loving

Želim imeti moža in tri otroke

Vsaka stvar se mora nekje začeti. Tako kot se začne poglavje v knjigi, se začne naše življenje. Za nekatere je začetek popolnoma novega in najlepšega poglavja, za nekatere pa le nadaljevanje zgodbe, ki se je pač nekje začela in se bo nekje končala. Tako kot ti vsaka knjiga pusti pečat, tako nas zaznamuje tudi naše otroštvo in vpliva na naše življenje. Ljudje se prepuščamo toku, ki nas vodi kot reka, se učimo na lastnih napakah, čeprav je tujih na pretek.

Skoraj vsem so še kot otrokom starši pripovedovali pravljice, preden so zaspali in potonili v »sladke« sanje. Spomnim se, da so meni in moji sestrici najini starši, še ko sva bili majhni, vsak večer brali pravljico iz ogromne knjige, ali pa smo preprosto skupaj zapeli kakšno pesmico. Moja najljubša pravljica je bila Trnuljčica, saj govori o princeski, ki ji je zlobna čarovnica napovedala smrt pri mladih letih, vendar jo na koncu reši »princ na belem konju«. Še danes rada preberem kakšno pravljico, saj imam dva mlajša bratca in sestrici ter skupaj z njimi zvečer beremo. Pravljice se mi kljub temu ne zdijo več smiselne, saj se v njih dogajajo in pojavljajo nadnaravne stvari ter osebe, česar pa v resničnem življenju ne bi mogli doživeti. Ampak ali ni ravno to namen pravljič? Brezskrbno uživanje v otroštvu in verjeti, da svet ni krut in je poln pravičnih ter prijaznih ljudi, ki jih pred zlobneži rešita le dobrota in pravičnost.

Dandanes otroci vedno bolj, namesto za knjigami, sedijo ob računalnikih in pred televizijo. Seveda je nekaterim to boljše kot branje, saj je zgodba dopolnjena s sliko na zaslonu ...Vendar ne more biti nič lepše, kot če ti starša, ko si še majhen, prebereta pravljico za lahko noč.

Tudi jaz upam, da bom imela nekoč otroke, ki jim bom zvečer brala pravljice, ter moža, ki me bo imel rad, ne glede na moje napake, in mi bo ostal zvest do konca življenja. Najlažje pa je, če je razlika med tem, kar si in kar si želiš biti, čim manjša. Rada bi imela največ tri otroke, saj je to zame popolnoma dovolj. V naši družini je pet otrok, še eden pa se bo rodil v aprilu, zato vem, kako je v družini z več otroki. Kljub temu sama na to v naši družini nisem mogla vplivati. Povrh tega pa si je moja mami že kot majhna deklica vedno želela šest otrok, saj je bila rojena kot edinka, ki je bila posvojena že v prvem dnevu življenja. Kljub temu da ni poznala svojih bioloških staršev, pa to ni pretirano vplivalo na njeno otroštvo. Odrasla je v dobrosrčno, delavno gospo, ki jo imam neizmerno rada.

Neli Klevže

Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

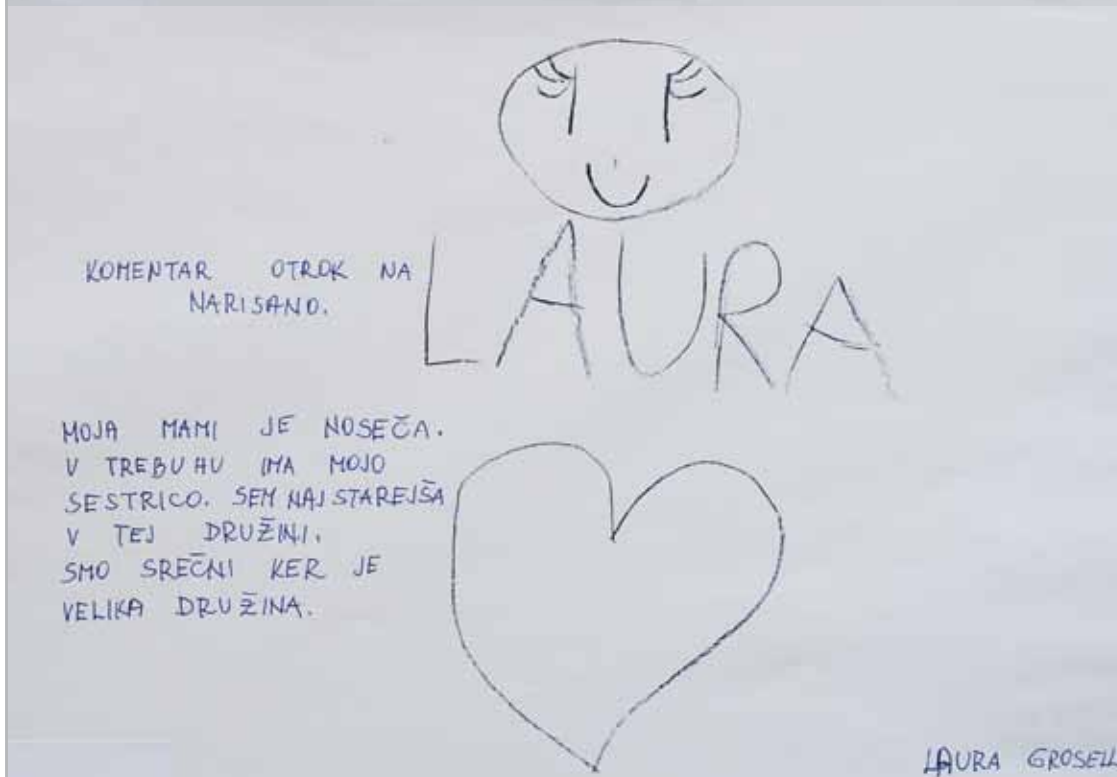

Prav tisto, kar moški potrebuje, je pri ženski; prav tisto, kar ženska potrebuje, je pri moškem. Njune telesne temperature, krvni pritisk in hormoni se »poklapajo« na pravi način in ustvarijo Oblak v eksplozivnem izlivu ustvarjalne energije vseh vrst – telesne, kemične, psihološke ...

Eric Berne: Sex in Human Loving

S koliko podlosti smo obravnavali nemočne ljudi! Na primer bodoče sebe!

Stanislav Vinaver: Priče koje su izgubile ravnotežu

Laura Groselli, Knjižnica Kočevje

Utrujen od bivanja na višinah sem se premišljeno spustil v nizkotnosti ter še iskal novih dražljajev. Kar je bil zame paradoks v sferi misli, mi je postala perverznost v sferi strasti. Ta želja je bila navsezadnje bolezen ali blaznost ali oboje. Postal sem brezčuten do življenja drugih ... Pozabil sem, da vsako neznanje dejanje slehernega dne gradi ali ruši značaj in da boš zaradi tega nekoč prisiljen glasno oznanjati slemena svoje hiše, kar si kdaj storil v skrivni sobi. Nazadnje nisem bil gospodar svoje duše in tega nisem vedel. Dovolil sem, da mi je zagospodoval užitek. Končal sem v strašni nesreči.

Oscar Wilde (o istospolni izkušnji):
De profundis

Ne, ni v človeški naravi, da napiše zakon, ki se zoperstavlja naravi in jo žali, zakon, ki bi uničil človeško vrsto, če bi mu sledili. Veliko ljudi je sramotne in nedopustne navade neke dežele razumelo kot zakone te dežele.

Voltaire: Dictionnaire philosophique

Predolgo so jim dajali prav, tem majhnim ljudem: tako so jim nazadnje dali tudi moč – zdaj učijo: »Dobro je samo, kar imajo za dobro mali ljudje.«

Friedrich Nietzsche: Tako je govoril Zaratustra

Kdor pojem npravne dobroti z umom razbere, je nujno, da tudi krepostno živi.

Anton Sovrè: Stari Grki

Ni mogoče nekaznovano sekati žil, ki povezujejo človeka z resničnostjo.

Oskar Davičo: Pesma

Ni važno bogastvo, če sem lahko zdrav, srečen, zaljubljen.

Miha Lasbaher
Osnovna šola Selnica ob Dravi

Dom

Dom je tam,
kjer ti topla mamina dlan
kos kruha odreže.

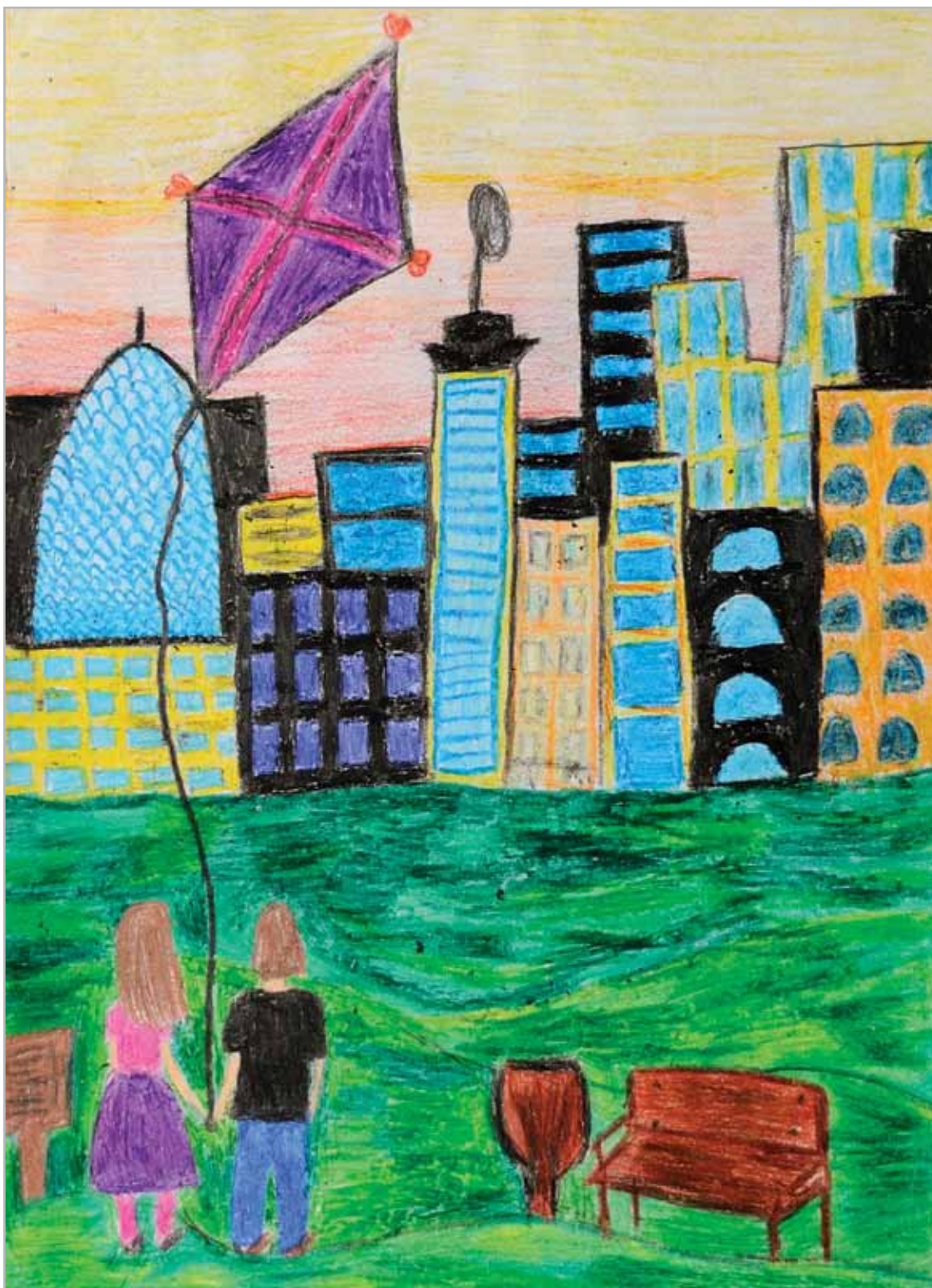
Dom je tam,
kjer ti spodbudna očetova beseda
do srca seže.

Dom je tam,
kjer ti ob težavi družina roko poda,
te z nasmehom ali s solzami spremlja.

Dom je tam,
kjer te prijatelji razveselijo,
ti solze posušijo in dneve razjasnijo.

V domu je sreča doma,
saj ljubeča mama in oče te spremljata,
tam slabe stvari si delijo,
lepe pa nešteto krat ponovijo.

Lina Aurora Eranovič
Osnovna šola Toneta Okrogjarja, Zagorje ob Savi

Lara Čeh, Osnovna šola Martina Konšaka Maribor

Narava se žene za nasprotji; iz teh napravlja ubranost, ne iz enakega: tako je gotovo sparila moško z ženskim, ne pa morda eno in drugo z istorodnim, ter ustvarila prvo zvezo s tem, da je spojila nasprotne, ne pa istovrstne bitnosti.

Heraklit

Žalostno je pomisliti, da narava govori in da človeški rod ne posluša.

Victor Hugo

Ne pišem, da učim, marveč da zbujam tudi vam misli.

Srečko Kosovel: Človek

Grdost sedanjega časa ima vzvratno moč.

Karl Kraus: Poslednji dnevi človeštva

Otrok je božansko bitje, dokler se ne potopi v kameleonsko barvo ljudi.

Friedrich Hölderlin: Hiperion

Kaj pa je s tako imenovano indoktrinacijo, vsiljevanjem otrokom, miselno nebogljenim bitjem, določenih prepričanj?

Leszek Kołakowski: Mini predavanja o maksizadevah

Treba je priznati, ljubezen je velik učitelj. Človeka nauči biti, kar ni bil nikoli.

Molière: Šola za ženske

Zakonska ljubezen ustvarja človeštvo, prijateljska ljubezen ga izpopolnjuje, razuzdana ljubezen ga kvari in ponižuje.

Francis Bacon: Eseji

Pravilna spolnost naredi ljudi srečne na pravilen način.

Eric Berne: Sex in Human Loving

Irma Gromilič, Osnovna šola Toneta Okrogarja, Zagorje ob Savi

Tinkara Habe, Osnovna šola Črni vrh

Annabella Krljič, Osnovna šola Martina Konšaka Maribor

Cunje nimajo spola.

Victor Hugo: Človek, ki se smeje

Ljubezen, ki premika sonce in druge zvezde.

Dante Alighieri: Raj

Dober red je temelj vsega dobrega.

Edmund Burke: Misli o revoluciji v Franciji

Elena Maksimovič, Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Nikoli se ni razpravljalo o tem, ali je opoldne dan.

Voltaire: Dictionnaire philosophique

Misel dela človeka velikega.

Blaise Pascal: Misli

Civilizacije trajajo, dokler so sposobne organizirati svoja izročila; razpadejo, če jih nihče ne goji.

Elias Canetti: Množica in moč

Prisila zakona in usode se ga ne dotakneta; v otroku je sama svoboda.

Friedrich Hölderlin: Hiperion

Zažarela sta kot železo. Duh njenega mladega življenja ju je oslepil. Zatipala sta drug po drugem kot živalce. Tudi čutila sta se, kot da se iščeta s krempeljčki. Oh! Potem sta se poiskala drugače. Čutila je, kako se je vanjo utrnila njegova sveta volja. V hipu je zacvetela. V hipu je bila mati. S pogledom, ki pije, ga je poiskala.

Pavle Zidar: Njeni prostori

Spolno življenje ima pomembno vlogo v življenju vsakega človeka. Narava je ustvarila privlačnost spolov, da bi zagotovila obstanek človeškega rodu.

Nikola Tesla

Ali smete uživati, če veste, in v vsakem trenutku to dobro veste, da z lastnim življenjem niste vredni srečnih doživetij?

Stanislav Vinaver: Priče koje su izgubile ravnotežu

Vsak si zasluži dobro družino!

V Sloveniji si želim, da bi vsak otrok imel dobre starše in družino. Vsak si zasluži mamo in očeta ter po možnosti tudi brata in sestro.

Matija Jeram

Matija Jeram

Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Dragi politiki! Lepo vas pozdravljam in vam sporočam, da bi bil vesel, če bi starši imeli večje plače, ker bi bili bolj zadovoljni in imeli več časa zame! Želim si tudi, da bi v vseh krajih otroci imeli lepe telovadnice!

Gašper Namestnik

Osnovna šola Selnica ob Dravi

V Sloveniji si želim, da ne bi bilo slabih ljudi. Da bi imeli boljše medsebojne odnose. Da bi si vzeli več časa za svojo družino.

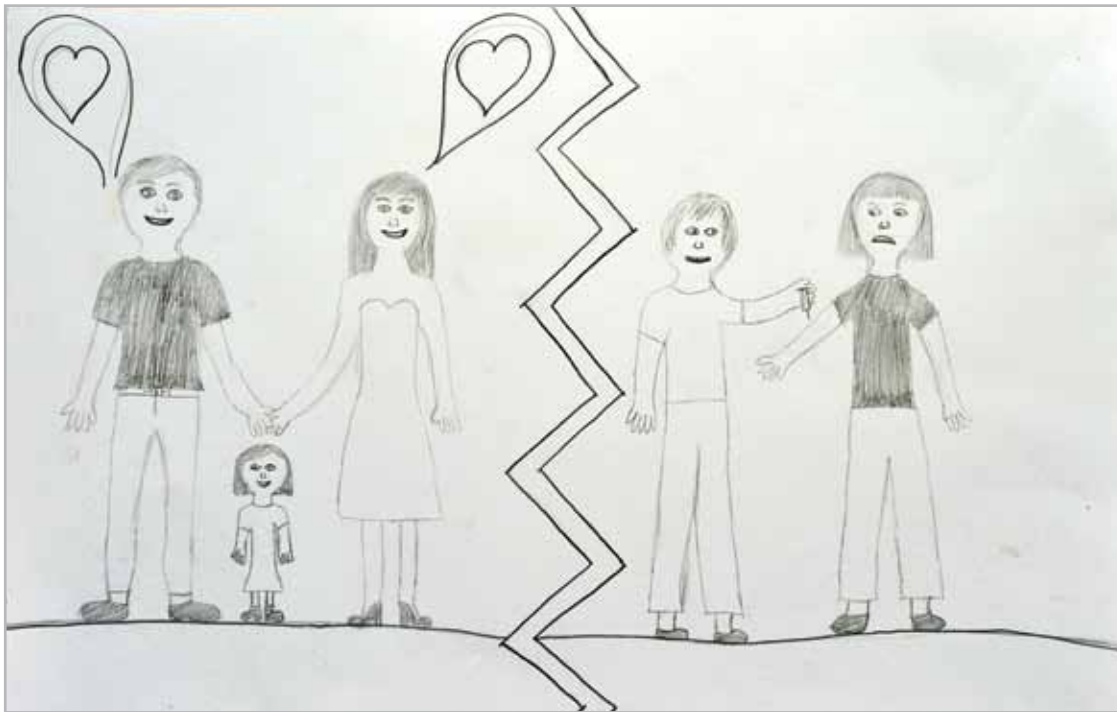
Tana Pintarič

Tana Pintarič

Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Lea Celin, Gimnazija Ilirska Bistrica

Emma Golmajer, Gimnazija in srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik

Kiara Luna Gregorin, Osnovna šola Martina Konšaka Maribor

*Tu segnijejo vsa velika čustva: tu
smejo šklepetati samo šklepetavo
presušena čustevca!*

*Friedrich Nietzsche: Tako je govoril
Zaratustra*

*Narava ni enotna samo po
razvoju, enotnost nam razodevajo
vsepovsod enaka poželenja, enako
veselje in trpljenje, enaki značaji.*

*Richard Lewinsohn: Živali od davnine
do naših dni*

*Bog odpri filozofu oči za to, kar
leži vsemu svetu pred očmi!*

*Ludwig Wittgenstein: Kultura in
vrednota*

*Povrni se v ubožna srca ljudstva,
živa lepota!*

Friedrich Hölderlin: Poeme

Ne bi stremeli po uspehu in nadmoči, če nas ne bi glodal občutek, da našemu sedanjemu stanju nekaj manjka.

Alfred Adler: *The Science of Living*

Beseda urednika (6)

Plačilo za dobro delo je zavest, da smo nekaj storili prav – je opozoril človeški rod pred dvema tisočletjema Anej Seneka (*Pisma prijatelju Luciliju*). Pripraviti sebe do stanja, da lahko lastni interes uglašamo s splošno koristnostjo – dobro za vse, dobro zame – je bistven korak pri doseganju življenjskega smisla.

Poglejmo primer s področja vrhunskega športa. Našo knjigo *Vsi smo lahko lepi* (vsebuje tudi temo o športu) je med šestimi pristojnimi ocenjevalci ocenila tudi olimpijka Brigita Langerholc. Vrhunska atletinja, ki je tudi v nadaljevanju življenjske poti poklicno blizu športu, je med drugim zapisala: »Pohlep, potreba po tekmovanju in zmagi so premagali realno razsojo, uničili človeško rahločutnost. In na poti do ‚uspeha‘ – najpogosteje je to tekmovalni šport – mlad človek dojame, da nekaj manjka, in ni zadovoljen, pogosto je nesrečen. In zares, otroško nedolžnost, srčnost in veselje do življenja so nadomestili sebičnost, mrzlična potreba po nenehnem samopotrjevanju, strah. Industrija gladiatorstva oblikuje družbo, ki potrebuje kruha in iger, žrtve pa so številni mladostniki. Tako veliko mladih na poti do ‚uspeha‘, kot menjalno blago, izgubi človeka v sebi – izgubi sebe ... Upam, da s to knjigo prihajajo časi, ko preprosto ne bo več zmagovalcev in poražencev ...« (*Vsi smo lahko lepi*, str. 6).

S tem razumevanjem športa in s sporočili javnosti si je naša olimpijka resnično zagotovila življenjski zmagohod. V knjigi, ki jo držite v roki, pa je prispevek učenke, izjemne športnice, ki ji strokovnjaki napovedujejo vrhunske rezultate. Ona pa šport vidi kot obliko skrbi za zdravo življenje in lepo družjenje – zmage ne potrebuje.

Še ena potrditev, da je (tudi) otrokom treba dati besedo.

PREVARA

Vsi smo bili vzgojeni v duhu, da smo srečni in samozavestni, če zmagamo. To štejejo pedagogi za moralen odziv na dosežek. Toda, če slučajno zgubimo, smo tako potrni in depresivni, kot da bi doživljali zadnji dan človeštva. Zakaj je tako? Ker gledamo na televiziji podobne prizore in se poistovetimo z njimi. Najprej kamera usmeri pogled v zmagovalca, ki se v deliriju veseli in skače naokoli, zatem pa kamera ošvrkne poražence, ki imajo popolnoma sključene postave, nekateri med njimi celo jokajo. Učinek teh prizorov je strašen, predvsem za naše otroke, ki jim take slike smukajo v podzavest in v življenju bodo vedno naredili vse, da bi zmagali za vsako ceno, ali pa bodo nesrečni, ker ne bodo znali prenesti poraza. Zakaj bi bilo tako? Zakaj? Zakaj ne bi uživali v igri, v akciji in se veselili, ker od sebe dajejo najboljše, kar zmorejo?

*Mojca Doupona, Krešimir Petrović:
Šport in družba: sociološki vidiki*

S sanjarjenjem se prav tako lahko zastrupiš, kot se zastrupiš z rožami. Omamen, čudovit in zlonosen samomor. ... Slabe misli so samomor duše.

Seneka: Pisma prijatelju Luciliju

Država zlorablja športnike

Vsakdo ima v življenju vzpone in padce. Na zunaj lahko izgledamo zelo srečni in mogoče tudi naši najboljši prijatelji ne vedo, da imamo skrivnosti. V mojem razredu so učenci, ki so v tako hudih težavah, da si ne znajo pomagati in so zabredli v alkohol in mamila, zadnje čase je veliko otrok, ki se režijo in tako kličejo na pomoč. Med mladimi se pogosto dogaja, da svojih težav ne povedo in se z njimi ukvarjajo sami, osamljeni. Mislim, da imajo starši nalogo, da svojim otrokom stojijo ob strani, oziroma da jih vzgajajo v trdnejše osebe s kondicijo, kot temu rečemo športniki, da vsaka malenkostna ovira le ni tako velika stvar, da je ne bi mogli rešiti ... Moja dolgoletna prijateljica je na videz srečna, je zelo priljubljena med sošolci, a ko jo bolje spoznaš, ugotoviš, da ima kar hude težave.

Moram priznati, da tudi meni ni lahko, čeprav sem odlična, vrhunska športnica, hči še vedno poročenih staršev, sestra starejšega brata, ki je bister, imamo hišo, starša imata podjetje ... V težjih trenutkih, ko sem utrujena od šole in odbojke, se moram zahvaliti staršem, saj sta me naučila delavnosti, lepega vedenja, skrbnosti in odgovornosti, predvsem pa sem jima hvaležna, ker se znam vesti do vseh, tudi do posebnežev, prijetno, in me imajo vsi radi.

Marsikdo misli, da »športam« samo zaradi veselja do gibanja ali želje po dosežkih, a to ni res. Seveda želim nekaj doseči, srečna sem, da smo na igrišču, moja ekipa, s katero se čudovito ujamem, žoga in jaz. Moja ekipa je vse, kar si želim, tu je polno zbadljivk, ni zavidanja, ni rivalstva, kot je to pogosto v šoli. Mi smo družina in šport je moja luč na koncu tunela. Ko tečem, moji možgani valovijo v vetru, pozabljene so vse zamere, skrbi postanejo lažje, težave rešljive ...

Večkrat pa v medijih lahko ujamemo za nas športnike žalostne novice ... »Kolesar jemal prepovedane substance« ... »Tekmovalka je bila na dopingu pozitivna« ... »Ekipa sicer porazila nasprotnika, a tudi v lastni ekipi nerazumevanje ...« Tudi v filmu, ki sem ga gledala, baletna plesalka ni zmogla priti-ska, saj je bila nenehno lačna, brez moči, anoreksična, brezvoljna.

Dandanes šport ni več šport, ampak boj za prestižne nagrade. Zakaj joka alpska smučarka, ki ni zmagala na tekmi, ker je njena mlajša sotekmovalka zmogla več moči in jo je prehitela za dve stotinki sekunde? Ko nekdanja svetovna prvakinja vidi svoj rezultat, ki ne dosega stopničk, čeprav je zmagovala deset let, se ji sesuje svet. Zakaj? Po desetih letih uspešne kariere? Njeno otroštvo in mladost je res poznalo le treninge in samo treninge, nobenih odmorov, nobenih opravičil, le garanje, vožnje s treninga na trening ... nobenih novoletnih zabav. Kaj pa zdaj? Je res nesposobna zaživeti življenje amaterja in ne profesionalca? Neskončno obžaluje, ker je spoznala, da ni več mlada, da ne bo nikoli več v življenju stala na vrhu stopničk, da mora mesto prepustiti mlajši tekmovalki?

Ali jo v to njeno veliko žalost sili klub, država, ki plačuje svojo promocijo? Je tekma predstava gladiatorjev, ki se borijo za preživetje ali želijo častni poklon pred smrtjo? Umetnost je odnehati tekrovati pravi trenutek, in prepustiti prostor mlajšim, saj bi moral biti šport športno in zdravo življenje, preverjanje lastnih telesnih zmognosti, ne pa poraziti sotekmovalca, in lov na prestižne nagrade, ki oddaljujejo in sprejo ljudi. Pa je tekmovalac res oseba, ki lahko odloča o svojem življenju in karieri???

Želim si, da bi družba moderne dobe spoznala, da je za našo družbo zelo pomembno vzgajati športnike, ki ne smejo škodovati svojemu zdravju in sebi, pač pa uživati v športu, svoji nadarjenosti in na koncu koncev v svoji mladosti. Ne smemo dopustiti družbi, da vsiljuje tekmovalnost, neodgovornost, stisko do take mere, da zaradi želje po zmagi zmagajo poživila, ki vodijo v nesreče ali celo v smrt. Nagrade športnikom so razčlovečenje in ne spodbuda, ker niso primerne. Denar pokvari vsakogar, življenje pa živimo le enkrat.

Živa Javornik
Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

*Opazujoč dve košarkarski ekipi ...
In vsak posameznik stremi, da
se v celoti pretvori – ne v igro,
ne v košarko – temveč v koš, v
zadetek, v brezčuten, goli uspeh,
ki na koncu zgublja vsak smisel,
ker pogoltne človeka in vse, kar je
človeško v njem in okrog njega.*

Ivo Andrić: Znakovi pored puta

Zmaga prinaša skrb.

Katul: Pesmi

Maša Kreže, Gimnazija Celje - Center

*Tako problem nasilja in športa
kot problem dopinga, ki segata
danes že v mladinske in otroške
kategorije, zlasti v selektivnem
športu, se na svoj način
srečujeta in podajata roko z vse
večjim porastom nasilništva in
narkomanije med mladimi, ki se s
športom ne ukvarjajo.*

Mojca Doupona, Krešimir Petrović:
Šport in družba: sociološki vidiki

Fetiš zmage in pretirano poudarjanje tekmovalnosti, kolikor sta lahko v funkciji priprave na tekmovalnost kot značilnost še posebej v tržno in potrošniško civilizacijo usmerjenih družb pomembni, sta v svoji hipertrofiji za otroke in mladino psihično problematični. Pretirano poveličevanje uspeha enega je za vse druge udeležence praviloma huda frustracija. To še posebej, ker mladi pogosto jemljejo šport kot najpomembnejši pokazatelj njihove uspešnosti oziroma neuspešnosti. Tu je transfer napačnega veličanja zmage v vrhunskem športu v šport mladih nemara najusodnejši.

Mojca Doupona, Krešimir Petrović:
Šport in družba: sociološki vidiki

Nekega dne bo človek videl
razločno, da je zmaga poraz.

Henrik Ibsen: Brand

Kult le-ta je brez smisla, prav res,
in prava krivica, ceniti bicepsa
moč bolj kakor znanja zaklad ...
majhna se mestu korist, bogme, iz
športa rodi.

Ksenofan

SINOVI SONCA

Če dva zmagata,
naj si delita pokal.
Ne smeta se stepsti ali
tekmovati.

ULA FAJON 6.B OSNOVNA ŠOLA MARIJE VERE

Spoštovani poslanci! Imam predloge in želje za našo državo:

Želim si:

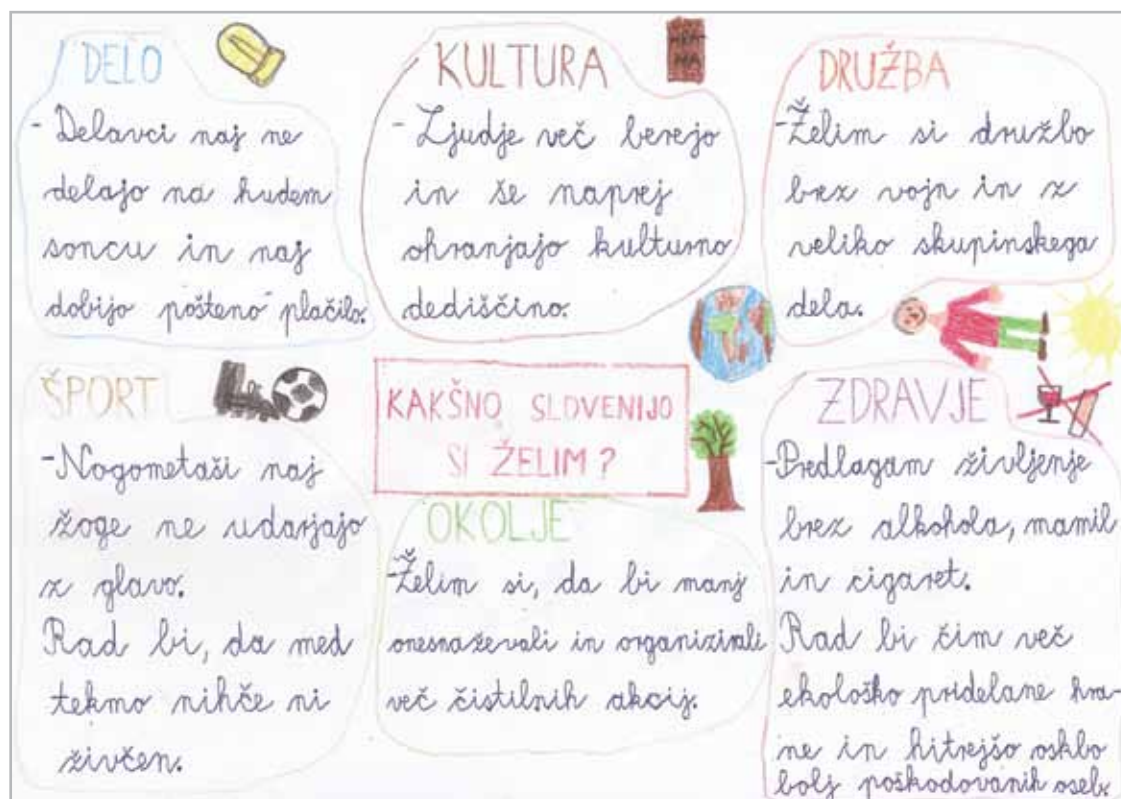
- Da bi se osredotočali tudi na druge talente, ne le športne.
- Da bi se povečale minimalne plače in bi vsi imeli boljše možnosti preživetja.
- Da bi vsak imel enake pravice in enake možnosti za izobraževanje.
- Da bi naš parlament razmišljal tudi o nas mladih.
- Da bi vsi imeli boljše internetno omrežje.

Lana Zdravec

Osnovna šola Selnica ob Dravi

Diktatorji rajši vidijo, da si podložniki do krvi razbijajo glave zaradi dirk in se ne ubadajo s politiko. Ampak v Vzhodnem Rimu se je pokazalo, da je lahko tudi navdušenje za dirkalne konje nevarno. »Modri« in »zeleni«, ki obvladajo hipodrom v Carigradu, so še čvrsteje organizirani kakor oni v Rimu. To so pravi »demoni« - ljudske skupine z lastno milico. Iz dirkaliških združenj so se razvile politične stranke, ki so se vmešavale v državne zadeve in v velike verske spore.

Richard Lewinsohn: Živali od davnine do naših dni

Svet se ne suče okoli iznajditeljev novega trušča; temveč okoli iznajditeljev novih vrednosti; suče se neslišno.

Friedrich Nietzsche: Tako je govoril Zaratustra

Razbremenitev je navsezadnje nujno potrebna, brez nje se sploh ne da reči, ali je množica res obstajala. Krik, kakršen je bil v navadi na javnih usmrčitvah, ko je rabelj dvignil zločinčovo glavo, in krik, kakršnega danes poznamo na športnih prireditvah, sta glas množice ... Ti kriki ustvarjajo množici njen duševni prostor.

Jurij Humar, Osnovna šola Matije Čopa Kranj

Elias Canetti: Množica in moč

Boksar, ki ga ni doslej še nihče premagal, je lahko napol nepismen, pa slovi po vsem svetu, velikega znanstvenika, resničnega dobrotnika človeštva, na primer, s področja medicine, pa pozna le malokdo. Slavohlepnost morda ni vredna obsojanja ali sramotna, toda pod dvema pogojema. Prvič, če bi si radi slavo prislužili s tem, da naredimo kaj dobrega in vrednega, česar stranski učinek je lahko slava, in se naša prizadevanja ne osredotočajo na slavo, pač pa na te druge naloge, čeprav nas privlači tudi slava; drugič, kadar slava ne postane uničujoča in nevoščljivosti polna obsedenost, ki je skoraj vedno neučinkovita in neredko uniči življenje. Nasploh pa so vendarle boljši ljudje, ki ne mislijo na slavo, pač pa so zadovoljni s tem, da jih ima rad in jih spoštuje vsaj ozek krog prijateljev in znancev.

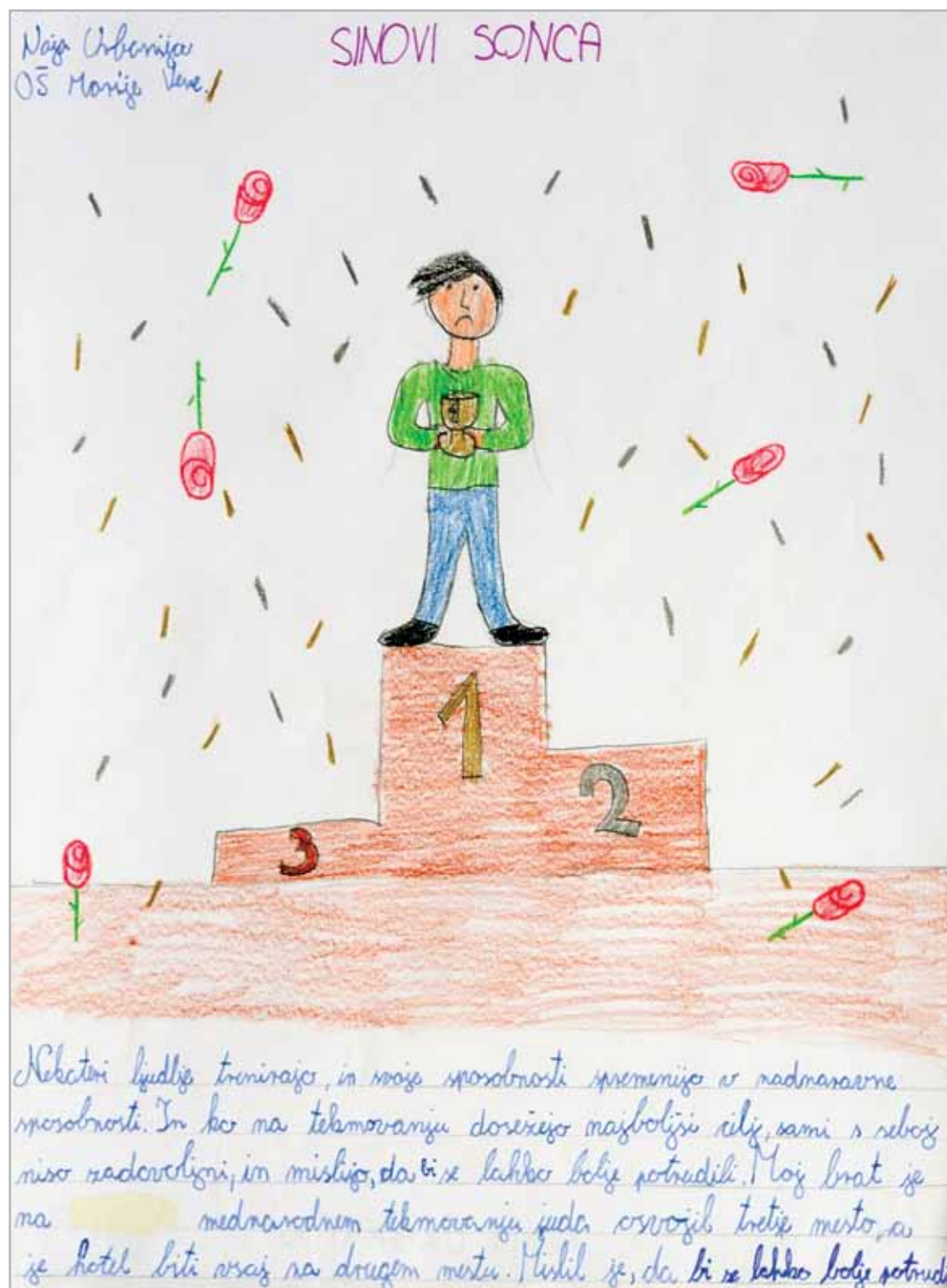
Leszek Kolakowski: Mini predavanja o
maksi zadevah

Človek se zave svojega bivanja le
v skrajnih položajih.

Karl Jaspers: Filozofska
avtobiografija

Delo je vse, slava nič.

Johann Wolfgang von Goethe

Nejc Urbanija, Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

SVOBODA NAŠA
OBLAST MOČNO PREKAŠA
ZABAVA VAŠA

Vita Kožuh, Gimnazija Celje - Center

Vrhunski šport je že pred desetletji prešel tisto kritično mejo, ko je bilo mogoče govoriti zgolj o ljubiteljskem ukvarjanju in kratki epizodi v življenju športnika. Danes ta »epizoda« po mednarodnih podatkih znaša že najmanj tretjino delovne dobe človeka, da o zdravstvenih vidikih pogosto vse bolj razčlovečenega izkoriščanja športnikov (npr. v nekaterih visoko profesionaliziranih športih), ki jih trenirajo kot sicer drago blago, ki pa jim materialni vložek večkratno povrnejo. Igrajo poškodovani pod različnimi blokadami, injekcijami, dokler jih kot iztrošeno »blago« ne odpušijo. Mnogi med njimi ostanejo s takimi ali drugačnimi poškodbami do konca življenja ali pa ves privarčevani zaslužek porabijo za rehabilitacijo.

*Mojca Doupona, Krešimir Petrovič:
Šport in družba: sociološki vidiki*

*Prazen pomp, slava tega sveta,
kako vaju sovražim!*

William Shakespeare: Henrik VIII.

Slava je sonce mrtvih.

*Honoré de Balzac:
Iskanje popolnega*

Beseda urednika (7)

A ti potuješ mirno po utečeni poti,
O mati Zemlja, v luči. Tvoja
pomlad cveti,
V sozvočju se menjavajoč odhajajo
Tvoji rastoči letni časi, ti življenja
polna!

Fridrich Hölderlin: Poeme

V tej knjigi je premišljanje otroka, ki je omenil gozdne požare. O tem se veliko govori, posebej v poletnem času. Spomnimo se, kaj odrasli izpostavljajo – materialno škodo in (če je) ogroženost ljudi. Kaj pa je izpostavil ta otrok: »Veliko živali umre.«

Če srca odraslih ne bi bila izsušena, bi počila od bolečine zaradi življenjske drame v gozdnih požarih. Ali je kdo podoživel stanje matere lisice, srne, volkulje, sove ..., ki se zaletava v ogenj, da bi rešila otroka. Ali je kdo pomislil na mravlje, metulje, žuželke, miške, ježke ..., ki nimajo nobenih možnosti. Na zajce, lisice, srne ..., ki v ognjenem obroču umirajo v peklenskih mukah. Na njihove in ptičje mladiče. Žalostinke odraslih nisem zasledil. Otrok pa je izpostavil prav to.

Poglavje *Krogotok narave* priča, da se otrok odziva prav na krogotok – ne govori le o rastlinah, le o živalih, le o vodi, le o zraku; govori hkrati o vsem – odziva se na življenje. Na krogotok. Odrasli se odziva odlomkovno. Z računalnikom v roki. In se ukvarja z odlomki, ki mu prinašajo zaslužek. Iz stanja duhovne zakrnelosti pa ni zmožen miselno in čustveno zaobjeti celote. In ne dojema, da je tudi v naravi vse potrošljivo. Da lepi krogotok narave deluje, dokler delujejo njegovi deli. Ko en odpove, krogotoka več ni. Otrok pa to čuti.

KROGOTOK NARAVE

Ne obtožuj narave! Svoje je
opravila; opravi še ti svoje.

John Milton: Izgubljeni raj

Hiše so zato, da se v njih prebiva,
ne da se jih gleda.

Francis Bacon: Eseji

Gradbena biologija je zelo
široka veda, saj v središče
gradbenega procesa postavlja
človeka ter spreminja status
prebivališča iz objekta v subjekt,
ki mora biti nujno usklajen tako
s prebivalci kot z okoljem, kjer
stoji – zajema torej ekologijo,
psihologijo in sociologijo bivanja.

Bivanje je vsekakor veliko
več kot le zagotavljanje suhe
in tople strehe nad glavo. Je
proces samouresničevanja
vsakega posameznika. Način,
kako se ta poloti takega
življenjskega projekta, pa je jasen
kazalnik njegovega odnosa do
okolja oziroma življenja nasploh.
Naj bo ta spoštljiv.

Mateja A. Leskovar: Zemlja ima srce

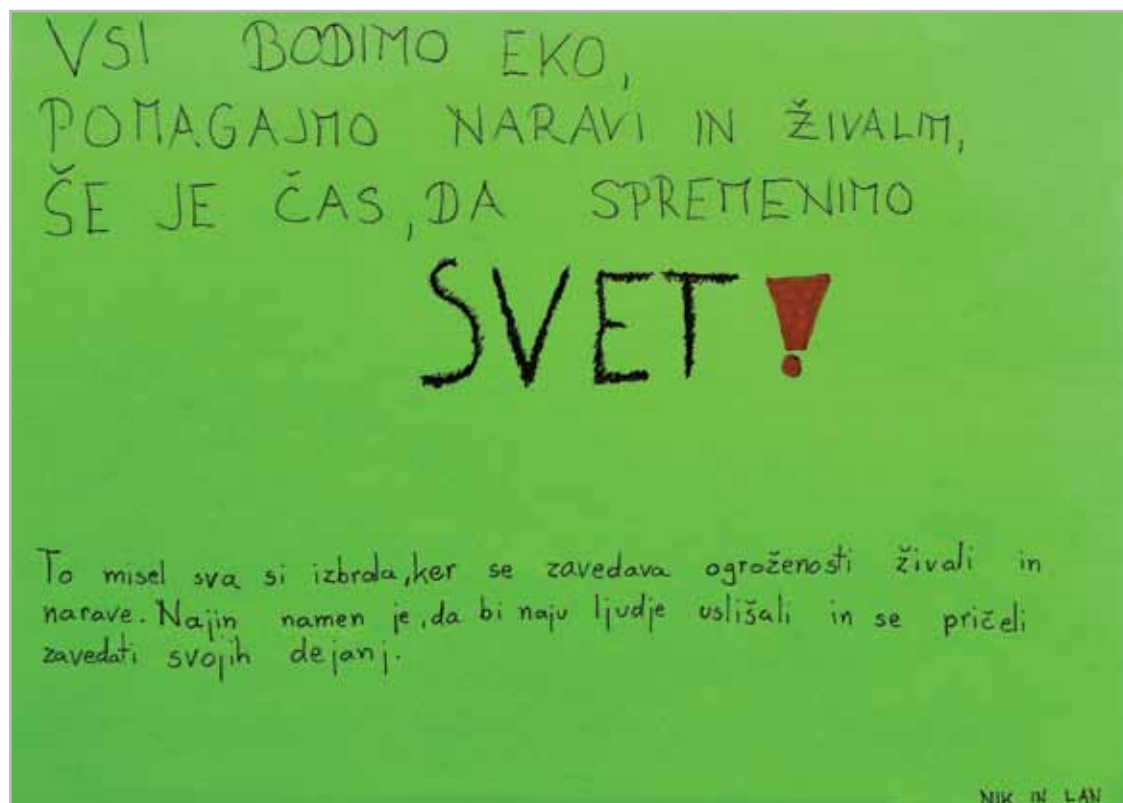
Dobro za vse

Našo domovino si v prihodnje predstavljam kot domovino:

- z majhno razliko med plačilnimi razredi,
- ki skrbno gospodari s svojim premoženjem,
- ki je enotna,
- ki stremi k ohranjanju narave,
- ki si prizadeva za zelen način življenja,
- z vzgojnimi kaznimi,
- v kateri bomo vsi enakovredni,
- ki varuje pravice ljudi in živali,
- ki podpira razvoj na področju kulture,
- ki podpira mir na svetu.

Domen Hren

Osnovna šola Pohorskega bataljona Oplotnica

Lan Ponikvar, Nik Christiani Petrovič, Osnovna šola Poljane, Ljubljana

O, moja Slovenija!

EMA ROZMAN, 8. B
OŠ PREDOSLJE KRANJ

Onesnažena si.

Mislijo ljudje, da to ne boli.

Oprosti za vse to.

Joj, kako je to hudo.

Ah, treba je vendar nekaj ukreniti.

Samo malo potrpi,

Le časa nam daj,

O, prelepa domovina!

Vode tvoje čistimo,

Energijo zeleno proizvajamo,

Ne škodujemo okolju,

Izkoriščamo naravne vire,

Javni prevoz uporabljamo.

A včasih vsega tega ne upoštevamo.

V naravi ni plačila ali kazni: so le posledice.

*Horace Annesley Vachell:
Obraz iz gline*

V naravi ni krajšanja. Človek ga išče. To je njegova definicija.

Stanislav Vinaver: Priče koje su izgubile ravnotežu

*Lastovke, o Bog vas sprimi,
ko po dolgi, ostri zimi
priletele ste nazaj
v mirni naš planinski raj!*

Simon Gregorčič

*In malo vednosti, toda obilje radosti
Je dano smrtnikom,
Zakaj, o lepo sonce, nisi mi dovolj,
Ti cvet mojega cvetja, v majskem
dnevu?*

*Mar vem morda še za kaj višjega?
O da bi rajši bil, kot so otroci!
Da bi kot slavci pel brezskrbno pesem
O svojem blaženstvu!*

Friedrich Hölderlin: Poeme

Kako poneumnijo častivredni poklici!

André Gide: Amoralnež

Za osebno udobnost se potemtakem Atenci niso veliko menili. Veselje do zidanja in olepšavanja so uveljavili razen za kulte le še za skupnost. Tu so skrbeli za dostojno in prijetno bivanje. Mestne hiše sicer niso postavili, zato pa so trg obsadili s platanami, obdali s stebreniki, okrasili s kipi in napisi. Zakaj živeli so bolj v javnem ko doma. Doma jih je bila sama skromnost.

Anton Sovrè: Stari Grki

Ozri se globoko v naravo in vse boš razumel bolje.

Albert Einstein

Naravo je treba vzeti za voditeljico.

Seneka

Boljši voditelji – prijetnejša Slovenija

Verjetno si vsak od nas želi živeti v Sloveniji, ki bi bila mirna, čista in ljudem prijazna država.

Če me vprašate, kakšno Slovenijo si želim, bi najprej pomislil na šport. Želim si, da bi imeli veliko igrišč za otroke in odrasle, kjer bi se lahko ukvarjali s športom. V šoli bi imeli pouk od ponedeljka do petka, ki bi trajal do trinajstih. Vse naloge bi naredili že v šoli. Popoldne bi imeli čas za igro, druženje s prijatelji in za svoje hobije. Službe bi bile take, da bi starši prišli prej domov in bi imeli več časa tudi za nas otroke.

Vsi bi se trudili, da bi bila Slovenija lepa in čista dežela. Večkrat na leto bi imeli čistilne akcije in pri tem bi prav vsi sodelovali po svojih močeh.

Želim si, da bi se voditelji v naši državi res trudili za našo deželo, da ne bi bilo prepиров in bi vsi imeli službe. Vsi državljani bi se trudili, da bi drug drugemu čim več pomagali in bi se imeli lepo.

Vso hrano bi pridelali doma v Sloveniji in tako podprli naše kmete. Država bi dala denar za podzemne železnice. Tako bi bilo manj prometa ter bi bil zrak bolj čist.

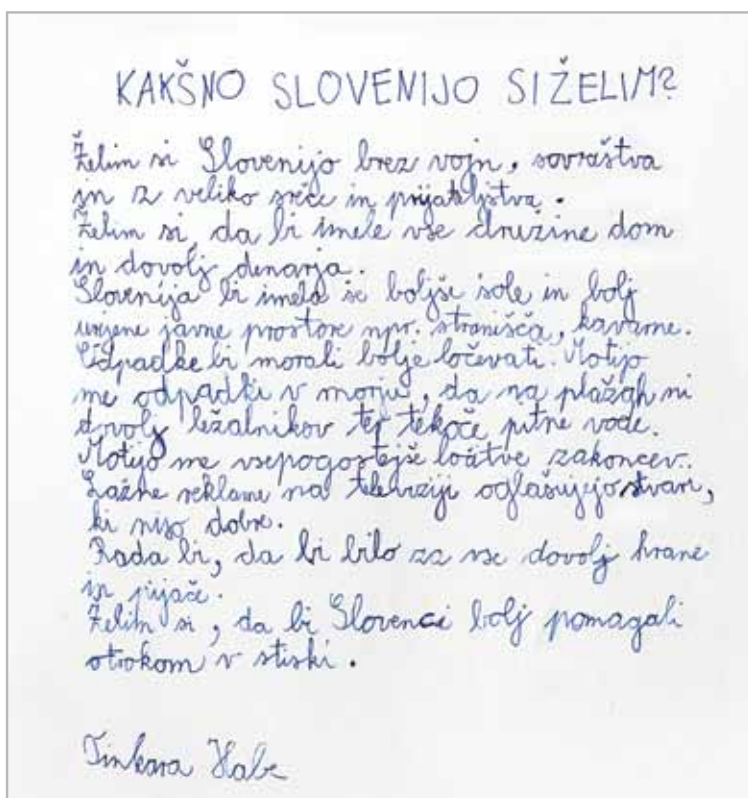
Tako bi naša Slovenija postala dobra, prijazna in čista država.

Blaž Jemec

Osnovna šola Stražišče Kranj

Lana Protega, Osnovna šola Ketteja in Murna, Ljubljana

Tinkara Habe,
Osnovna šola
Črni Vrh

Ne le kupovati na slovenski zemlji
pridelano hrano in jesti sezonsko
sadje in zelenjavo, ampak tudi
izkoristiti morebitno priložnost in
si sami, na lastnem vrtu ali vrtu
babice, tete, morda šole, pridelati
nekaj krompirja, solate, korenja,
zelja, paradižnika in še česa!

Ko bomo jedli živila, ki so zrasla
ob naši skrbi in lastnem vztrajnem
negovanju, bodo imela najslajši
okus na svetu.

Barbara Lampič: Zemlja ima srce

Čudeži so že po definiciji kršitve
naravnih zakonov.

Richard Dawkins: Bog kot zabloda

Sprehod brez maske na ustih

Vesela sem, da sem se rodila v Sloveniji. Verjetno se zdi čudno, da se nisem rodila na Jesenicah ali v Kranju, kot se večina Gorenjcev. Ne. Jaz sem se rodila na drugem koncu Slovenije - v Trbovljah. Trbovlje so povsem drugačne kot Kranj, Kranj je povsem drugačen kot Koper, Koper je povsem drugačen kot Velika Polana ... ampak vsi ti kraji so naša prelepa Slovenija.

Ko hodim v hribe, na morje, se vozim ... kamorkoli ... opazujem naravo. Nekje imamo hribe, drugod ravnine, doline ... in to mi je izredno všeč. Želela bi si, da ne bi nikjer našla smeti, da ne bi smrdelo, saj mi je sprehod v naravi ob prepevanju ptic in na svežem zraku nad vse všeč. Lahko rečem, da mi je od vsega najbolj všeč svež, mrzel zrak. Slišala sem, da v nekaterih državah obolevajo zaradi nečistega zraka. Jaz si res ne želim z masko na ustih hoditi po Sloveniji. Poleg svežega zraka si želim Slovenijo, v kateri živijo samo prijazni prebivalci, ki skrbijo za Slovenijo. Tretja stvar, ki si jo tudi želim, pa je, da ne bi v Sloveniji živeli ljudje brez denarja. Da bi vsi pošteni imeli toliko denarja, da bi lahko spodobno živeli.

Slovenija se mi zdi čudovita dežela in upam, da bo taka ostala tudi v prihodnje.

Živa Knific Zaletelj
Osnovna šola Stražišče Kranj

Sonce je vsak dan novo.
Nepretgoma je večno novo.

Heraklit

Pozdravljam sončna te ravan,
ki pred menoj si razprostrta!
Ti lepa si kot sen krasán,
podoba rajskega si vrta.

Simon Gregorčič

Koliko razumnejša je žival od človeka! Žival ve, koliko potrebuje, človek ne ve ... Ljudje smo za najvažnejše spretnosti učenci živali: tako pajka za tkanje in šivanje, lastovice za zidanje hiš, ptic pevk, na primer laboda in slavca, za petje – s tem da jih posnemamo.

Demokrit

Skrb za živali – skrb za celoto

Zame bi bila Slovenija »super«, če bi bilo manj kriminala in več ljubezni. Manj nasilja in več delovnih mest za zaposlitev. Več stanovanj z nižjo najemnino. Želim si, da bi bila Slovenija država odprtih vrat oziroma da študentom ne bi bilo treba hoditi v druge države na študij. Seveda je Slovenija tudi glede narave prava kraljica in to mi je všeč.

Sicer mi pa ni všeč, da na cestah vidim poginule živali. Vozniki bi lahko bolj pazili na cesto in živali, ki jo prečkajo. Tudi nesreč je preveč. Res je, da se je število nesreč zmanjšalo, vendar to število, ki je zdaj, vseeno prinese bolečino, še zlasti družinam, katerih sorodniki so umrli na cesti.

Seveda pa želim, da bi ljudje več hodili v hribe. Res je, da je Slovenija kar se da aktivna država, vendar pa zelo malo mojih sošolk in sošolcev hodi v hribe. Glede narave pa tudi to, da bi bila lahko še bolj čista. Morje in gozdovi, travniki in doline bi bili bolj čisti, brez smeti. Posledica tega onesnaženja pa so tudi poginule živali.

Skačem s teme na temo, ker vsakič, ko pomislim na to, kakšno Slovenijo si želim, pomislim na nekaj drugega. Seveda pa se mi je utrnila misel o ljubezni, prijateljstvu in seveda, kar je zame najbolj pomembno, o družini. Ko sem brala novice glede vrtca, v katerem je bila nasilna vzgojiteljica, me je zmrazilo. Česa takega si ne zasluži noben otrok.

To je Slovenija, ki si jo želim.

Nina Šlibar

Osnovna šola Stražišče Kranj

V življenju živalskih in rastlinskih vrst na našem planetu, v tej čudoviti enosti neštetihi bitij, je vse z razlogom. Očitnim, manj vidnim ali človeku skritim. In za obstoj vseh so potrebni vsi. Če izgine ena živalska ali rastlinska vrsta, so ogrožene – bolj ali manj – druge. Tudi človek. Z izginotjem denimo deževnikov bi ostali brez plodovite prsti. Kaj bi se potem zgodilo s človeštvom, nas je strah pomisliti. Še močnejša pogojenost je med življenjem čebele in obstojem človeške vrste. Preprosto: z izginotjem čebele bi izginil človek (seveda, vmes so številne druge, našim očem nevidne povezave).

Andreja Kandolf Borovšak:
Zemlja ima srce

Katarina Grajžl Lipuš, Osnovna šola Pohorskega bataljona Oplotnica

V Sloveniji si želim, da bi se problem, ki ni le problem Slovenije, razrešil. To je plastika. Ljudje si skoraj ne znamo več predstavljati življenja brez plastike. Ko bi le več uporabljali biorazgradljive vrečke ali pa vrečke iz kartona. Skoraj vsak umeten izdelek je plastičen. Živali umirajo zaradi plastike in kmalu bomo tudi ljudje. Kako se obnašamo do plastike, je velik napredek, da bomo prepovedali slamice, plastične vrečke in bleščice.

Lejla Čimžar
Osnovna šola Simona Jenka Kranj

V Sloveniji si želim, da ne bi bilo vojn, da bi skrbeli za naravo, da bi bilo več prijateljstva in manj politike, da ljudje ne bi kradli, da bi varčevali z elektriko, nafto in naravnimi zakladi.

Boštjan Bidovec
Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Timon Grželj, Gimnazija Ilirska Bistrica

Odkar modernizacija vidno napada starosvetne osnove življenja in nad elementarnim življenjskim procesom z naraščajočo mobilizacijo izvaja prav tolikšno nasilje kot najbolj besna negibnost, »civilizacijski proces« poraja nelagodje, ki poziva k novim alternativam.

Peter Sloterdijk: K filozofski situaciji alternativnih gibanj

Na pragu njihovega praga, kakor tudi na pragu pekla, bi moralo pisati: »Opustite sleherno upanje!«

Victor Hugo: Človek, ki se smeje

Ko neka žival povzroča drugi bolečino, to počne nedolžno; to ni zloba – ona ne pozna občutka zlobe. Žival ne povzroča bolečine le zato, da bi v tem uživala – to počne le človek.

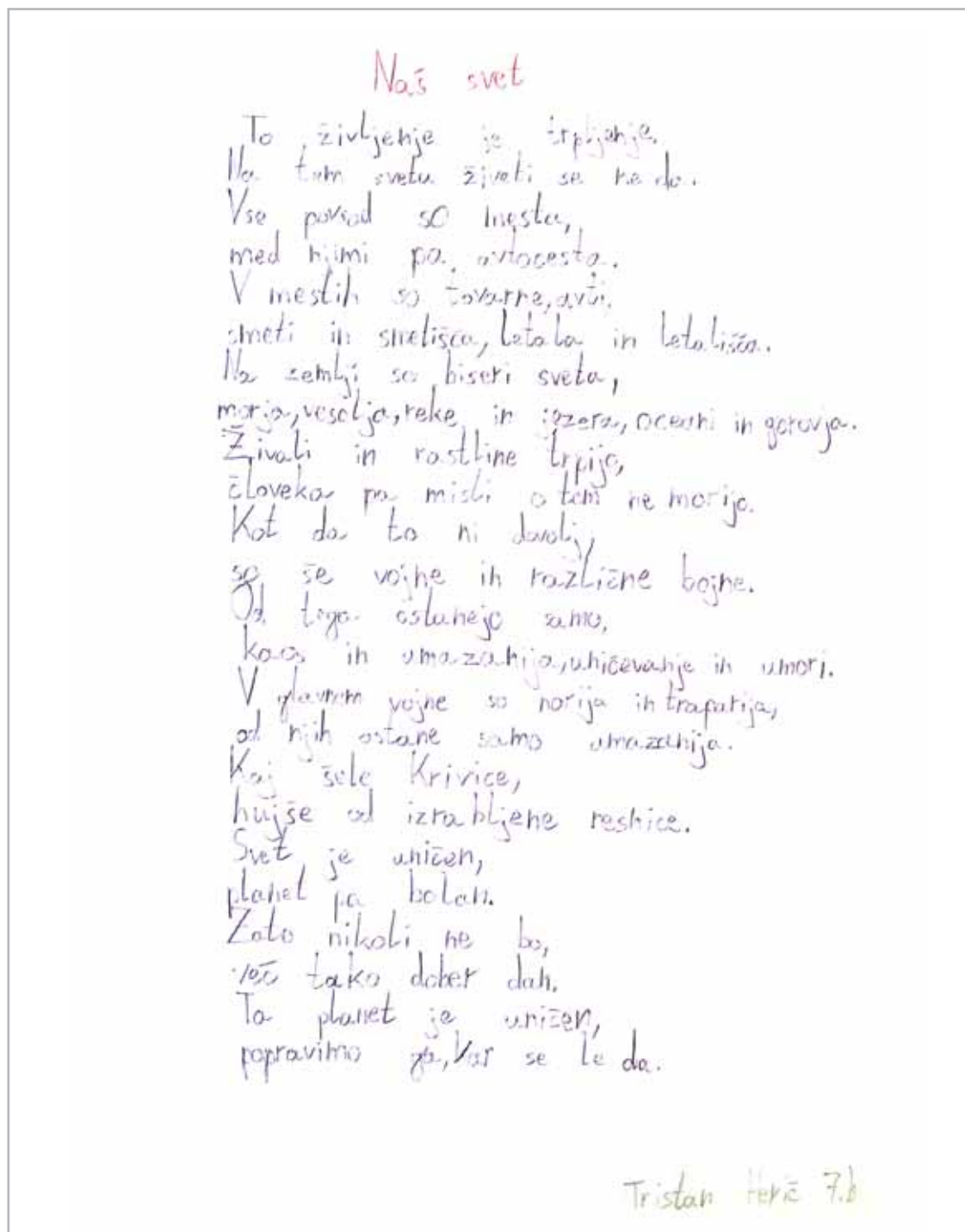
Mark Twain: Skrivnostni tujec

Vse to nam pove, da panika ni množičnopsihološka napačna reakcija in tudi ne osebni problem z živci. Panika je, če zapišemo klasično, struktura objektivnega duha, izraz ustreznega odnosa intelekta do stvari, in če duh spričo tega, kar se mu poraja, izgublja ravnotežje, ima dejansko prav. Paničnemu duhu se godi tako kot očetu Galottiju: kdor ob nekaterih stvareh ne ponori, nima razuma. Panika se pojavi kot obvezni način biti zavesti, ki se povsem potopi v svoj čas – v naš čas. Panike zato ni mogoče sprejeti ali odložiti kot zunanjo kodo, le na videz jo je mogoče podžigati ali miriti, vendar se po svoji naravi izmika manipuliranju, ker je starejša od vseh računov – panika končno ne izvira iz zbujanja panike, marveč je zbujanje panike posledica panike.

Peter Sloterdijk: K filozofski situaciji alternativnih gibanj

Čredni človek v Evropi danes napravlja vtis, kakor da je on edina dovoljena vrsta človeka, in svoje lastnosti, zaradi katerih je krotek, spravljen in koristen čredi, povzdiguje kot prave človeške vrline.

Friedrich Nietzsche: Onstran dobrega in zlega

Tristan Herić, Osnovna šola Prežihovega Vrance Maribor

Matjaž Rebec, Šolski center Postojna

Z uveljavljanjem sonaravnega kmetovanja se bo uresničil rek »Kmet naj bo zdravnik, zdravnik naj bo učitelj in učitelj naj bo kmet!« S tem bomo rešili zdravje prsti in zdravje človeka hkrati in spoznali, da imata bolezen in lakota korenine, ki izvirajo iz našega odnosa do prsti. Prst je produkt življenja in daje življenje. In ne pozabimo: le nekaj centimetrov rodne prsti nas loči od katastrofalne svetovne lakote.

Anton Komat: Zemlja ima srce

S kemikalijami moramo ravnati odgovorno in se zavedati, da ima naša odločitev o nakupu, uporabi in odlaganju kemikalij resne in dolgoročne posledice tako za zdravje ljudi kakor za zdravje našega planeta in vseh njegovih prebivalcev.

Karmen Pahor: Zemlja ima srce

Emancipacija rok in nog postane človeško pomembna šele z emancipacijo glave, saj, kot je znano, postanejo roke in noge človeške roke in noge šele prek glave, ki ji služijo.

Karl Marx: Cenzura in svoboda tiska

Ekonomske zakonitosti pa so nekaj svetlobnih let oddaljene od ekoloških zakonitosti. Današnja ekonomija temelji na tekmovalnosti, rasti in prevladi, nasprotno pa ekologija daje prednost sodelovanju, varovanju in partnerstvu. Ekološki problemi sveta so torej rešljivi zgolj s spremembo samoorganizacije človeške družbe, ki naj temelji na cikličnem pretoku virov, na sodelovanju ljudi in sobivanju ljudi z naravo. Človeštvo se lahko prilagodi nastajajočim spremembah le s prožnejšimi odzivi na spremembe in širšim naborom ustreznih odgovorov na dogajanja v naravi. Skratka, z vzdrževanjem prilagodljivega stanja, ki v vsakem trenutku spodbuja ekološke rešitve. Vedeti moramo, da se okoljske spremembe dogajajo znotraj nekih meja, in če so te presežene, se sistem preprosto sesuje, ker jih ne more kompenzirati.

Anton Komat: Zemlja ima srce

Delo razglaša najboljše ljudi.

Seneka

Drevo, gozd in zrak

Drevo, gozd in zrak nam narava da!
Drevo, gozd in zrak, naj vam oporo dam!
Drevo, gozd in zrak, naj sije sonce vam!

Žan Trontel

Osnovna šola Brezno Podvelka – Podružnica Kapla

Dobro za naravo – dobro za vse

Skoraj vsak dan se sprehajam po mariborskih ulicah. Vsi njegovi prebivalci že vse svoje življenje tako kot jaz gledajo, kako Maribor raste in napreduje na različnih področjih. Je čudovit, poln učenosti, ampak bi lahko bil tudi nekaj več? Ali bi mu do tega lahko pomagali mi, meščani, njegovi dolžniki?

V tem času nas na vsakem vogalu spremljajo volilni plakati. Kandidatke in kandidati si poskušajo naše glasove pridobiti z besedami: »Gre za naše mesto! Gre za nas!« Ali: »Naredimo Maribor spet veličasten!« Na pogled je vse lepo in prav, ampak ali jim bo po izvolitvi te obljube uspelo uresničiti? Po izkušnjah se bojim, da ne. Zgodba se ponavlja. Obljubljajo izboljšave, na koncu pa je rezultat razbita ter obarvana mestna hiša, Maribor pa z županom/županjo v zaporu.

To je sramota, a resnica je, da včasih na te reči nimamo vpliva. Lahko pa sami poskrbimo, da se nekatere izmed naših želja za Maribor uresničijo. Če bi se vsak posameznik vsaj malo »pobrigal« za probleme, ki so aktualni, verjamem, da bi bile spremembe vidne. Če pogledamo na primer kolesarske poti. Niso povsod jasno vidne ali pa jih sploh ni. Tukaj ne moremo ukrepati drugače, kot da se vozimo po urejenih predelih mesta. Šolam znižujejo sredstva, varčujejo na otrocih, namesto da bi malo znižali svoje plače. In da delajo tako velik »cirkus« z zviševanjem osnovnih, najnižjih plač! Sami pa prejemaajo po več tisoč evrov na mesec. Na te stvari nimamo vpliva.

Imamo pa moč, da posežemo v onesnaževanje okolja ter zraka. S tem bomo naredili nekaj dobrega za Maribor, Slovenijo ter za ves svet. Verjamem, da ste se že kdaj po opravljenem dobrem delu počutili pomembno ter lepo. Zakaj ne bi bilo tega občutka več? Če ločuješ odpadke in uporabljaš kolo ali greš peš namesto z avtom, ne boš živel nič manj ali bil prikrajšan za karkoli. Ko boš zaznal, kako ljudi pozivajo k skrbi za okolje, te bo prežljal prijeten občutek, da si naredil nekaj dobrega za naravo, za someščane, za Maribor. Lahko mu pomagamo tudi pri dosežkih in kulturi. Sodelujmo, vključimo se v dogajanje v našem kraju. Obogatimo našo kulturo s svojimi idejami.

Vsak lahko prispeva, da bo naš Maribor tak, kot si želimo. Tudi ti. Žal pa nimamo vpliva na vse. Stopimo skupaj in zadihajmo kot eno za našo skupnost, za naš Maribor.

Tarja Zupančič Danko

Osnovna šola bratov Polančičev, Maribor

KAKŠEN MARIBOR SI ŽELIM?

Živim v najlepšem mestu na svetu.
Toda tudi v najlepšem mestu je mogoče kaj
izboljšati. Ker imam psa, si želim velik
parji park, v katerem se bi lahko kužki
prosto igrali. Želim si tudi, da bi na
sematorjih za pse dlje gorela zelena luč.
Predlagam obnovo cest, Treh ribnikov, šol
ter Akvarija in Terarija. Želim si več
igral za otroke v mestnem parku, več
športnih površin in kolesarskih poti.
Logrešam tudi cenejše smučarske karte,
raztonj avtobusni prevoz za otroke in
brezplačno šolsko prehrano. V Mariboru
naj razvirajo številne priveditve za otroke.

Ronja Harb, 6.b
OŠ borcev za severno
mejo

29.3.2019

Človek, ki ni nikoli imel psa, je
zamudil čudovit del življenja.

Bob Barker

Če potrebujete prijatelja, si
nabavite psa.

Al Dunlap

So primeri, ko pes začuti potrebo,
da sledi svojemu gospodarju, in
so primeri, ko hodi pred njim.
Takrat pes usmerja človeka. Njegov
nezmotljivi voh išče ono, kar
somrak prikrije našemu pogledu.
Biti vodič je želja, ki se kot potreba
megleno javlja pri živali. Mar
žival ve, da je položaj kritičen in
da mora pomagati človeku, da
ga prebrodi? Najbrž ne. Mogoče
pa tudi ve. V vseh primerih je
nekdo, ki to ve namesto nje; ona
plemenita pomoč, za katero smo
že rekli, da v življenju pogosto
mislimo, da prihaja od zgoraj, a
prijaja od spodaj.

Victor Hugo: Pes čuvaj je lahko
angel varuh

Na primeru živali učim ljudi.

La Fontaine

O veličini naroda in o njegovi moralni razvitosti lahko sodimo po tem, kakšen je njegov odnos do živali.

Mahatma Gandhi

Da človek sme biti srečen, ko drugi okrog njega trpijo – kaj nikoli niste pomislili, kako je strašno to sebi dovoliti?

Stanislav Vinaver: Priče koje su izgubile ravnotežu

Pes ima v življenju en sam cilj: da podari svoje srce.

J. R. Ackerley

Rep psa maha s srcem.

Martin Buxbaum

Vse si lahko sposodiš –
odneseš v svoje življenje.
Le dušo moraš imeti svojo.

Neža Maurer: Igra za življenje

Kakšna naj bo moja domovina

Najbolj si želim, da bi Slovenija imela v vsakem kraju, najmanj en dom za oskrbovane živali. V tem domu bi skrbeli ranjene in jim nudili topel in varen dom ter jih hranili z zdravo hrano, imeli bi dovolj prostora za igro in spanje ter vedno umiravanje in kretanje. Zelo si želim, da bi se moje želje uresničile in bi pomagali ubogim živalim, da bi imele prijetno življenje.

Kristina Vogrin, Osnovna šola Bojana Iliča, Maribor

Mark Žapkar, Osnovna šola Vavta vas

Neli Ajdišek Laharnar, JVIZ Osnovna šola Dobrepolje

Narave, ki so krute do živali, pričajo o naravnem nagnjenju h krutosti. Ko so se Rimljani privadili prizorom pobijanja živali, so prešli k pobijanju ljudi in gladiatorjev. Bojim se, da je narava sama vcepila človeku nekaj gon po nečlovečnosti. Nihče se ne veseli, ko vidi, kako se živali igrajo in medsebojno ljubkujejo, nikogar pa ni, ki bi ne užival ob pogledu, kako druga drugo mrcvarijo in trgajo na kose.

Michel de Montaigne: Eseji

Ali je morda to, kar hodi po konci na dveh nogah, nekaj tako velikega, da si sme rod, ki se imenuje človek, lastiti oblast nad vsemi nami, ki z zanesljivejšim ravnovesjem hodimo po štirih?

E. T. A. Hoffmann: Življenjski nazori mačka Murra

Biti eno z vsem, to je življenje božanstva, to so nebesa človeka.

Friedrich Hölderlin: Hiperion

Ko preživimo sončen in lep dan v naravi, sami ali v družbi, vsrkamo vase obzorja, veter, daljave, del sončne poti in misli, ki prinašajo spokojni konec dneva.

Ivo Andrič: Znakovi pored puta

Živeti – umreti je usoda naša, a cilj nam je visoko posajen! Glej to drevo: za usodo nič ne vpraša, a večno se bori za svoj namen.

Oton Župančič: Živeti – umreti

Sodobna družba, ki ne pozna več miru, normalnega delovnega časa, primerne razsvetljave in ki nam vsakodnevno z reklamami na javnih prostorih, v časopisih in revijah, po televiziji in drugod vsiljuje načela potrošniške družbe, dolgoročno ne more prinesiti nič dobrega. Zato ob vseh spoznanjih naredimo, kar lahko, da se povrnemo k naravi v tisti meri, ki nam bo še omogočila srečno življenje.

Peter Novak: Zemlja ima srce

V Sloveniji si želim boljši odnos do zemlje, živali, nobene vojne. Da bi bile počitnice daljše in da bi bila pitna voda vsem na voljo.

Nejc Knavs
Osnovna šola Simona Jenka Kranj

DA BO VSEM LEPŠE

Niša domovina je madusa prekrasna dežela, katera se sebi skriva zamimivost in nam vsakej ponuja nova doživljanja, ki jih mi, državljani občamo ali pa pogosto sploh neopazimo. Lepota je dežela zelo majhna po površini, se sebi skriva toliko naravnega bogastva, da ga se takšni raznovrstnosti le redko najdemo kjerkoli drugje po svetu. Glavnica je tudi bogata zaradi različnih živalskih vrst. Tise pa so ogrožene. Brav te pa prepustijo naše naravno okolje in prostor se katerim beračo. Menim, da bi se moralo na področju ogroženosti in izumiranja živalskih vrst narediti veliko več, da se varčijo njihovo naravno okolje in da se ohranijo ljudi o pomembnosti prav vsake živalske vrste.

Pogujam na več družalnosti. Želim da bi se ljudje več posredovali. Pogosto, ko se srečujem po mestu ali se naravi srečam veliko ljudi, ki jih skoraj vedno pozdravim se upam na to, da mi bo kdo odzdravil. Vendar pa mi prav vedno tako. Ta pojav je se večjih mestih se toliko bolj pogost. Ljudje, ki živijo se istem mestu se bloku, pogosto me poznajo svoje sosedo. Uskladitvi hitro tempo, med šolo, obveznostmi, obvezno in raznimi dejavnostmi nam počasi jemlje naše sosedo, prijatelje in romance. Bi mladim opazim, da smo vse bolj oddaljeni drug od drugega. Družbenje se živijo, se kamernala socialna omrežja na pametnih telefonih.

Bolše so tudi socialne kartike. Ko si bili moji stari mladi so jim pogosto kazali slike lačnih otrok iz Srbije. Dames, da najdemo lačne ljudi me rabimo slike iz Srbije, najdemo jih za nočalom. Dobar primer so ljudje, ki čakajo na torel obrok pred Karitatom ali Rdečim križem. Kone takšni prizori karučno navzalošijo.

Učb sprohodu skozi mariborsko mestno jedro me zelo moti izumiranje le tega. Karučni trgovski lokali, propadajoča pročelja stanb, tramvajne ulice. Če karučen na kakšno stransko ulico se ta slika samo še nakabša.

Upričajem se kako je lahko naše mestno jedro izafibilo dušo? Um bolj kot karučen bolj mi postajajo jasne med se karučen omerjenimi temami in izumiranjem našega mesta. Bivalci Maribora smo doživeti in mestu karučenji ka makupe in velikih makupovalnih sredstvih. Namesto doživete sprohoda, ogledovanja karučenih izdelb, pohajkovanja iz trgovnice in trgovnic, srečevanje karučen in prijeto karučenji se njimi, se usedemo v avto, ki naj bi nas karučenji čim bližje rešeni trgovini. Namesto ogledovanja izdelb, karučen bulimo in pametne telefone.

Uram in verjamam, da lahko z majhnimi koraki in opozorili pridemo do bolj prijatne Slovenije. Karava je miručna nakladnica obilja. Kar mam karučenji vrste in rastline ter pretra narava vsake dan dokazujejo ka vse bi bilo dosti boljše, če bi namesto v male ekrane karučenji pogledali našo okolico. Ta je res lepa in postalo mam bi jasno, da lahko vsake posameznik doprineše k izboljšanju le te.

Katarina Vidovič

Osnovna šola Prežihovega Voranca Maribor

S.B

Snežinke prepevajo: Nihče nas ne opazuje, svet je tako slep! Zakaj je bog vse to ustvaril, če nihče nima časa, da bi to opazoval.

Stanislav Vinaver: Priče koje su izgubile ravnotežu

Tam po najboljših zmožnostih razpravljamo ne o slavi, ki je nekaj ničevega in otročjega, temveč o življenju samem in o nekem upanju na duhovno srečo ... Verjemi mi, zelo si boš čestital, da te niso premamili blagri tega sveta skoraj z nobenim srečnim uspehom, ki si ga tako žele nevedni ljudje.

Avguštin: Proti akademikom

Vzvišenost duše je resnično edino, kar je vredno na tem svetu in kar naredi človeka.

Marcel Proust: Un amour de Swan

Beseda urednika (8)

Resničen propad sveta je uničenje duha.

Karl Kraus: *Poslednji dnevi človeštva*

V Cervantesovem času je Evropa zmogla nekaj sto novih knjižnih naslovov na leto (v Sloveniji jih je 6000). Avtor enega izmed najboljših romanov vseh časov pa je opozoril, da človeštvo ne potrebuje veliko knjig, temveč dobre knjige. V polni jasnosti je pokazal, da so knjige lahko nevarne – Don Kihot je znorel beroč neživiljenjske viteške romane, v stanju kratkega stika z realnostjo pa je zaprosil sestro, da skuri njegovo knjižnico.

V »modernem« času številni spodbujajo branje, nihče pa ne opozarja na škodljivost branja knjig brez umetniške vrednosti in učlovečajočih sporočil (če se ne motim, je to zadnji storil Cankar v *Popevcicah milemu narodu*).

Tako je na področju likovnih umetnosti, glasbe ... – blagovna etika ne pozna svetosti. In stvaritve na področju umetnosti – prava umetnost je najmočnejši dejavnik učlovečevanja človeka – nastajajo in živijo po zakonitostih trga. In čedalje več je tistih, ki žgečkajo nizke strasti, narkotizirajo življenje, posurovljajo, razosebljajo, perejo možgane, poneumljajo; so dejavniki izrojevanja, izkoreninjenja, razčlovečenja. K temu pa največ prispeva država (*Ministrstvo za kulturo, Javna agencija za knjigo*; s področjem knjige imam največ izkušenj) s knjižničnim nadomestilom (nagrajuje avtorje najbolj izposojenih knjig, to pa so od nekdanjih knjig, ki poživljajo surove gone, opevajo ceneno spolnost) ter subvencioniranjem rokopisov (na osnovi izjave založnika ali avtorja), namesto da bi prebivalstvu brezplačno zagotavljala preverjeno dobre knjige. Zraven so *Društvo slovenskih pisateljev, Mestna knjižnica Ljubljana*, časopis *Večer* in drugi, ki ocenjujejo in nagrajujejo nove knjižne izdaje, na odločitve pa najmočnejše vpliva vzgib preračunljivosti. In tako naprej, tega je za obsežno knjigo.

Medtem ko odrasli še naprej častijo cesarjeva nova oblačila, je neka učenka tukaj zapisala, da zaradi neživiljenjskih pravljic vstopijo številni otroci v svet odraslih »s čisto napačno predstavo«, drugi učenec pa, da goveja glasba ne spada na ulice in trge.

Kdo je torej danes lahko dramilec?

ŽUBORENJE VEČNOSTI

Človek si z besedo sveti skozi temo.

Saša Vuga: Opomin k čuječnosti

Knjige imajo velik čar za tiste, ki znajo izbirati.

Michel de Montaigne: Eseji

Poiskati si moramo takšne umetnike, ki lahko iz narave svoje duše sledijo vsemu v bistvu lepemu in plemenitemu, da bo naša mladina živela v zdravem ozračju in bo deležna ugodnih vplivov lepih umetniških del, kjer koli se bodo dotaknila njenih ušes in oči, ji kakor sapa prinašala zdravja iz zdrave okolice in ji od mladih nog zbujala čut za posnemanje lepe besede, za ljubezen do nje in za soglasnost z njo.

Platon: Država

Ne v miru ne v vojni ne grem na potovanje brez knjig ... Zakaj nemogoče je povedati, koliko utehe in tolažbe imam ob misli, da so poleg mene in jih lahko uživam, kadar si tega zaželim, in ob spoznanju, v kakšno oporo so mi v življenju. To je najboljša popotnica, ki sem jo našel na svoji življenjski poti, in zato kar se le da obžalujem razumnike, ki jo lahko pogreše.

Michel de Montaigne: Eseji

Nina Medvešček, Gimnazija Celje - Center

Dobra knjiga – zanesljiv kašipot

Živimo v svetu, ki ni najbolj čudovit. Saj po njem vlada lakota, različne krize, prav tako vojne. Soočamo se s različnimi problemi v državi, šolah in tudi družini. Šele odrasli ljudje vidimo realno stanje, ki se dogaja. O njem beremo v časopisih, revijah, poslušamo na radiu, na televiziji.

A ko smo bili otroci, smo si ga zaradi različnih pravljic predstavljali drugače, predvsem lepše. Knjige so nas vodile v pravljična popotovanja, v katerih so nastopali principi in princeske ter razna mitološka bitja. Življenje v pravljici je bilo obarvano pozitivno, pa četudi je kdaj nastopil slab lik, ga je dobra stran vedno premagala. Zato smo kot odrasli ljudje vstopili v ta svet s čisto napačno predstavo. Zdelo se nam je, da bo vse potekalo lepo kot v pravljicah. A realno stanje ni tako. Svet je obdan s slabimi stvarmi in lahko nas skrbi, kako naprej. A kot ob vsakem problemu, se bo tudi tu našla rešitev.

Poskušamo se izobraževati, upoštevati nasvete naravovarstvenikov, kako zaščititi Zemljo, da bodo imeli tudi naši vnuki pitno vodo in svež zrak. Najtežje bo spremeniti miselnost ljudi, da bi spet postali dobri, odkritosrčni in prijateljski. V veliko pomoč so nam knjige, in to knjige, ki sijejo kot luč v temi. Kar je za današnje čase prav čudežno, saj se je večina ljudi modernizirala in si le malokdo vzame čas za knjige, ki nas opozarjajo na pošten svet in ga lahko polepšajo. Svetu grozijo številne nevarnosti. Lahko živimo zelo lepo, a le, če se za to odločimo in potrudimo. Lakoto bi lahko odpravili, če hrane ne bi metali stran, očistimo lahko tudi okolje z manjšo proizvodnjo odpadkov in tudi vojne lahko končamo, če s trezno glavo razmislimo in pozabimo na verske in materialne prepire. Na miren način bi bilo treba vse rešiti.

Čeprav je za današnji čas čudno brati knjige, se mi zdijo ljudje, ki to počnejo, veliko pametnejši, saj gledajo na svet s preudarnostjo in dobroto. Ti ljudje imajo nalogo, da ta svet rešijo.

Taja Korošec
Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

Ljudje se že kot otroci učimo olike, lepega vedenja. Ko se z nekom srečamo, se pozdravimo, si povemo veselo novico. Damo prednost starejšim, smo potrpežljivi v vrstah pred blagajno, moški pridržijo vrata ženskam, mlajši starejšim ... V naravi ne odmetavamo odpadkov.

Morali bi se naučiti živeti tudi brez telefona, se pogovarjati med seboj v naravi, se srečevati v knjižnicah in na lepih poteh ...

Lea Prelesnik
Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

Pa recimo, da hočejo te in podobne knjige samo zabavati; toda kako naj zabavajo, ko pa kar mrgoli v njih samih neverjetnih neslanosti? Ugodje, ki ga občuti duša, mora izvirati iz lepote in ubranosti, ki ju duša gleda ali zre v stvarih, ki jih predočujeta pogled ali domišljija; vse, kar je v sebi grdo ali neubrano, nas ne more navdati z ugodjem.

Miguel de Cervantes: Bistroumni
plemič Don Kihot iz Manče

Publika je tako neumna, da rajši bere novo kot pa dobro.

Arthur Schopenhauer

Boljše je, da ljudje ničesar ne čitajo, kakor da si kvarijo še nerazviti okus.

Ivan Cankar: Popevčice milemu
narodu

Laži, ki so nam po duši, kar cele požiramo, resnico, ki nam je trpka, pa srebljemo po kapljicah.

Denis Diderot: Rameaujev nečak

Branje je za duha kot telesne vaje za telo.

Richard Steele

Mnogo je lirikov, ki se jim ne da očitati ničesar; misli in čutov imajo, in imajo dovršeno formo; ali človek jih ne vzame rad v roko, in kadar jih čita, prestane brez vsake žalosti sredi verza. To so tisti pesniki, ki nimajo notranjega življenja: vsilili so se ljudem in uživajo nezasluženo slavo. Njihova dela so mrtvi kipi; niso jim znali vdihniti duše, ali pa je sami niso imeli. Ker se jim ne da očitati ničesar, in ker se ne da lahko dokazati, ali ima stvar življenja ali ga nima, zato jim stavijo kritiki in literarni historiki visoke prestole, občinstvo pa se jih boji ter se jih ogiba.

Ivan Cankar: Dragotin Kette

Ko berem Shakespeara, postajam večji, brihtnejši in plemenitnejši. Ko pridem do konca kakega njegovega dela, se mi zazdi, da sem na visoki gori ...

Gustave Flaubert: Correspondance

Ne zatekam se k modernim pisateljem, ker se mi zde stari polnejši in močnejši.

Michel de Montaigne: Eseji

Knjiga je svetilka v temi

Knjiga je svetilo v temi

Ko se ti zgodi,
da te dolgočas pesti,
Vzemi knjigo in se zabavaj,
Predstavljaj si da si vesoljec,
kemik, sportnik.

Poglobi se v knjigo in si
predstavljaj vse mogoče
in nemogoče.

Dobil boš nek topel občutek, ki
te bo pogrel in ti dal voljo.
Izvedel boš vse mogoče, kar
ti v življenju prišlo prav.

Ko pa se boš некоč znašel
v temi brez izhoda, črni
grozi, pomisli na zgodbo in
domišljijo in luč v temi
ti bo posvetila.

Nejc Kališnik 7.c

Zaradi moderne tehnologije (telefonov, računalnikov) se je človek oddaljil od sočloveka.

Marija Petrova
Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

Več prave umetnosti

Maribor je sam po sebi zelo dobro mesto, vendar mu manjka nekaj stvari, ki bi pripomogle k razvoju še boljšega mesta.

V Mariboru ni dovolj zanimivosti za najstnike. Čeprav poleti na Lentu vsako leto postavijo zabavišni park, Maribor potrebuje manjši zabavišni park, ki bi bil na voljo vse leto. Zdi se mi, da bi ta predlog bil zanimiv tudi za mlajše in starejše. Drugo največje mesto Slovenije potrebuje več programov izobraževanja ter usposabljanja za dijake, ki jim starši ne morejo nuditi pomoči s šolo. Umetnostna galerija Maribor je zelo cenjena v mestu, zaradi tega razloga bi lahko srednje ali osnovne šole tam izvajale pouk likovne umetnosti enkrat na teden.

Maribor je mesto glasbe, kadar koli se napotim na katero koli ulico ali trg pozno popoldne, slišim harmonijo novih melodij, ki prevladujejo po mestu. Veliko ljudi pa ustvarja tudi svojo glasbo, vendar je nikjer ne uspejo predstaviti, zato bi bila odlična ideja, da v Mariboru določimo prostor, kjer bi imeli živo glasbo vsak vikend, tam bi se lahko predstavili novi umetniki ali izvajalci glasbe. S tem ne mislim narodnozabavne glasbe, saj ze mi zdi, da ta preprosto ne spada v center mesta. Moj naslednji predlog bi temu mestu precej pripomogel in koristil, več finančnih sredstev bi se moralo porabiti za izobrazbo in umetnost ter manj za trgovine in druge nepotrebne reči, saj je predvsem umetnost v tem mestu zelo nerazširjena.

Maribor je mesto, porisano z grafiti. Čeprav so mi nekateri všeč in imajo zelo dober in globok pomen, bi se morali ostali odstraniti, saj so popolnoma nepotrebni. V drugem največjem mestu Slovenije bi bilo potrebno organizirati čistilne akcije večkrat na leto, saj je štajerska prestolnica precej onesnažena.

Upam, da bo Maribor nekoč varno mesto za vse, kakršnega si vsi želimo, in srčno upam, da se bo dobro ohranilo za naše bodoče rodove. Prav ti pa bodo mesto oblikovali tako, kakršno si zasluži biti.

Tine Rajič
Osnovna šola bratov Polančičev Maribor

*Peli so narodne pesmi – hripavo
kričanje brez melodije in brez
besed ... Ko sem jih gledal in
poslušal, mi je bilo slabo – slabo ne
od zatohlelega vzduha, ki je puhtel
iz krčme kakor iz apnenice, tudi ne
od alkoholnega smradu – temveč
slabo od srama in srda.*

Ivan Cankar: Slovensko ljudstvo in
slovenska kultura

*Če danes slišim pleh muziko
na trgu, namenoma korakam
brez ritma, ker ne pristajam na
sramoto tako primitivnega
odziva.*

William Golding: Free fall

*Ko slišim ruske ciganske romance
in naše »sevdalinke«, takšne,
kot jih pojejo v naših kavarnah,
začutim tisti boleči in pretresljivi
sram, sram zaradi ostudnega
hlinjenja občutkov, hujši od srama,
ki ga poznamo iz otroštva, ko nas
zalotijo nage.*

Ivo Andrić: Znakovi pored puta

*In zdaj pomislite na tisto
nesmiselno odkritje, ki je tipično za
naš čas, pojem »ustvarjalec«: tisti,
ki dela reklamne filme, televizijske
spote, modni kreator ter naslednik
Joycea in Flauberta, vsi so vkrcani
na isto ladjo, vsi nastopajo pod
istim pojmom.*

Bernard-Henri Lévy: Eloge des
intellectuels

Ker vse, kar izpoveš, ustvariš, mora najti pravi odziv pri drugih, mora nastati neko sozvočje med krikom tvoje duše in odmevom duše drugih, neko srečanje, spoznanje in zlitje v celovitost. Ti, ki igraš, pišeš, poješ, slikaš – karkoli že počneš od tega, vse mora odmevati v dušah drugih. Tvoj svet razpoloženja, tvoj svet veselja, žalosti, bolečin se mora nenehno zlivati z duhovnim, čustvenim svetom vseh ali vsaj večine ljudi.

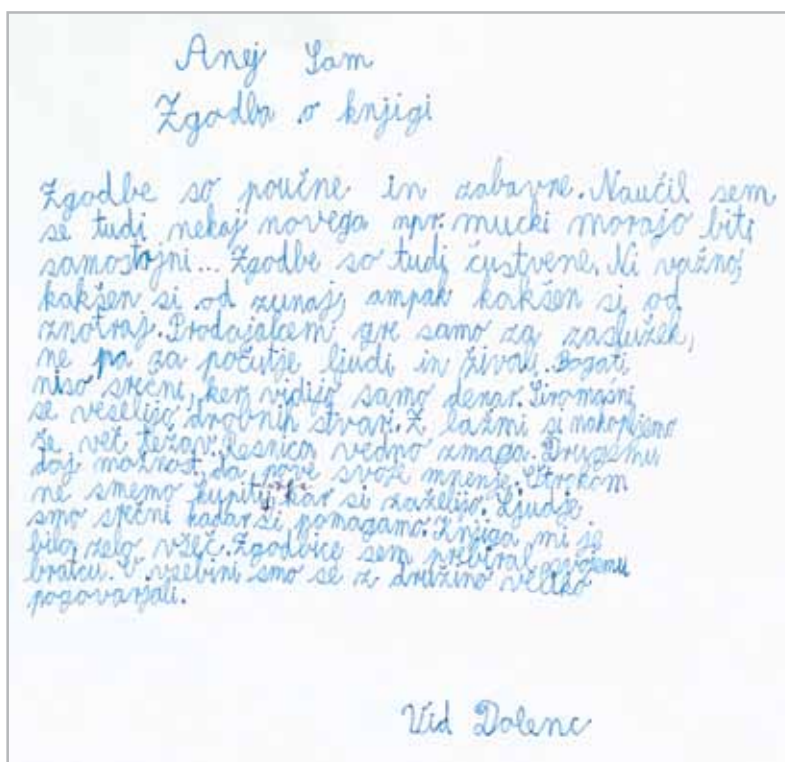
Miško Kranjec: Strici so mi povedali

Intelektualna rast se mora začeti ob rojstvu in se končati šele ob smrti.

Albert Einstein

Največja resnica pa je ta: resničen umetnik stoji zmirom v nasprotju in v boju s svojo družbo, s svojim narodom in s svojo dobo. Jaz trdim, da drugače ni umetnik. Izgovarjanje na lakoto, draginjo in kaj še vse – puhle laži! Če resničen umetnik ne more živeti, se obesi; tako je bilo od nekdaj. Kdor se prilagodi, ni bil nikoli umetnik.

Ivan Cankar: V pismu Cirili Pleškovi

Vid Dolenc,
Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica

Brina Rogleja,
Kosovelova knjižnica Sežana

Veste, kaj je naredilo danes iz poezije in predvsem iz filozofije mrtve črke? To, da sta se ločili od življenja. Grčija je črpala ideale naravnost iz življenja; tako da je bilo že samo umetnikovo življenje pesniško uresničenje; filozofovo življenje stvarna izpeljava njegove filozofije; tako da sta se filozofija in poezija tudi poznali, saj ju je povezovalo življenje, in je filozofija dajala snov poeziji, poezija pa je izražala filozofijo, in v tem je bilo nekaj čudovito prepričljivega. Dandanes lepota ne deluje več; delovanje se ne meni več za to, ali je lepo; in modrost opravlja svoje sama zase.

André Gide: Amoralnež

Pogoj, da bi prebrali tisto, kar je dobro, je, da ne beremo tistega, kar je nesmiselno: življenje je kratko, čas in moč pa omejena.

Arthur Schopenhauer: Über
Schriftstellerei und Stil

Naj vaša milost pokara sina, če bi zlagal satire, ki bi škodile tuji časti; tedaj ga le kaznujte in raztrgajte, kar bi napisal. Če pa bi zlagal sermone po vzgledu Horacijevem, v katerih bi grajal človeške napake na splošno, kakor jih je znal tako elegantno grajati Horacij, tedaj ne štedite s pohvalo.

Miguel de Cervantes: Bistroumni
plemič Don Kihot iz Manče

Beseda urednika (9)

Resnice moramo proizvajati.

Bertolt Brecht: Umetnikova pot

Vse, kar počnemo, je pravzaprav iskanje življenjskega smisla. Oddolžiti se življenju – je človekova prvinska in najgloblje ukoreninjena potreba. Če je ne zadovoljimo, v zadušljivi stiski smrt čakamo, nesrečni umiramo. Iščemo pa ga vsi – »navadni« in »posebni«, nemočni in vsemogoči.

Ali bomo življenjski smisel našli, je odvisno od tega, kje ga iščemo – na napačni ali pravi strani življenja; tako da častimo cesarjeva nova oblačila ali da grdobiji rečemo: Ne! Oziroma – s perspektive politikov – bom deloval kot državnik Solon ali kot diktator Neron.

Življenjski smisel torej iščejo tudi tisti, ki odločajo – sooblikujejo stvarnost, določajo širino cvetnega polja, na katerem se državljani življenjsko uresničujemo. Če pa je stvarnost za večino državljanov neznosna, to pomeni, da odločevalci potrebujejo glas narave, glas otroka in glas modreca. Potrebujejo zaradi državljanov in zaradi sebe. Zato je nešteto čistih src vzvalovalo in jim ta glas zagotovilo.

Sinovi Sonca so se že zdavnaj javno opredelili, vsem zanesljive kažipote osvetlili. Hölderlin je zapisal, da »je bolje umreti, ker si živel, kakor živeti, ker nikoli nisi živel«, Kosovel pa je vzkliknil: »Pogum, to je zdravje.« Oba sta strašnost slutila in opozarjala – Hölderlin: »Če se človek ne razvname na ponižanje, ga bo povozil črv.« Kosovel: »Meni drhti srce od strahu pred hlapčevstvom.«
Da, Sinovi Sonca!

Nesreča našega časa: ni visokih moralnih likov in vse svetosti so naprodaj. Ni Solona, ki bi kot državnik sledil ideji pravičnosti, ne glede na posledice. Ni Sokrata, ki bi se žrtvoval za narod. Ni Boetija, Galileja, Abelarda, Voltaira ..., ki bi se braneč resnico odločili za ječo. Ni Giordana Bruna, ki bi ponosno stopil na grmado in si tako življenje rešil, človeštvu srebrno stezo osvetlil. In ni Cankarja, ki bi se kot dramilec zaspale vesti na samotnost obsodil (tudi za mrzlo ječo na ljubljanskem gradu), pa še prezgodnjo smrt priklical. Teh junakov danes ni. In je naš čas brez miselnega in moralnega kompasa. Zato je vse možno kupiti – »strokovno« oceno umetniškega dela, akademski naslov, »znanstveno« analizo onesnaženosti okolja, izbris bolezni s seznama neke zdravstvene inštitucije, mesto na lestvici priljubljenosti ...

Vse je naprodaj, a nekdo ima neki plan in veliko denarja. In kje naj danes dobroželjni posameznik išče resnico; na kaj se lahko zanese v življenjskih dilemah? Predvsem na zakonitosti narave, glas otroka (v sebi ali tistega zraven) ter klasično literaturo in filozofijo. Le tako bo osvetljena steza, po kateri je, s pokončno hojo, v objemu srca in razuma, dosegljiv najvišji vrh – življenjski smisel.

Odrasli, predvsem odločevalci, naj še enkrat pogledajo in miselno predelajo naslova knjige in besede urednika.

ZAKRIČATI - BITI

Ljubezen matere je rodila ljubezen do grude. Ljubezen je žarela v sadikah, sadike so rodile. Dan se je krčil. Voziček za vozičkom pridelka je vozila vdova v svoj dom. Na njenem obrazu ni bilo obupa pred zimo.

V mojem srcu se je pa rodila nova misel, nova želja: Da bi mi bilo dano dobiti iz srca te vdove njeno vročo ljubezen do grude in vzeti pridnost iz njenih prstov, pa bi vse to posejal križem po njivi, ki je premalo ljubljena in premalo spoštovana od lastnih otrok! Ta njiva je domovina.

Fran S. Finžgar: Njiva

Ponos je v mojem srcu: kljub vsem naukom, opominom, očitkom, kljub zasmehu, zmerjanju in natolcevanju je vse moje življenje in nehanje služilo najvišji ideji: resnici! Kar sem videl z očmi, s srcem in z razumom, nisem zatajil.

Ivan Cankar: Bela krizantema

Spoštujem ljudi, ki tudi v nesreči ostanejo plemeniti.

Meša Selimović

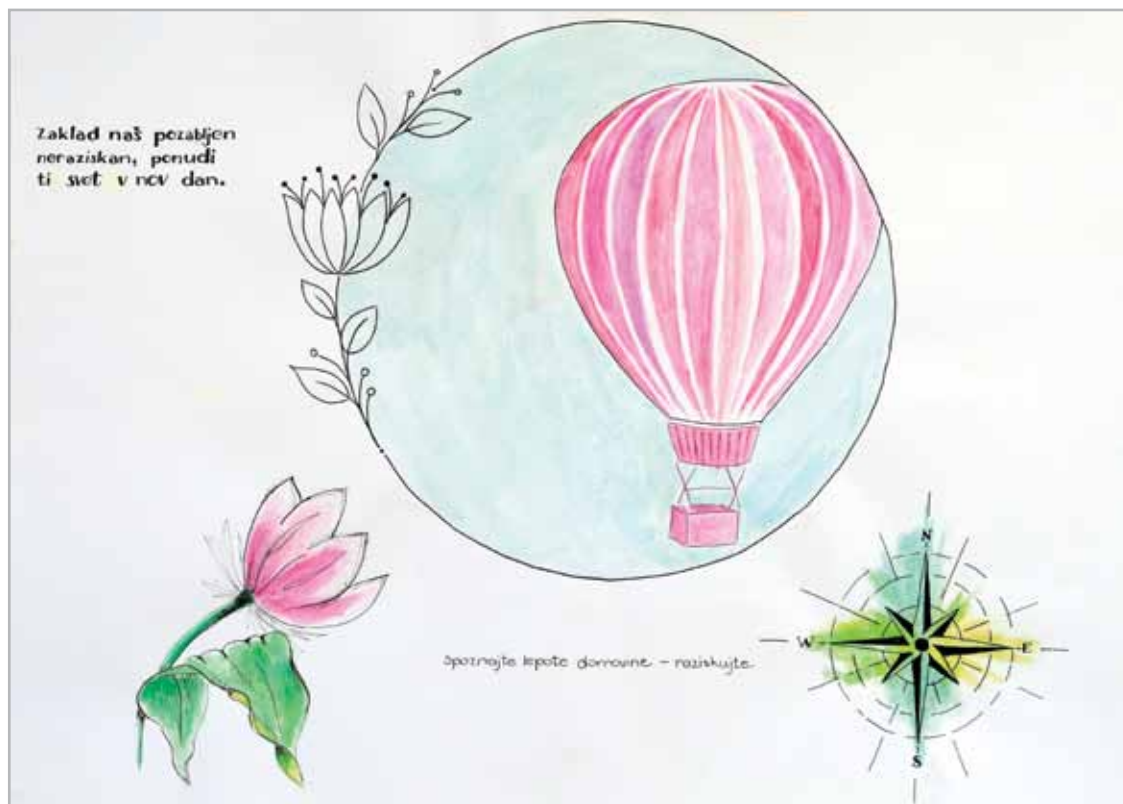
Iskanje

Iščem.
Mirno in tiho.
Lepšo prihodnost.
Iščem deželo z
»bogatimi« ljudmi, s srečnimi
Otroškimi očmi.

Kje si?
Iščem in iščem.
Vidim odsev želja.
Pa vendar,
Vse to so le želje,
Moje majhne želje, moje sanje.

Iščem,
Pa ne najdem.
Potreben je le pogum.
Pa še kar iščem.
Moč za korake, majhne korake.
Ti bodo spremenili
Našo domovino.

Ema Falnoga
Gimnazija Slovenske Konjice

Kakšno Slovenijo si želim (Maribor)

- da bi bilo več igrišč (prostora) za pse
- da ne bi bil nobeden lačen
- da bi vsi imeli dom
- da bi imeli boljše ceste
- da bi vozniki bolj previdno vozili
- da bi več ljudi ločevalo odpadke
- da bi bil bolj čisti znak
- da bi lepše ravnali z živalmi
- da bi pomagali živalim, ki nimajo doma
in jim priskrbeli hrano
- da bi revni dobili službe
- da bi se ljudje več družili in pogovarjali
- da bi bilo več pomoči starejšim ljudem
- da bi ljudje bili bolj samozavestni in bi
drugim želeli dobro

Lana Koren
OŠ Slave Klavore 7.a

Treba pa je tudi mladenču, da se že zgodaj navadi lepega in vztrajnega dela. Delo ni sramota, dejal je Kserksov očim. Znano pa je, da so vsi možje, ki so dosegli katero koli visoko stopnjo, bodi si glede umetnosti, bosi si glede znanosti, bili ves čas svojega življenja neumorno delavni. Lepó je slišati, kako poučuje Walter Scott sina, kakšen naj bode; on veli, da delo ne prepreči samó vseh hudobij, ampak tudi kratkočasi človeka; ono ga ne storí le telesno krepkega, ampak tudi duševno.

Dragotin Kette: Katere kreposti naj vodijo mladeniča na poti življenja?

Naj otroci spoznavaajo različne vere, naj opazijo, kako nezdružljive so, in naj se sami dokopljejo do sklepov o posledicah te nezdružljivosti. Ali je katera od ver »prava«, pa naj se odločijo samo, ko bodo za to dovolj stari.

Richard Dawkins: Bog kot zabloda

Zdrav človek je osebnost, ki živi v družbi in z družbo, njegov način življenja pa je takšen, da družba od njega ima korist.

Alfred Adler: The Science of Living

Ponos je v mojem srcu: kljub vsem naukom, opominom, očitkom, kljub zasmehu, zmerjanju in natolcevanju je vse moje življenje in nehanje služilo najvišji ideji: resnici!

Ivan Cankar: Bela krizantema

Intelektualec je človek, katerega razum opazuje samega sebe.

Albert Camus: Zapiski

Vendar nam govori nek glas, da je zločin biti slab.

Victor Hugo: Človek, ki se smeje

Na koncu te spirale relativizma, kategorije lepega, dobrega in resničnega nimajo več zaščitnika niti področja delovanja.

Francis Balle: Le mandarin et le marchand

Zmerom je dobro, če se zavemo, koliko škodljivcev ima naša mlada kultura na vseh koncih in krajih; koliko nadležnih muh, ki letajo okoli sklede ter so prepričane, da so povabljene na večerjo.

Ivan Cankar: Jakopičev paviljon

Slovenija, ki jo želim

Majhna, edinstvena, domača - tako bi opisala Slovenijo. S svojo posebno kulturo, običaji in navadami, tvorimo celoto, ki ji ni enake. In želim si, da tako ostane; da ostanemo edini, ki pečemo potico za praznike, edini, ki plešemo na Golico - to je samo naše.

A svet drvi naprej, s svetlobno hitrostjo se premikamo novi eri naproti in skupaj z nejasnim prelivanjem dneva v dan, ker se vsakemu ravno takrat nekam hudo mudi, prihajajo tudi spremembe. Sredi Pohorja nič več ne pojejo žage, in klopotec se na Goričkem oglasi samo še v znak običaja. Slovenija pomešana z ostalim svetom odkriva prihodnost Modrega planeta. Ljudje potujejo, narodi se mešajo - svet postaja globalna vas.

Lepo je spoznavati običaje drugih, prav je, da jih spoštujemo, moramo pa še naprej biti, kar smo. Še vedno nikjer drugje na svetu na pomlad ne srečaš kurentov, in to, da mizo krasi klekljan prt, je tudi lepa izkaznica slovenstva.

Mogoče nas tujina mami bolj kot ostale, ker nismo tako zelo veliki, ampak ali se zavedamo, kaj zapuščamo, ko odhajamo od tod? Verjetno ne, oziroma vsaj ne toliko, kot bi se morali. Živimo v lepi deželi s prekipevajočimi lepotami narave in kulturne dediščine; živimo v mirni deželi, v kateri je dovolj dobrin za vse.

Če v globalnem prepletanju ljudi in kultur ohranimo zavest o naši drugačnosti, spoštujoč posebnosti drugih, bomo živeli v Sloveniji, ki jo želim.

Daša Poklič

Gimnazija Slovenske Konjice

Kako lepo je ptici, ki leta svobodno po zraku brez strahu in skrbi ... Ali ni nekaj najlepšega, ko skupaj kolesarimo, se sprehajamo, se smejimo, radovedni in hvaležni?

Živa Kuhar
Osnovna šola Marije Vere, Kamnik

*Običaji so biserna ogrlica:
Odvéžite vozél in razniza se.*

Nicolas Edme Restif de La Bretonne

OHRANITI SLOVENSKE OBİČAJE

Želim si Slovenijo, ki ne bi utonila v plastiki in drugih odpadkih. Kjer živali ne bi umirale zaradi smeti.
Želim si Slovenijo, kjer bi vsak človek imel svobodno življenje. Ljudje bi imeli zagotovljene potrebe in potrebe, imeli bi izpolnjene nekatere želje. Prijatelji bi se dobro razumeli in se postavili drug za drugega. Vsaki bi vedno imeli nekoga, ki bi mu zaupali in ga imeli radi. Se veliko let bi imeli mir.
Upam, da bo v Sloveniji manj kraj in izotev v prometu ter umorov. Želim, da bi pridelali dovolj hrane za vse. Živalske vrste bi se ohranile in imele bi svoje bivališče. Poskobelni bi dajptice, ki se pozimi ne selijo v tople kraje, imele dovolj hrane. Rastline, živali in jedi, ki so značilne za Slovenijo, bi se ohranile še dolgo. Slovenski običaji pa se ne bi spremenili.

To si jaz želim.

Eva Prebil

Eva Prebil, Osnovna šola Črni Vrh

*Vsak človek ima pravico tvegati
lastno življenje, da bi si ga ohranil.*

*Jean Jacques Rousseau: Družbena
pogodba*

*Tvoje življenje bo težavno. V
tebi vidim nekaj, kar je žaljivo
za nizkotne duše. Zavist in
obrekovanje te bosta preganjala.
Kamorkoli te bo poslala božja
previdnost, povsod te bodo tvoji
tovariši sovražili; in če ti bodo
hlinili ljubezen, bodo to počeli
samo zato, da te bodo tem
bolj gotovo ogoljufali ... Tvoje
življenje naj bo čisto; to je edina
rešitev, ki jo vidim zate. Če se boš
trdno oklepal resnice, bodo tvoji
sovražniki prej ali slej osramočeni.*

Henri Beyle Stendhal: Rdeče in črno

To so ljudje, ki nimajo v svojem srcu ne umetniškega inštinkta in ne druge ljubezni, nego mogočno in globoko ljubezen do samega sebe. V politiki se ta pasma navadno ne pridruži nobeni stranki; če se pridruži, tedaj je čisto gotovo »zmerna frakcija«, to se pravi, ohrani si za hrbtno mostiček na drugi breg. Njih geslo je: »Res je, ampak!« Na tem bregu je »res«, na onem »ampak«, po sredi pa jadra zmerni poštenjak in se redi. Njegova cula je polna raznovrstnih prepričanj, njegovo pa ni nobeno.

Ivan Cankar: Govekar in govekarji

Toliko ovinkov, da bi se živelo!

Karl Marx: Cenzura in svoboda tiska

Naša bedna vrsta je ustvarjena tako, da tisti, ki hodijo po shojenih stezah, nenehno nastavljajo kamne tistim, ki nakazujejo nove steze.

Voltaire: Dictionnaire philosophique

Človek je poslanec celote. Kar čuti, da mora napraviti, mora napraviti za celoto.

Srečko Kosovel: Pravica

Aleksandra Sathya Račić, Gimnazija Celje - Center

Želim si da, bi v moji domovini,
bi eden hi mu bi lahko kaupala.

Pia Možic, Osnovna šola Selnica ob Dravi

VRNITI LEPE STARE ČASE

Maribor je čudovito mesto z svojo zgodovino. Rada živim v tem mestu a vseeno si nekaj želim. Želim si, da bi mesto bolj zaživelo. To pomeni, da bi imeli več priveditev za mlade kot za starejše, kjer bi se podružili ter uživali. Ter tudi več športnih dogodkov in skupno praznovanje praznikov na trgih. Da bi bilo več projektov mladih, ki bi pričarale novosti v naše ulice. Da bi bile stare hiše, ki že razpadajo in jim blede barva obnovljene. Imam rada umetnost ampak grafiti mi osebno ne polepšajo mest. Da bi ljudje sodelovali kot skupnost in si pomagali drug drugemu pri doseganju novih ciljev. Ter, da bi vrnili stare čase na primer veslanje na treh ribnikih in podobno. Vem, da to zmoremo če želimo. Zato pišem to v upanju, za boljše spremembe.

Ema Hanc 9.A

OŠ Borcev za severno
mejo

Ema Hanc, Osnovna šola borcev za severno mejo Maribor

Kljub temu jih prosim velike usluge: Če boste videli, gospodje, da je mojih sinov, ko dorastejo, bolj skrb bogastva ali česar koli drugega mimo kreposti, jim vračajte šilo za ognjilo, pa jih trapite, kakor sem jaz vas trapil. In če si bodo domišljevali na svojo prazno glavo, jih grajajte, kakor sem jaz vas, češ da zanemarjajo važne reči in mislijo, da so dobri za kaj, pa niso nič. Če boste tako ravnali, bom prejel pravico iz vaših rok — jaz in moji sinovi. Zdaj je pa čas, da gremo, jaz v smrt, vi v življenje. A kateri gremo v boljše, je vsakomur prikrito razen bogu.

Platon: Apologija (Sokratov zagovor)

Bogu hvala, ne bom umrl nevredne smrti!

Friedrich Hölderlin: Hiperion

Ravnaj tako, da se lahko načela tvoje volje vgradijo v splošni zakon.

Immanuel Kant: Kritika praktičnega razuma

Niti v nebesih niti na zemlji ne znamo s pravičnim besom ljudstva še početi kaj poštenega.

Peter Sloterdijk: Srd in čas

Grem, kot sem živel – poravnan!

Saša Vuga: Opomin k čuječnosti

Vsak upor se začne kot logično izgovorjena misel.

Miroslav Krleža: Panorama pogleda, pojava i pojmov

Veliko bolj pomembno od navadne tehnike, psihično posiljevanje prebiva v neki novi demonski umetnosti: v posredovanju instinktov v korist ideologije. Po Hitlerjevem navodilu je Goebbels zahteval od nemškega prebivalstva, da poslušajo radio pri najvišji glasnosti pri odprtih oknih, da se tako nova misel razširja po vseh domovih.

Francis Balle: Le mandarin et le marchand

Ne morete si misliti, kako je človeku, kadar umira. Spomni se, da ni v svojem življenju napravil ničesar dobrega, ničesar velikega, in od žalosti in kesanja umira tudi njegova duša.

Ivan Cankar: Popotovanje Nikolaja Nikiča

Želim živeti v državi, kjer lahko vsakdo postane to, kar želi, ne glede na ocene, saj se nekateri težje učijo. V državi, kjer se spoštuje živali in kjer ne bi bilo revščine. V državi, kjer bi bili vsi ljudje prijazni in nezamerljivi. V državi, kjer ne bi bil nihče zahrbtnen in nesramen.

Emma Podberšič

Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Ozdraviti družbo

Živim na vasi, ki je razmeroma majhna, brez pločnikov, a hkrati je veliko pešcev. Vsi se večinoma poznamo, smo povezani. Bolj ali manj se spoštujemo in si priskočimo na pomoč, ko katera gospodinja pozabi kupiti sladkor ali ko neurje strese kakšen strešnik s strehe. Zavedamo se tudi, da je na drugi strani mrežne ograje človek, ki živi nedaleč stran. Pri nas imajo verjetno največji pomen pozdrav, nasmeh in topla beseda.

Potem pa pride ponedeljkovo jutro, ko spet vstanem iz postelje v naši zeleni vasi s prelepim razgledom na okoliške griče in se odpravim v sivo, hladno mesto, kjer se še ptice držijo vsaka zase. Izstopim iz avtobusa in pozdravim prvega mimoidočega, ki me samo mrtvo hladno oplazi s pogledom. V tem trenutku se spomnim, da nisem več doma, da ljudje tukaj niso tako pristni. Ti ljudje te na ulici ne pogledajo, ko grede mimo tebe. Velikokrat sama sebe zalotim, da vsakega posebej z mislimi rotim, da mi vrne pogled in se mi nasmehne, da se mu lahko nasmehnem nazaj brez tistega odurnega občutka nelagodja in sramu.

Najbolj žalostno pa je, da vsi, res prav vsi vidijo in dobesedno buljijo v človeka, ki leži na klopci sredi parka pri $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ in je slabo oblečen, v človeka, ki hodi okrog in se pogovarja sam s saboj, ker je poseben, ali pa ima duševne težave. Ali v nesrečnika, ki kleči pred Hoferejem na Teznu in ima sklenjene roke. Vsi vse to vidimo. Vsi opazujemo. Ampak ne pomagamo. Večina se jih samo zmrduje, celo zmerja in zasmehuje. Ljudje se ne zavedajo, da velikokrat človek ni sam kriv, da je brezdomec, alkoholik, psihiatrični bolnik ...

Torej največji problem ljudi je, da so odtujeni, nepovezani, neprijazni, mislijo le nase in da bodo sami izpadli najboljše, če se bodo komu posmehovali. Ampak kaj bi jim zamerila? Tako so naučeni. Taka je miselnost današnje družbe in očitno vsem tako odgovarja, meni vaškemu dekletu, pa ni vseeno. Ne, še več, prav jezna sem!

Kako pa naj to spremenim? Ne morem. Če bi želela, da je drugače, bi morala spremeniti družbo, kar meni sami ne bo uspelo. Lahko pa poskušam s socialnimi omrežji.

Karolina Rojko

Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor

Zopre pranja močiganov

Kajti, kam hitiš?

Pred kom boiš?

Kaj iščeš?

Postoj neizakano dete!

Z drobnimi koraki z doleč potuje
in osebno veča kuje.

Ne trgaj zelenih jagod.

Veri se okoli sebe.

Lepota je v rebi, ki jo vsak dan prečkam,
veča je, ko nis prečkam ceste,
modrost je, da so najboljše stvari zastoj,
ramota je piloznost, da spoznaš svoj pravi jas.

Poslušaj z lastnimi ušesi,
glej z odprtimi očmi,
kupi s svojim srcem
in ne prodaj se.

Katja Kačinarji Kravanja, F. l.
OŠ Prežihovega Voranca Maribor

Med ljudmi, ki sem jih srečal,
je tudi takšen, ki uživa največ
radosti. Misli čutno. Ne more se
odreči staremu vinu niti novi ideji.

Bertolt Brecht: Galileo Galilei

Da spozna rožo, nekdo uporabi
geometrijo, drugi pa metulja.

Paul Claudel: Črni ptič v vzhodnem
soncu

Treba je biti pokončen, ne
poravnan.

Mark Avrelij: Misli

Kuj me, življenje, kuj! –
Če sem kremen, se zaiskrim,
če jeklo, bom pel,
če steklo – naj se zdrobim.

Oton Župančič: Geslo

Umetnost se je industrializirala in namesto romantičnega zanosa za lepoto se danes producira blago. Nevrastenija, histerija in pornografija, kot blago za nevrastenične in histerične potrošnike. Absolutna zmaga seksusa! Ženska se danes uresničuje v infantilnem oboževanju mode. Hetera premaguje patriarhalno mater. Likovne veščine in umetnost nasploh prehajajo v dekoracijo in obrt.

Miroslav Krleža: Izlet u Rusiju

Maruša Penič, Gimnazija Celje - Center

Najlepša dela ljudi so trdovratno žalostna.

André Gide: Amoralnež

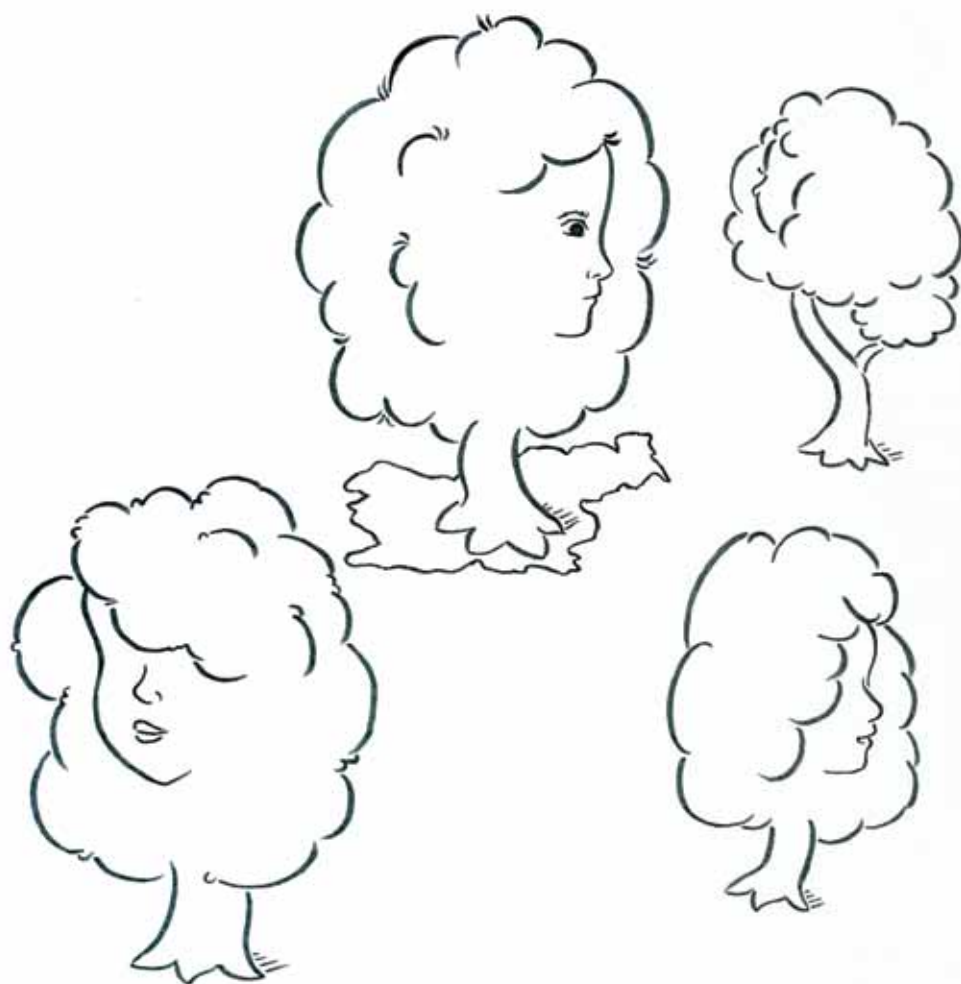

Zala Vozelj, Gimnazija Celje - Center

Živeti pomeni: nositi odgovornost za pravo odgovarjanje na življenjska vprašanja, za izpolnitev nalog, ki jih življenje vsakomur postavlja, za izpolnitev zahtev te ure.

Viktor E. Frankl: Psiholog v taborišču smrti

sama je lipa
tega se ne zaveda
le druge gleda

Larisa Pirnat, Gimnazija Celje - Center

Trpljenje in bolečina sta zmeraj
obvezni delež široke zavesti in
globokega srca. Resnično veliki
ljudje morajo, se mi vidi, prenašati
na svetu veliko žalost.

Fjodor Mihajlovič Dostojevski:
Zločin in kazen

Kako naj se človek še drži življenja,
če ne more več nikomur storiti nič
dobrega?

André Gide: Ponarejevalci denarja

Oh, žalostni časi, ki ne dopuščate
ne misli ne junaštva!

Meša Selimović: Tvrđava

V vseh točkah je volja nesmrtnih
ljudem nejasna.

Solon: Elegije

Uspeh krvnika je v mojem porazu.

Radomir Konstantinović: Ahasver

Vrtnice ne morete utrgati brez
trnja!

*Karl Marx: Cenzura in
svoboda tiska*

*Zgodovina je kakor nekaj svetega;
biti mora namreč resnična, in kjer
je resnica, tam je Bog, v kolikor je
resnica. Kljub temu pa so na svetu
ljudje, ki pišejo in proizvajajo
knjige do pike tako, kot bi krofe
delali ... zgodovinopisce, ki se
poslužujejo laži, bi morali sežgati
kot ponarejevalce denarja.*

*Miguel de Cervantes: Bistrourni
plemič Don Kihot iz Manče*

*Pravičnejša porazdelitev
globalnega bogastva bi bila
najboljše zdravilo za naše
depresivne industrializirane
družbe, hkrati pa bi rešili
milijone ljudi strašnega
trpljenja, ker nimajo možnosti
niti za najosnovnejše dobrine
– hrano, vodo, primerna
bivališča, zdravstveno varstvo in
izobraževanje.*

Rok Kralj: Za-misli

Naša dežela

Mir bo takrat,
ko imel se boš rad.
Ko rad boš imel še druge ljudi,
v našo deželo se mir naseli.
Čisto okolje, dobra hrana
in svež zrak,
zdrav bo tako čisto vsak.

Kaja Bavec Žumer
Osnovna šola Simona Jenka Kranj

Slaba država

Živimo v časih, ko smo ljudje vedno bolj nezadovoljni s svojo državo, neučinkovitim sodstvom, politiko brez vizije in ugašajočim gospodarstvom, zato se sprašujem, kakšno Slovenijo si želim, predvsem pa, ali so moje želje realne in uresničljive ali so to zgolj sanje.

Želim si socialno državo, da nihče v tem času obilja ne bo lačen, da ne bo nikogar zeblo in da bodo vsem ljudem enako dostopne osnovne oblike pomoči. V zdravstvu naj bodo zaposleni dobro izobraženi, usposobljeni in opremljeni delavci, ki se bodo zavzeto in prijazno posvetili bolnikovim težavam, mu pomagali in ga spoštovali kot celostno bitje. Izobraževalni sistem naj omogoča razvijanje posameznikovih kompetenc za delo, omogoča naj osebno rast in nadgradnjo z uporabnimi in smiselnimi znanji. Politični predstavniki naj bodo posamezniki, ki so sposobni vodenja in bodo v skladu s svojimi prepričanji odločali etično in strokovno. Najbolj osnovna vrednota pa je – kot je vedno tudi bila – skrita v besedi: mir. Zelo enostavna beseda, a težko dosegljiva vrednota, za katero si moramo prizadevati prav vsi.

Rebeka Dekleva
Gimnazija Ilirska Bistrica

Bojana Munjiza, Šolski center Postojna

Toliko reči je v življenju, ki smo se jih bali. Po nepotrebem. Živeti bi bilo treba.

Ivo Andrić: Znakovi pored puta

V spoznanju o lastni ničevosti in nemoči, obstaja meja sramote, čez katero človek ne more, in od tod naprej začčenja čutiti nepopisno naslado v sami svoji sramoti ...

Fjodor Mihajlovič Dostojevski: Idiot

Zlo delam tudi, kadar nič ne delam, ko puščam zlo in dobro pri miru.

Meša Selimović: Tvrđava

Če se zločini kopičijo, postanejo nevidni.

Bertolt Brecht: Umetnikova pot

Najnevarnejši je tisti sovražnik, ki ga opogumlja stiska.

Seneka

Bolje je biti nesrečen, a vedeti, kot srečen živeti v zablodah.

Fjodor Mihajlovič Dostojevski: Idiot

Smisel mojega življenja je v moji
eksistenci sami, ne v mojem
imetju, je v meni, ne zunaj mene.

Anton Trstenjak: Skozi prizmo besede

Nika Per, Gimnazija in srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik

Kadar črno postane belo, nekateri
pravijo: »V bistvu je še vedno
enako.« Drugi pa, kadar postane
barva le za neznaten odtенок
temnejša, rečejo: »Zdaj se je pa
popolnoma spremenilo.«

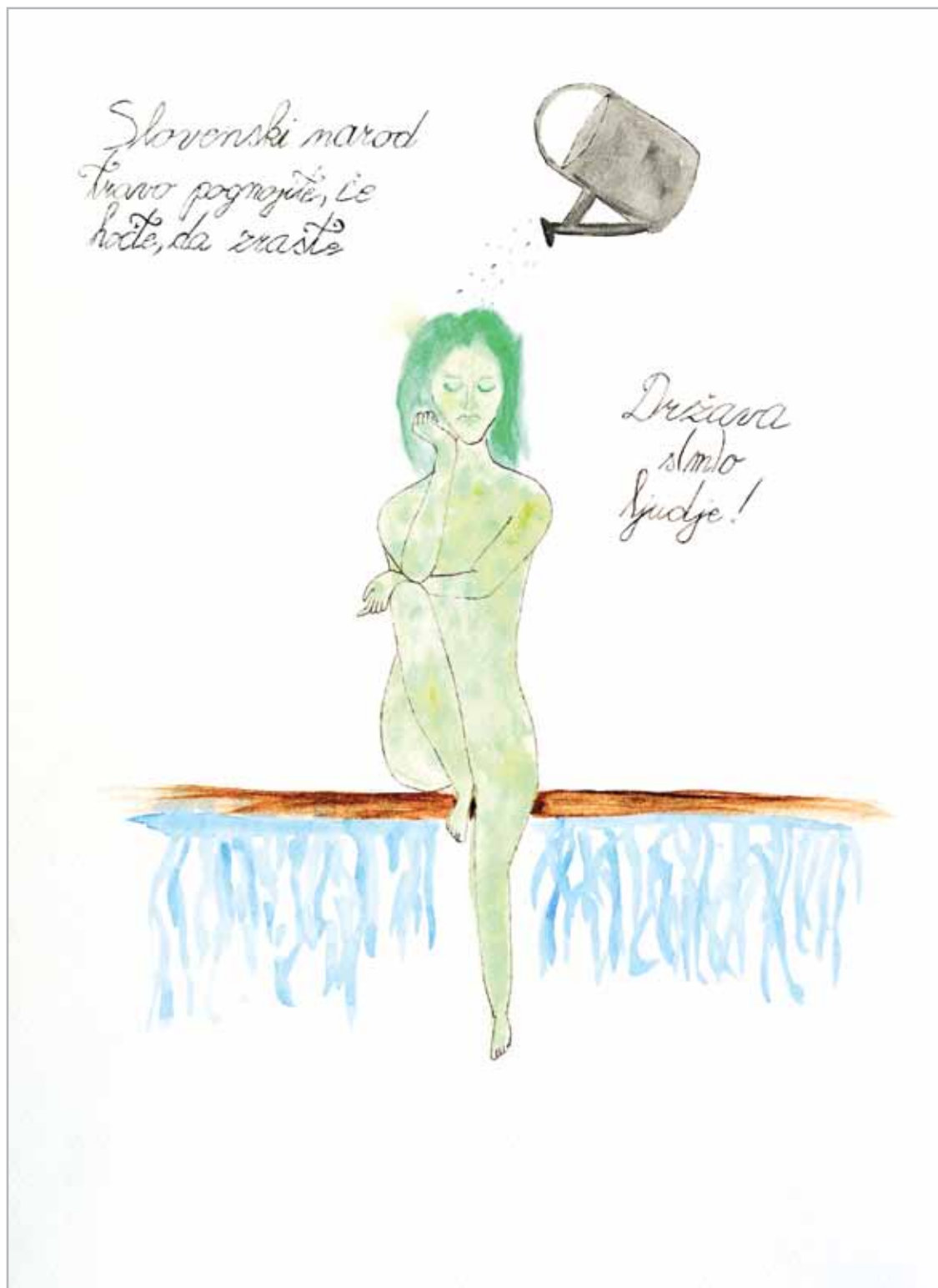
Ludwig Wittgenstein: Kultura in
vrednota

Če smo preigrali vse možnosti,
da bi pedagogizirali katastrofo,
in razumeli njihovo nujno
neuspešnost, so refleksi bega, ki je
naredil zgodovino, zaprte vse poti
naprej.

Peter Sloterdijk: K filozofski situaciji
alternativnih gibanj

Eva Šket, Gimnazija Celje - Center

Brina Maček, Gimnazija Celje - Center

*Ne slediti duši vodi velikokrat v
prepad, toda slediti ji pač menda
tudi. Najbolje je, da greš, zakaj to
je večje.*

Friedrich Hölderlin: Hiperion

*Igrajo drame o ljubezenskem
trpljenju, nihče pa ne vidi dram,
ki razdirajo dušo človeku, ki stoji
med »hočem« in »moram« ...*

Maksim Gorki: Malomeščani

*Drevo raste in se razvija po svoji
volji; človek pa si je dal obrezati
vejevje in se počuti dobro pri tem,
– zakaj odslej je nemogoče, da bi
zrastel hrast čez vrbo.*

Ivan Cankar: Kralj Malhus

*Resnično nihče nima v višji stopnji
upravičenosti do naše častitve
kakor tisti, ki ima nagon in moč za
pravičnost.*

Friedrich Nietzsche: Času neprimerna
premišljanja

O, Evropa! ... Tvoja stara basen se utegne še enkrat spremeniti v »zgodovino« – še enkrat utegne neznanstvena neumnost zagospodovati nad teboj in te odnesti! In pod njo ni skrit noben bog, ne! Samo »ideja«, »moderna ideja«! ...

Friedrich Nietzsche: Onstran dobrega in zlega

RAZOČARANJE

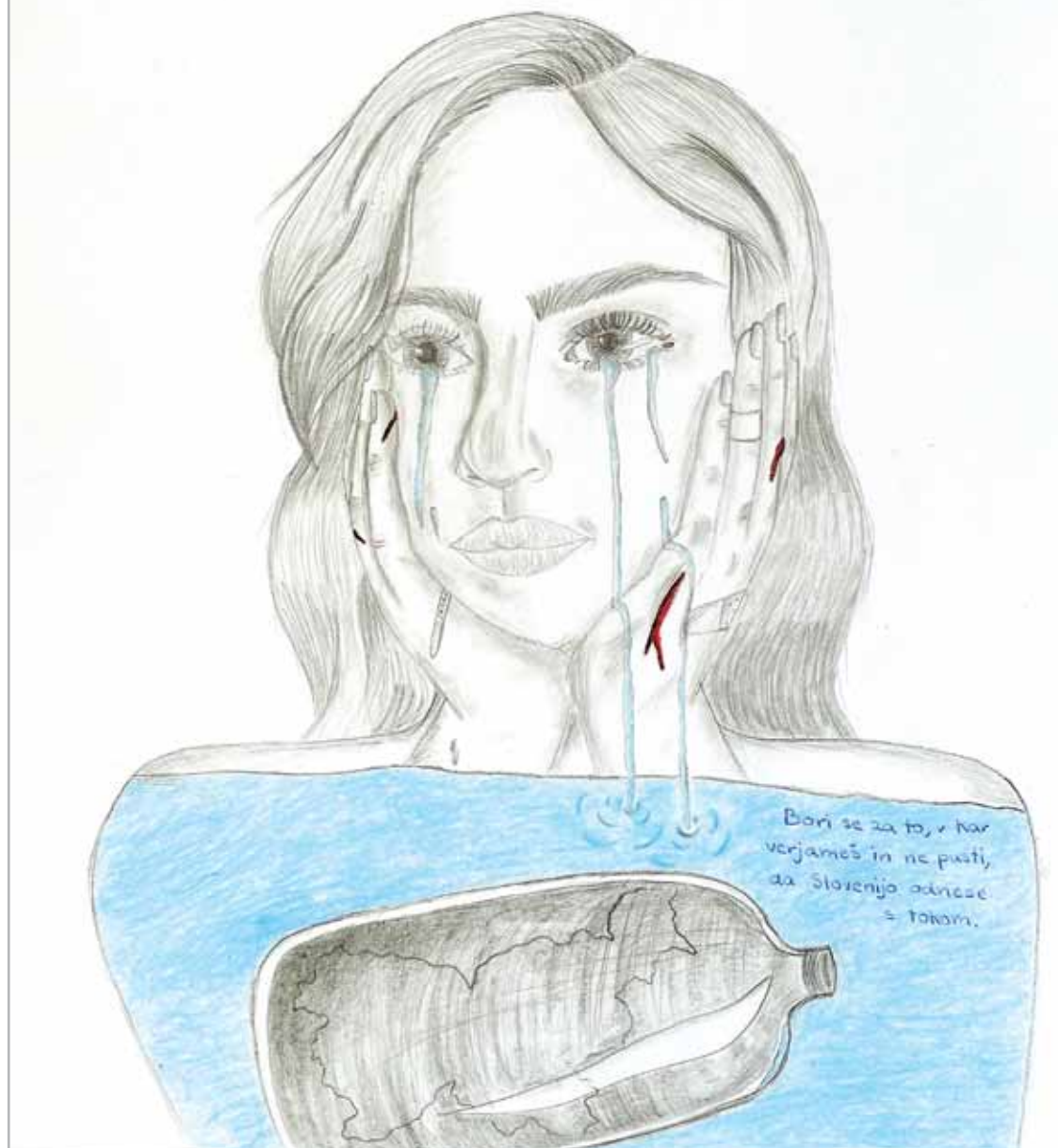
Smrt je legla na moje srce,
ogenj pod skalo pa ni zamrl;
ubijaj, kriči, zatiraj me,
jaz se bom uprl.

Zlati oltar med sivim kamenjem,
vem, kdo ga je razdrl;
jaz pa ga obnovim z vstajenjem,
jaz se bom uprl.

Smrt je legla na moje srce.
Mislila je, da se bom strl.
Ali duh, ki je v meni do zadnjega dne,
bo klical: jaz se bom uprl.

Srečko Kosovel

Vode veliko –
slonim na trdnih dlaneh
v solzami v očeh.

Beseda urednika (10)

»Sramoval sem se, ker me je verjetna sodba občinstva naredila tako pretirano prilagodljivega,« je zapisal Hölderlin v predgovoru k *Hiperionu*.

Človek, ki je vzvišeno sledil etičnemu ustroju antike in je ostal samomorilsko neprilagodljiv do zadnjega diha, se je sramoval prilagodljivosti. Kako to razumeti? Spomnimo se še enkrat na Wittgensteina: »Kadar črno postane belo, nekateri pravijo: 'V bistvu je še vedno enako.' Drugi pa, kadar postane barva le za neznamen odtенок temnejša, rečejo: 'Zdaj se je pa *popolnoma* spremenilo.'«

Kdajpakdaj se na »spremembe barve za neznamen odtенок« niso odzivali niti najvišji moralni liki. Ne glede na razloge – vpliv okolja, nevarnost, utrujenost, nepozornost ... – so to obžalovali. Preprosto: učlovečen posameznik nikoli – niti ko gre za smrtno nevarnost – ne sme pozabiti na človeško dolžnost. Hölderlin se je zavedal, da vsebinsko ni razlike med spremembo za neznamen odtенок in prehajanjem belega v črno. Spremembe za odtенок pa so nevarnejše – manj so opazne in jih večina sprejme kot »nič takega«. A odtенок na odtенок, in belo preide v črno. In je za večino »v bistvu še vedno enako«.

Obvestilo *Statističnega urada* pred tremi desetletji o 10.000 nezaposlenih v Sloveniji je precej vznemirilo takratne odločevalce, pa tudi javnost. Zaradi 150.000 danes nezaposlenih se nihče ne vznemirja. Takrat ni nobenemu direktorju prišlo na misel, da ne bi plačal prispevka za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje zaposlenih, danes pa je to »redno« stanje. Številni pred tridesetimi leti spodobni posamezniki, danes podrejene brutalno izkoriščajo, skupne blagajne ropajo, poštene izsiljujejo, razčlovečajoče življenjske prakse propagirajo, duhovno ozračje zastrupljajo, življenje raznaravljajo, najbolj umazane naloge za denar opravljajo – pratemelj obstoja razgrajujejo. Praviloma nemoteno delujejo, ker so se po odtenkih spreminjali, na odtenke pa se nihče ne odziva.

Nekatere napovedi o strašnosti bivanja čez nekaj desetletij, se večini zdijo povsem nerealne ali vsaj pretirane. Niso pa nič bolj nerealne, kot so se zdele napovedi številnih zastrašujočih, danes normalnih pojavov. Dovolj je spomniti se na Huxleyjev *Krasni novi svet* – v času izida (1932) je bila večina prepričana, da se apokaliptične napovedi nikoli ne bodo uresničile. Uresničile pa so se vse, številne prej, kot je avtor predvidel. Kot nerealna, je bila zamolčana moja knjiga *Kam greš, Evropa* (2008) – številne »nerealne« napovedi pa so že naša stvarnost, druge bodo kmalu. Izogibajoč se konfliktu – odzivati se na vsak odtенок, zoperstavljanje vsaki, tudi najmanjši spremembi na slabše – se točasni posameznik prilagaja. To pa ni naravno stanje – človek je izvorno razvijajoče se bitje – prilagodljivost je merilo duševnega nezdravja, konflikt pa zdravja. Učlovečen posameznik se prilagaja le *višjemu* – z *nižjim* je nenehno v konfliktu. Tako je od nekdanj – od Heraklita in Sokrata, preko Boetija, Danteja, Erazma Rotterdamskega, Giordana Bruna, Galileja, Spinoze, Swifta, Voltaira, Schopenhauerja, Zolaja, Nietzscheja, do Cankarja in Kocbeka.

Kakšen lep poklic: biti človek na Zemlji.

Maksim Gorki

Posebnost, posebna strašnost našega časa: tudi misleci so se prilagodili – dramilne javne besede ni, »svet ne osvetljuje več nobena zavezujoča luč« (Hölderlin). Kot eter čista srca otrok izročamo do strašnosti zbrutalizirani in raznaravljeni stvarnosti. Boleče do neznosnosti. Zrak bi moral biti prežet s krikom protesta ozaveščenih odraslih – krika ni. Zato ta krik otrok.

Zaradi krika svobodnega srca, bo ta knjiga živa. *Jasa* pa vse otroke, ki še niso »zakričali« in si to želijo storiti, vabi: napišite ali narišite, kakšno Slovenijo si želite. Vaš »krik« bomo objavili v naslednji izdaji. In knjiga bo čedalje bolj živa, močnejša. Odraslim, predvsem odločevalcem, bomo povzročali nemirno vest. Z nemirno vestjo pa je težko živeti – ne moreš zbežati, nimaš se kam skriti. Edina rešitev je – spremeniti se!

Sporočilo knjige razširjajo tudi:

OBČINA VOJNIK

Občina Selnica ob Dravi

Občina Markovci

MESTNA OBČINA
KRANJ

OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM

Občina Destrnik

Občina Dravograd

OBČINA ČRNOMELJ

POLNO ŽIVLJENJE V LEPEM KROGOTOKU NARAVE

Polno življenje je možno le, če živimo z vsemi deli telesa. Vsi deli telesa pa se lahko pravilno razvijajo le v lepem krogotoku narave.

Mi smo ozavestili večno resnico: Skrbeč za naravo, skrbimo za človeka – skrbeč za človeka, skrbimo za naravo. Vse je povezano. Zato v naših dejavnostih najdete vse, kar potrebujemo za doseganje polnosti življenja.

NACIONALNI LABORATORIJ ZA
ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO

NACIONALNI LABORATORIJ ZA ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO
Prvomajska ulica 1, 2000 Maribor

Telefon: +386 2 45 00 100 ● Email: info@nlzoh.si ● Web: www.nlzoh.si

100 LET NEGUJEMO GENERACIJE

 TOSAMA
Negujemo generacije od 1923

V Tosami že od leta 1923 skrbimo, da so izdelki za vašo nego in dobro počutje takšni, da jim lahko popolnoma zaupate. Varni so, zanesljivi in kakovostni, ker jih razvijamo z mislijo na vaše zdravje, ker zanje izbiramo najboljše, po možnosti samo naravne materiale, in jih izdelujemo v skladu z mednarodno regulativo in standardi.

IZDELKI TOSAME ZA NEGO VSEH GENERACIJ - TUDI VAŠE DRUŽINE.

www.tosama.si

vivamel
Majsko prvo leto

NATURA
Femina
ORGANIC

JASMIN
nature

to.to

PikaZoo

vrteks

Terme Olimia

**Kjer trenutki
s svojimi bližnjimi
postanejo res dragoceni!**

www.terme-olimia.com

BODIFIT® JE NAJVEČJA SLOVENSKA FITNES ORGANIZACIJA,
KI SKRBI, DA FITNES POSTANE NAČIN ŽIVLJENJA.

DA JE FITKO FIT, MORA V BODIFIT ZAVIT!

SKRB ZA ZDRAVJE, VITALNO TELO.
DANES LAHKO ZAČNETE.

MY WAY OF LIFE.
YOU BELONG HERE.

FITNES ~ VODENE VADBE ~ PILATES ~ PREVENTIVA ~ WELLNESS

BODIFIT je slovenska mednarodno uveljavljena znamka, ki predstavlja strokovnost na področju rekreacije, fitnesa in wellnessa. Širimo ozaveščanje o pomembnosti redne rekreacije ter zdravega načina življenja. Z nami je zmeraj zanimivo, dinamično, aktivno in zabavno. Prepričajte se! Za vadbo potrebujete voljo in veselje – za strokovno vodstvo, nadzor in zabavo poskrbimo mi – strokovni člani **BODIFIT PROGRAMA**.

KAJ MORATE VEDETI, PREDEN ZAČNETE ZARES?

- Ovrzite dvome, pozabite na izgovore, opogumite se, sledite svojim željam in si privoščite FIT način življenja! Zaslužite si ga, mar ne?
- Prepustite se nam, da vam izberemo vadbo, ki vam najbolj ustreza glede na vaše želje, zdravstveno stanje in počutje.
- Na vadbo pridete v športnih oblačilih, v katerih se dobro počutite, s čistimi dvoranskimi copati, z brisačo ter s platenko vode.

Svetujemo vam, da pred koriščenjem bona pokličete vaš najbližji BODIFIT center in si rezervirate brezplačen osebni posvet z inštruktorjem, trenerjem. Skupaj bosta izbrala vadbo, ki vam najbolj pristaja.

**NE ČAKAJTE NA JUTRI -
POKLIČITE ŠE DANES!**

INDIVIDUALNA VADBA V FITNESU - Na voljo je kar 7 vrhunsko opremljenih fitnesov, eden vam je na voljo kar 24 ur na dan vsak dan v letu – ni prostora za izgovore. Na voljo je pester izbor vrhunskih trenerjev in sproščeno vzdušje z našimi inštruktorji, ki s svojim znanjem poskrbijo za vaš napredek, kakovostno izvedbo vaj, zdravje in varnost, s svojo energijo in individualnim pristopom pa poskrbijo za vaše odlično počutje na fitnesu.

SKUPINSKA VODENA VADBA - Ste radi aktivni zgodaj zjutraj? Vam je ljubše miganje v dopoldanskih urah? Je vaš najljubši termin takoj po službi? Ste zagovornik večerne rekreacije, ko so vse dnevne obveznosti že za vami? Želite oblikovati svoje telo ali se ob vadbi zgolj sprostiti? BODIFIT ponuja več kot 20 vadbenih vrst za vse generacije in več 300 terminov vadbe na teden. Izberate lahko med aerobno vadbo, plesno vadbo, funkcionalno vadbo, tabata vadbo ...

PILATES CENTER - BODIFITova posebnost, poslastica za vas - BODIFITov pilates center znotraj BODIFIT centrov. Gre za različico osebnega trenerstva v majhnih skupinah. Izberate lahko med: Pilates +, Spine pilates +, Pilates mix +, Pilates traditional +, Pilates reformer +, Pilates equipment+ itd.

OSEBNI TRENINGI - Naj vas ne navdušujejo le osebni dosežki drugih. Bodite sam svoj najboljši dosežek in s svojimi FIT telesom navdušujte druge. Zaslužite si popoln osebni pristop! Osebni trener se posveti le vam in vašim željam, je vaš mentor in vaš motivator. V okviru osebnega trenerstva lahko izberate med uvajalnim programom, vstopnim paketom, osnovnim programom, osebnim treningom in paketom preoblikovanja.

BODIFIT® MARIBOR
Tržaška cesta 65 - Maribor
☎ 031 280 850

BODIFIT® CITY
Kneza Koclja 22 - Maribor
☎ 064 135 500

BODIFIT® STUDENCI
Na Poljanah 20 - Maribor
☎ 031 222 862

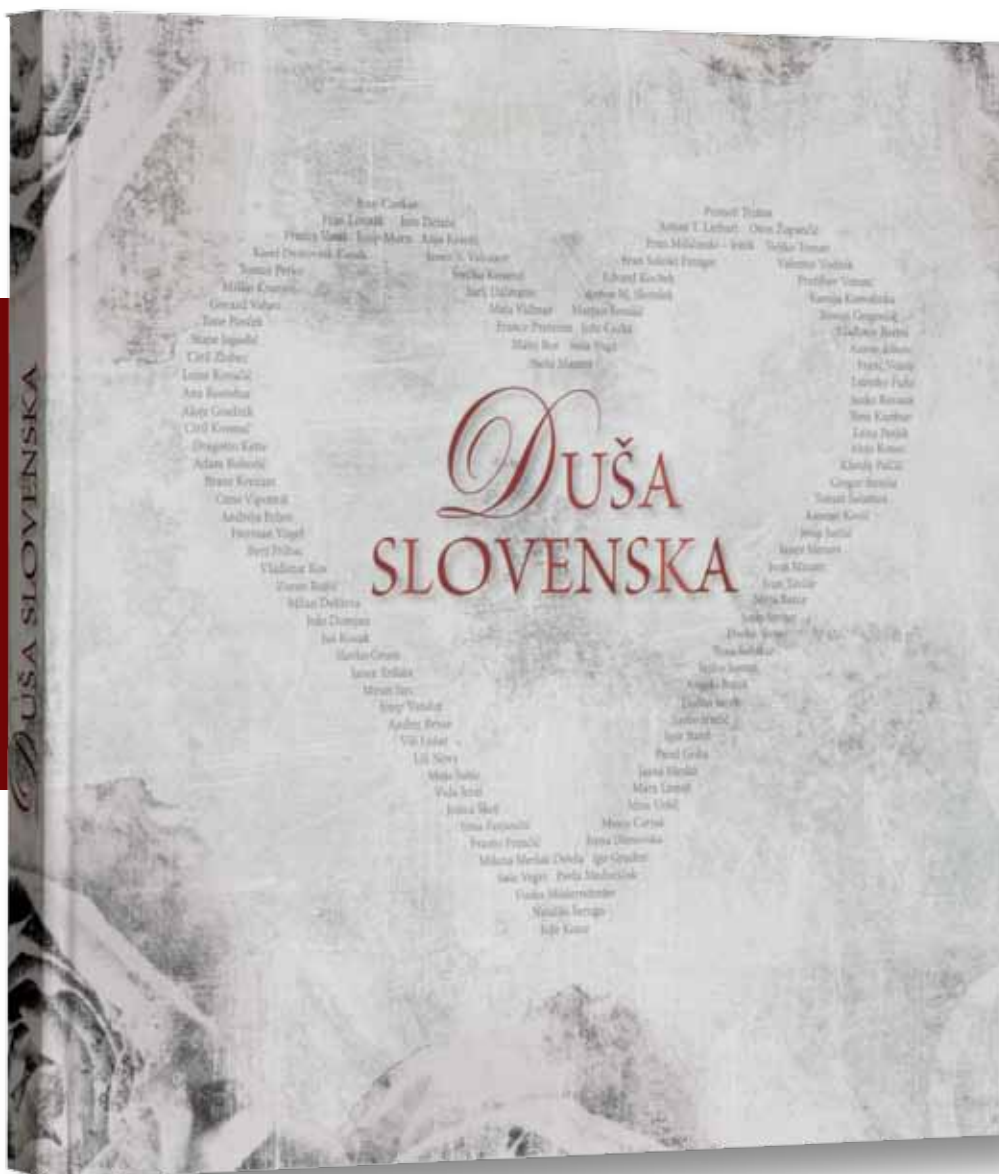
BODIFIT® CELJE
Mariborska c. 119 - Celje
☎ 051 669 999

BODIFIT® KAMNIK
Usnjarska c. 8 - Kamnik
☎ 031 439 439

BODIFIT® DOMŽALE
Breznikova 17 - Domžale
☎ 040 800 364

BODIFIT® LJUBLJANA
Dunajska c. 20 - Ljubljana
☎ 051 240 000

DUŠA SLOVENSKA

~ babičina skrinja
modrosti in lepote

~ slovenski značaj
v polni jasnosti

~ izkaznica slovenstva

... tudi v sijajni angleščini

